

d Test

8—2017

www.dtest.cz

Salámy herkules

Každý třetí
prohrává

Kombinované chladničky

Zima v každou
roční dobu

Vysavače

Čisto i bez větší
investice

Pastelky

Nemalujte si je
na růžovo

Cizrnové pomazánky

Hummus:
pozdrav z Orientu

96 Kč

Vybarvená chemie

Smírné řešení problémů

VašeStiznosti.cz

Máte problém s prodejcem či poskytovatelem služeb, ale nechcete jít až k soudu?

I vy můžete svěřit řešení svého problému dTestu a jeho službě pro smírné řešení sporů, kterou najdete na adrese **www.VaseStiznosti.cz**.

Je to jednoduché. Do formuláře na internetové stránce vložíte stížnost na konkrétní subjekt. dTest k vaší stížnosti vypracuje stanovisko a předá ji podnikateli k vyřešení. Průběh řešení stížností je viditelný všem návštěvníkům stránek. Podnikatelé jsou tak motivováni být ke svým zákazníkům co nejvstřícnější.

Od svého spuštění na konci roku 2013 služba VašeStiznosti.cz **řešila více než 13 185 stížností**. Obracíte se na nás s chybně vyřízenými reklamacemi, potížemi s dodáním zboží, spornými smluvními pokutami ze stran mobilních operátorů a mnoha dalšími problémy. Jsme rádi, že můžeme přispívat k efektivnímu řešení sporů mezi spotřebiteli a podnikateli.

The screenshot displays the VašeStiznosti.cz website. At the top, there's a navigation bar with links: 'Všechny stížnosti', 'Všechny společnosti', 'O projektu', and a search bar. Below the navigation bar, a large green button says 'PODAT STÍŽNOST'. The main content area is divided into several sections: 'O službě mimosoudního řešení sporů VašeStiznosti.cz', 'Nejnovější stížnosti' (listing various complaints with dates), 'Předplatitelé poradny s právními společnostmi' (advertising legal services), 'Volejte naši poradnu' (phone number 299 149 009), 'S dTestem ušetříte' (advertising dTest services), 'Hodnocení spokojenosti' (a table of company satisfaction ratings), and 'Vyřešené stížnosti' (a list of resolved complaints).

Službu VašeStiznosti.cz poskytujeme spotřebitelům i podnikatelům **bezplatně**.

Předplatitelé dTestu mohou pro vkládání stížností využít své přístupové údaje pro **www.dtest.cz**. Ostatní uživatelé a uživatelky si mohou založit svůj účet přímo na stránce **www.VaseStiznosti.cz** nebo se přihlásit přes Facebook.

www.VaseStiznosti.cz

d
Test

XXIV. ročník

8. vydání měsíčníku dTest připravili:

Hana Hoffmannová, Jan Hrouda, Olga Šlesingrová, Michal Mikoláš, Jana Nováková, Jan Maryška, Tomáš Haimann, Lukáš Zelený, Petr Opršal, Martin Vágnér, Jana Zikmundová, Soňa Libigerová, Miloš Borovička, Svatava Veveřková, Karolína Tomsová
Neoznačené fotografie Petr Neubert a archiv časopisu, Jiří Novák (ilustrace).

dTest, o.p.s. (IČ: 45770760)

se sídlem Černomořská 419/10, 101 00 Praha 10–Vršovice.

Šéfredaktorka: Hana Hoffmannová. Vedoucí testování: Jan Hrouda.

Grafická úprava a zlom: Akcent s. r. o.

Grafický koncept a layout: Side2

Informace o předplatném podá a objednávky přijímá dTest,

tel.: 241 404 922, e-mail: dtest@dtest.cz.

Distribuce: PNS a.s. Správa distribuce: STRAPER s.r.o.

dTest je zahrnut v monitoringu médií Anopress IT. Přetisk zapovězen.

Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha

č. 3105/1994.

MK ČR E 6876 Na titulní straně i uvnitř časopisu jsou použita

ilustrační foto.

ISSN 1210-731X

Toto vydání vychází 3. 8. 2017

© dTest, o.p.s., Praha

Obsah

Testy

Salámy hercules

Každý třetí prohrává
10

Kombinované chladničky

Zima v každou roční dobu
16

Vysavače

Čisto i bez velké investice
24

Cizrnové pomazánky

Hummus: pozdrav z Orientu
32

Pastelky

Nemalujte si je na růžovo
40

Srovnání

Ledové kávy

47

Informační servis

Jak vybrat cloudové úložiště

54

Venkovní koupaliště

57

Finance

Srovnání cen dodavatelů plynu

60

Právo

E-shopy a odstupování od smlouvy

63

Měníte dodavatele energií?

Pozor, co je ve smlouvě
64

Z naší poradny

66

Milí čtenáři

V tomto vydání se to jen hemží nedostatečnými. Najdete jich tu celkem osmnáct, a to „zásluhou“ dvou testů – salámů hercules a pastelek. V případě prvního jmenovaného nás špatné výsledky zas až tak nepřekvapily. U masných výrobků narážíme na značné kvalitativní problémy v podstatě pokaždé, když je testujeme. Od začátku roku 2015 jsme publikovali výsledky zkoušek šesti různých typů masných výrobků a v nich propadlo celých 20 % (!) produktů, tedy každý pátý. Pro srovnání – průměr u všech ostatních potravin činí jen asi dvě procenta udělených nedostatečných.

Mnohem více jsme ovšem byli zaskočení při pohledu do laboratorního protokolu týkajícího se pastelek. Jde o předměty, které děti berou často do rukou a nejednou skončí i v ústech, proto asi nikdo nepředpokládá, že budou obsahovat koktejl potenciálně rizikových chemických látek. Bohužel tomu tak bylo v případě třinácti z celkové sedmnácti otestovaných sad pastelek. Stejný test prováděli i kolegové z rakouské spotřebitelské organizace Verein für Konsumenteninformation a nedopadli o nic lépe. Kupovat tedy vybavu školáková penálu u našich jižních sousedů třeba cestou z dovolené také nemůžeme doporučit.

Naše nálezy nicméně neznamenají, že by pastelky přímo ohrožovaly zdraví či dokonce život dítěte. Jde ale o to, že vliv látek, s nimiž se průběžně dostávají děti i dospělí do kontaktu z různých zdrojů, se neodhadnutelným způsobem může kombinovat, sčítat či dokonce násobit. Proto je namísto předběžná opatrnost a snaha o snížení příjmu rizikové chemie všude, kde je to možné. Výrobci pastelek, které testem nežádoucích látek prošly, dokazují, že i u tohoto typu výrobku to bez zbytečné chemie jde.

Přejeme vám barevné a radostné srpnové dny.

Hana Hoffmannová

Každý den nám prostřednictvím e-mailu, facebookového profilu a dalších komunikačních médií přicházejí vaše podněty, dotazy a názory na časopis dTest a na informace, které v něm publikujeme. Všechny si velmi vážíme a na všechny se snažíme v rámci našich možností reagovat. V této rubrice vám přinášíme odpovědi na ty nejzajímavější nebo nejčastěji se opakující.

Ječný slad místo cukru?

Před časem jste dělali porovnání různých alternativ k cukru. Mezi porovnávanými produkty jsem nenašla ječný slad (sladovit, sladěnku), o kterém jsem se domnívala, že je zdravější než cukr, ale teď váhám. Bylo by prosím možné mi v tomto poradit?

Eva N. K.

Ječný slad je alternativou k cukru, v porovnání s ním má však nižší sladivost. Jeho základem není sacharóza, ale jde o rozštěpený škrob. Z chemického hlediska se ječný slad skládá převážně z maltosy, cukru tvořeného dvěma molekulami glukózy a z menšího množství volné glukózy. Ječný slad tak může velmi ovlivňovat hladinu krevního cukru (glukózy). Ve vědeckých databázích chybí přesná hodnota glykemického indexu ječného sladu, avšak samotná maltosa má glykemický index velmi vysoký – 105. Nelze tedy říci, že by byl slad zdravější než cukr. Na hladinu krevního cukru má ještě

vyšší vliv než sacharóza. Energetický přínos sladu je sice nižší než u stejného množství sacharózy, ovšem vzhledem k nižší sladivosti musíte sladu použít na dosažení stejného efektu víc než cukru.

Neznámá látka v potravině

V jedné koupené potravině jsem narazil na látku červeň purpurová světlá C-121. U vás jsem našel zmínku o něčem podobném – E 121, jenže ono to v tom výrobku je C-121, tak nevím jestli je to totéž. Jde o barvivo a je tam psáno, že to může nepříznivě ovlivňovat pozornost dětí. Vy píšete, že je to v EU zakázané. Tak by mě zajímalo, jestli je to totéž.

Michal P.

Označení červeň purpurová světlá C-121 a E 121 není totéž. Podle dostupných informací jde o komerční barvicí směs. Bohužel se nám nepodařilo zjistit její přesné složení. Pokud však obal uváděl, že může ovlivňovat pozornost dětí, pak potravina obsahovala některé z azobarviv.

V každém případě se výrobce dané potraviny dopustil chyby, když na obalu potraviny uvedl pouze název barvicí směsi a ne názvy konkrétních barviv v ní obsažených.

Nekvalitní materiály u pračky

Rád bych se s vámi podělil o zajímavé zjištění ohledně kvality praček. Včera jsem rozebral pračku Candy a zjistil jsem, že kříž je vyrobený

z nějaké hliníkové kompozice, která v prostředí prášků velmi koroduje. Nový buben s křížem by stál 4000 Kč a samotný kříž by mohl stát kolem 1200–1600 Kč. Když ale vezmu v úvahu, že zcela jistě i ten nový kříž rozhodně nevydrží delší dobu, nezdá se mi to příliš výhodné a v podstatě jsem nucen koupit nový spotřebič.

Jindřich Č.

Vaše zjištění potvrzuje to, co nám řekli v anketě (dTest 3/2016) provozovatelé servisů praček. Podle jejich zkušeností se životnost těchto spotřebičů prudce snižuje. Příčinou je právě používání čím dál levnějších a méně vhodných materiálů. Při našich testech se negativní vliv horší kvality materiálů neprojevuje, protože při nich pračky absolvují jen omezený počet pracích cyklů. Dlouhodobé zátěžové testy, které by simulovaly několikaleté používání praček, by byly nesmírně nákladné a výsledky by byly k dispozici v době, kdy už testované modely nebudou příliš aktuální. Z toho důvodu je neprovádíme my, ani zahraniční spotřebitelské organizace. Zkušenosti samotných spotřebitelů jsou tak zatím

nenahraditelné. Proto jsme v tomto roce obeslali několik tisíc našich předplatitelů dotazníkem na průzkum spolehlivosti praček. Výsledky a statistiky vám brzy představíme.

Homogenizovaná mléka

Je možno nějak poznat, zda je mléko homogenizované? Vím, že asi dvě značky na trhu jsou značeny jako nehomogenizované. Znamená to, že mléka bez údaje o homogenizaci jsou automaticky homogenizovaná?

Ludmila K.

Homogenizací mléka se rozumí sjednocení velikosti tukových částic v něm obsažených. Přirozeně se totiž v mléce objevují tukové částice různých velikostí, což způsobuje problémy s jeho senzorickou kvalitou – mléčný tuk vyplave na povrch a sráží se na něm. Při homogenizaci se tuk rozbije na částice o stejné velikosti, čímž se nežádoucím senzorickým změnám zamezí. Někteří vědci v minulosti poukazovali na možnou souvislost mezi homogenizací mléka a rozvojem kardiovaskulárních chorob. Stále se o ní vedou diskuze, studie ji však dosud neprokázaly.

Předpisy označování homogenizace mléka nenarizují, ani nezakazují. Homogenizace je však velice častá a skutečně lze předpokládat, že mléko bez jakéhokoli údaje homogenizováno bylo. Dobrým indikátorem toho, že mléko touto úpravou neprošlo, může být přítomnost vysráženého tuku na hladině. ✕

Evropské spotřebitelské centrum

Co můžete na dovolené jen těžko reklamovat

www.dtest.cz
Co vás nejvíc zajímalo

Zákazníci mívají někdy příliš vysoká očekávání týkající se nejen samotných dovolených, ale i možných důvodů ke stížnostem na úroveň poskytovaných služeb. Někdy sice urputně, ale z pohledu práva marně vymáhají nejružnější slevy z cen zájezdů a ubytování. Některé kvůli vidině slevy neváhají přerušovat fakta.

Stížnosti například na kvalitu ubytování samozřejmě mohou být a také bývají opodstatněné. Nedostatečný úklid, plísň a podobně ale musí být podloženy důkazy v podobě fotodokumentace či písemného potvrzení z hotelu.

Nevkusná výzdoba hotelu?

Zpravidla neuspějí stížnosti na nižší kvalitu nábytku nebo nevkusnou výzdobu hotelu. Jeden manželský pár měl problém s kýčovitou vánoční výzdobou restaurace v exotické zemi, kde prý instalování jelení a sněhuláci zabírali místo na stolech s bufetem, aby zakryly fakt, že je nabízeno málo jídla.

Slevu z ceny letenek nebo zájezdu lze těžko požadovat i za pocit přílišného chladu v letadle. Stejně tak tomu může být u dílčích nedostatků hotelového bazénu, jako je například teplota vody či otevírací doba. Peníze zpět lidé nemusí dostat ani v případě, že se na výletu za delfíny žádní delfíni neobjevili, pokud se dostatečně neprokáže, že pořadatel selhal. Naopak v tomto směru úspěšná může být stížnost na safari, které trvalo pouhé dvě hodiny, ačkoliv mělo být vrcholem dovolené.

Lži a falešné podklady

Jeden český spotřebitel se měl z dovolené vracet letecky, ale dopravce předsunul čas odletu o dvě hodiny. Čech se ale na letiště dostavil dvě hodiny před původně avizovaným časem odletu, kdy jeho letadlo už

opouštělo runway. Musel proto dalším spojem a následně požadoval proplacení nově zakoupených letenek. Letecká společnost ale odmítala odpovědnost za nastalou situaci.

Tvrdila totiž, že se o změně termínu odletu pokusila včas cestujícího informovat telefonicky a e-mailem. Ten to ovšem popíral a s žádostí o pomoc v daném sporu se obrátil na Evropské spotřebitelské centrum ČR. Jemu předložil výpis telefonických hovorů, v němž nebyl žádný telefonát od letecké společnosti, stejně tak tvrdil, že mu nepřišel e-mail.

Česká pobočka sítě kontaktovala partnerské centrum v zemi dopravy, který ovšem prokázal výpisem svých hovorů, že spotřebiteli třikrát volal, a doložil, že mu poslal také e-mail. Spotřebitel tedy nakonec uznal, že předložil výpis hovorů z jiného dne a e-mail mu zřejmě skončil ve složce s nevyžádanou poštou. Případ tak byl uzavřen.

Výše jsou uvedeny jen některé případy, kdy se spotřebitelé snažili za každou cenu získat nějakou slevu nebo poukaz na další dovolenou. Pro trh je jistě dobré, aby se spotřebitelé ozývali, když je služba poskytnuta v rozporu s uzavřenou smlouvou, ale na druhé straně zarputile lpění na neoprávněných požadavcích snižuje důvěru na trhu mezi podnikateli a spotřebiteli. A to není dobře ani pro jednu stranu. ✕

Kontakty na ESC ČR
Štěpánská 15, 120 00 Praha 2
e-mail: esc@coi.cz; telefon: 296 366 155
www.evropskyspotrebitel.cz

Spotřebitelé mají v dnešní době velké množství informací, kterými by se mohli probírat mnoho hodin a stejně neuvidí konce. Je ale mnohahodinové pátrání to, po čem toužíme, když potřebujeme vybrat nový vysavač, dětský kočárek nebo opalovací krém?

Moderní spotřebitel potřebuje mít přehled o trhu a o svých spotřebitelských právech. V dTestu se proto snažíme o pestrost v tématech testů i spotřebitelských radách, čímž zároveň reagujeme na poptávku čtenářů a čtenářek. Když se podíváme na témata, jež ve druhém čtvrtletí letošního roku zaujala nejvíce z více než milionu návštěvníků našich webových stránek, je to opravdu pestrá směsice od opalovacích krémů, přes kočárky a vysavače k pračkám, sekačkám a chladničkám.

Top 10

1. test opalovacích přípravků 2016
2. test kočárků 2016
3. test vysavačů 2016
4. test praček 2016
5. test sekaček se spalovacím a elektrickým motorem 2016
6. test dětských autosedaček 2016
7. test tabletů 2016
8. test chytrých náramků a hodinek 2016
9. test chladniček 2016
10. test myček na nádobí 2016

Zpracováno podle statistik návštěvnosti stránek www.dtest.cz za období duben – červen 2017. ✕

Informační servis Spotřebitel ve světě

Každý všední den najdete na webu spotrebitele.dtest.cz nové zprávy týkající se spotřebitelské problematiky v ČR i v zahraničí. Výběr těch nejzajímavějších vám přinášíme na této stránce.

Když je to v televizi...

■ **Tvůrci americké televizní novely *General Hospital* si vysloužili kritiku odborné veřejnosti** za to, že v rámci Měsíce vzácných onemocnění nechali jednu z hlavních postav onemocnět vzácnou formou rakoviny a následně jejími ústy propagovali lék na tuto chorobu vyvíjený sponzorem pořadu. Tvůrci pořadu sice svůj krok vysvětlovali jako formu upozornění na nebezpečí vzácné nemoci, takové vysvětlení však před odbornou veřejností neobstálo. Postava totiž odmítá konvenční léčbu, kterou považuje za řešení následků místo příčiny, a vyžádá si léčivo s účinnou látkou ruxolitinib. To je přitom vyvíjeno výhradně jedním ze sponzorů pořadu, farmaceutickou společností Incyte. Odborníkům se takové jednání nelíbí z mnoha důvodů. Jedním z nich je, že ačkoliv je ruxolitinib schválen k léčbě vládní agenturou Food and Drug Agency, stále probíhá jeho testování a není známý rozsah jeho účinnosti. Dalším nesporným faktem je, že účinná látka ruxolitinib léčí pouze specifickou a poměrně vzácnou formu rakoviny, podobná propagace však může vést k tomu, že lék bude předepisován

i pacientům, kteří trpí jinou formou rakoviny – ať už si ho sami vyžádají, nebo pokud si lékař zafixuje ruxolitinib jako univerzální látku.

Připoutejte se, prosím

■ **Čínská spotřebitelská organizace Mingjian spouští ve spolupráci s Global NCAP a Rotary Clubem kampaň za větší bezpečnost na silnicích a na podporu používání dětských autosedaček.** V Číně používá autosedačky pro své ratolesti velmi málo řidičů, pouhých 5%. Každoročně na čínských silnicích umírá přibližně 18,5 tisíce dětí. Pod názvem SAVE tak spouští čtyřbodový program zaměřený na zvýšení povědomí o bezpečném cestování vozem s malými dětmi a o nutnosti používání dětských autosedaček. Prvním bodem je školení pro komunitní lídry o důležitosti používání autosedaček, druhým kampaň na sociálních médiích, třetím testování autosedaček určených pro čínský trh v německých laboratořích ADAC. Posledním bodem je pak organizování akcí pro širokou veřejnost v rámci osvěty ohledně používání dětských autosedaček.

Patentní náplně

■ **Společnost Lexmark, která vyrábí tiskárny a inkoustové náplně, prohrála v USA spor u nejvyššího soudu s výrobcem neoriginálního inkoustu a tonerů.** Lexmark se odvolávala na patentové právo, to však podle verdiktu soudu neřeší, jak bude s patentovaným

výrobkem nakládáno jeho majitelem. Patentové právo ovlivňuje výrobek pouze do chvíle, kdy je prodán. Jak s ním uživatel nakládá po zakoupení, to ovšem neřeší. Majitelé tiskáren si tak mohou doplňovat tonery a cartridge bez obav z toho, že by porušovali patent. Spotřebitelský server Consumerist ovšem podotýká, že se stále nejedná o definitivní vítězství výrobců neoriginálního příslušenství. Stále jsou ve hře zákony o copyrightu a autorských právech. Ty může držitel práv vymáhat i po prodeji výrobku.

Haló, haló

■ **Vysoké ceny nových chytrých mobilních telefonů nutí některé spotřebitele ke koupi repasovaných kusů.** Mezi prodejci telefonů po opravě se ovšem najdou i nepoctivci. Svědčí o tom zkušenosti francouzských spotřebitelů s e-shopem MyMobileStore.fr. Na jeho provozovatele se chystá hromadná žaloba. Podle spotřebitelské organizace UFC Que Choisir nebyly vzácností ani případy, kdy spotřebitel obdržel přístroj, který hned po rozbalení či krátce poté

přestal fungovat. Provozovatelé e-shopu z Hongkongu sice v e-mailech slibovali nápravu a rychlé vyřízení reklamace, ovšem nestalo se tak. Spotřebitel, který od nich vyžadoval zaslání náhradního telefonu, se dočkal pouze ujištění, že přístroj je již na cestě. Obchodník mu ovšem odmítl poskytnout číslo balíčku pro sledování zásilky a zákazník se telefonem nedočkal.

Lee Corbusier

■ **Poptávka po kvalitním starém nábytku od proslulých designérů stoupá.** Francouzská spotřebitelská organizace UFC Que Choisir ovšem upozorňuje, že na trhu je také spousta více či méně zdařilých padělků. Některé společnosti také využívají šedé místo na trhu a vyrábějí repliky nábytku, na jejichž design vypršela autorská práva. Kontroverzní je zejména irská společnost Voga. Ta vyrábí nábytek podle vzoru návrhářů, kteří zemřeli před 25 lety, ve zbytku Evropské unie ovšem copyright vyprší až po 70 letech od úmrtí. Nábytek navíc staví z nekvalitních dílů, které jsou vyráběny ve velkém v Číně. ✕

spotrebitele.dtest.cz

Portál přináší aktuální zprávy ze zahraničí i z České republiky. Jeho smyslem je nabídnout informace, které se v médiích obvykle neobjevují a které přispívají k lepší orientaci v oblasti spotřebitelské problematiky. Články jsou přehledně tříděny podle sledovaných kauz, nejčastějších problémů, zákonů, institucí a spotřebitelských organizací.

Nové Apple iPady Pro

V letošním roce jsme otestovali již dvě desítky tabletů, jejichž výsledky předplatitelé najdou na www.dtest.cz/tablety. Posledním přírůstkem do naší online databáze je dvojice nových iPadů Pro uvedených na trh v červnu letošního roku. Apple tvrdí, že jsou výkonnější než většina notebooků a mají nejvyspělejší displej na světě. Jak si vedly v testech?

Jedno je jisté – pokud hledáte tablet jen na surfování, sledování videa či vyřizování e-mailů, je iPad Pro zbytečný a hodně drahý luxus. Větší 12,9palcová varianta vás v závislosti na konfiguraci vyjde na 24 790 až 37 790 Kč a menší 10,5palcová pak na 19 990 až 32 990 Kč. K tomu přičtete ještě další tisíce za klávesnici Smart Keyboard či stylus Apple Pencil, chcete-li možnost iPadu Pro využít naplno.

Jde zkrátka o tablety navržené pro profesionály a nadšence, kteří požadují nejvyšší kvalitu i výkon a chtějí používat ten nejnáročnější software. iPady Pro bezpochyby patří mezi nejlepší tablety, které jsme kdy testovali, před nákupem však dobře zvažte, jestli je opravdu potřebujete. Pro běžné uživatele toužící po iPadu je v současnosti nejlepší volbou letošní zlevněná varianta klasického iPadu, kterou seženete od 10 990 Kč.

Co je nového?

Zatímco velký 12,9palcový model nahrazuje originální iPad Pro z roku 2015, menší 10,5palcová varianta zaujímá místo 9,7palcového iPadu Pro z roku 2016. Oba mají výkonnější procesor A10X, který je dle Applu zhruba o 30 % rychlejší než ten v útrobách starších bratříčků. V praxi není rozdíl oproti dřívějším modelům zásadní, nic to ovšem ne-

stejně jako vrstva odpuzující otisky prstů. V případě menší 10,5palcové verze pak došlo ke zmenšení rámu kolem displeje – přestože je tedy obraz o 20 % větší než u loňského 9,7palcového iPadu Pro, celkové rozměry narostly jen nepatrně.

Zvuk je u obou novinek příjemný, poměrně vyvážený a s přijatelnými basy. Větší varianta pak dokáže hrát velmi nahlas, ale nad

mění na tom, že nové iPady Pro jsou skutečně svižné a nezaškobrtnou, nehledě na to, jakou činnost provádíte.

Obraz a zvuk

Celkově je displej obou iPadů podobně jako u předchůdců úchvatný a řadí se mezi jejich hlavní přednosti. Negativa se tu hledají jen těžko. V porovnání se staršími modely je o poznání znatelnější antireflexní úprava displeje snižující nežádoucí odlesky světla,

určitou úroveň hlasitosti ztrácí zvuk čirost. Mírně problematické může být v obou případech umístění reproduktorů při držení tabletu na šířku, kdy mají ruce tendence je zakrývat.

Baterie

Apple deklaruje provozní dobu kolem deseti hodin a testy ukázaly, že je to celkem trefný odhad. U 12,9palcového modelu jsme při brouzdání přes wi-fi desetihodinovou hranici překonali o několik minut a při

sledování videa dosáhli bezmála 12 hodin. To je oproti předchůdci nezanedbatelné zlepšení.

10,5palcový model pak zvládnul brouzdat 12 hodin a přehrávat video 10 hodin a 40 minut. Ve srovnání se starším 9,7palcovým modelem si v případě videa o hodinu a čtvrt pohoršil, což lze nejspíš přičíst na vrub zvětšení displeje. Při procházení webu si ovšem naopak o podobný čas přilepšil.

Foto a video

Jistým zklamáním jsou však výkony při natáčení videa. Na rozdíl od předchůdců jsme při pohybu kamerou zaznamenali chvění obrazu, jakoby měl autofokus problém se s pohybem popasovat. A zatímco barvy byly v minulost méně výrazné, nyní jsou naopak přesycené. Také zvuková stopa není tak čistá a jasná jako dříve.

Pokud jde o fotografie, jejich kvalita je dobrá – lepší než u původního 12,9palcového iPadu Pro, ale o něco slabší než u 9,7palcové varianty z roku 2016. Snímky jsou pěkně ostré, byť barvy stejně jako u videa poněkud přesycené. Horší je to s fotografiemi pořízenými přední fotokamerou – ty doznaly od minula viditelného zhoršení. Při videohovorech je však kvalita obrazu (i zvuku) slušná.

Závěr

Celkově došlo u obou iPadů Pro ke zlepšením, pokud však vlastníte starší modely, nejsou tak významná, aby ospravedlnila jejich nahra-

1

Nové testy TV, mobilů a fotoaparátů

Pravidelně pro vás aktualizujeme také další online databáze testů. Například tento měsíc jsme přidali nové výsledky televizorů (www.dtest.cz/televize), chytrých telefonů (www.dtest.cz/mobily) či fotoaparátů (www.dtest.cz/fotoaparaty). V online databázích najdete rovněž desítky až stovky dříve testovaných modelů, včetně těch, které se nevešly do časopisu. Výrobky můžete třídit a řadit podle různých kritérií a vzájemně porovnávat.

zení. Snad jen pokud by vám u původního 12,9palcového modelu nestačila provozní doba nebo vás zaujal o něco větší displej menší varianty.

Za zmínku také stojí, že přestože jsou iPady nyní prodávány s předinstalovaným operačním systémem iOS 10, na podzim bude k dispozici nová verze iOS 11. Ta významně změní práci s tablety Apple a více ji přiblíží notebookům. Dojde k tomu, že dostupná bude pro iPady od 4. generace a iPady mini 2 a novější.

Detektor dětí zapomenutých ve voze

Před několika týdny proběhla v americkém Detroitu konference Enhanced Safety of Vehicles, kde zástupci automobilek, národních autoklubů, členové vlád zúčastněných zemí a nevládních organizací diskutovali o budoucnosti bezpečnosti v automobilové dopravě a představovali technologické novinky, které by měly snižovat počty zraněných a mrtvých v automobilech i mimo ně.

K tradičním spolupracovníkům konference patří instituce ICRT, která sdružuje spotřebitelské organizace z celého světa. Členem ICRT je i dTest, a tak jsme dostali příležitost prezentované materiály zhlédnout z první ruky. Zaujala nás v nich novinka, jež by v blízké budoucnosti mohla zamezit tragédiím, ke kterým každoročně v letních měsících dochází.

Vážné nebezpečí hrozí dětem vědomě nebo omylem zanechaným ve vyhřátém automobilu. Přibližně v 70 % případů je dítě ve voze zanecháno dospělými pasažéry vozu. Na zbylých 30 % připadají situace, kdy dítě samo vnikne do odemčeného vozu, ale již se nedokáže vlastními silami dostat ven. Zapomenutí dítěte ve voze může leckomu připadat nemyslitelné, přednášející však přišli s vysvětlením, že zdaleka ne ve všech případech jde

o lhostejnost rodičů – svou roli může hrát odvedení pozornosti, změna v rutinním denním režimu, případně různá nedorozumění.

Teploty uvnitř vozu zaparkovaného na slunci rostou velmi rychle a kritické úrovně mohou dosáhnout do dvaceti minut. V situaci, kdy se teplota vzduchu v okolí vozu pohybuje kolem 27 °C, což je hodnota u nás zcela běžná, může teplota uvnitř auta za méně než hodinu stoupnout na 55 °C i více. Děti jsou přitom na přehřátí výrazně citlivější než dospělí – jejich tělesná teplota v horkém prostředí stoupá třikrát až pětikrát rychleji. Organismus navíc v uzavřeném prostoru nemá možnost svou teplotu regulovat. Při zvýšené teplotě potřebuje tělo přijímat více kyslíku. V extrémních případech může vedro způsobit odumření buněk v těle, při-

čemž nejohroženější jsou ty mozkové.

Dnešní vozidla jsou vybavena řadou senzorů a detektorů. Některé „pouze“ usnadňují život, jiné hrají nezanedbatelnou roli ve zvyšování bezpečnosti – kupříkladu signalizace nezapnutí bezpečnostních pásů. Zapomenuté dítě však dnešní auta zaznamenat nedokážou.

Způsobů, jak řidiče upozornit na přítomnost dítěte na zadním sedadle, může být několik. V nedávné minulosti se objevily návrhy systémů, které šoferovi dají vědět, že má zkontrolovat zadní sedadla, pakliže před nebo během jízdy došlo k otevření zadních dveří. Dalším řešením může být kamerový systém. Obojí však má své mouchy.

Odborníci z Lucemburska proto přišli s návrhem zaří-

© Patryk Kosmider / Fotolia

zení, které dítěto umí detekovat radiofrekvenčně. Senzor umístěný pod čalouněním na stropní části kabiny vozu vysílá elektromagnetické vlny, které umí zaznamenat jak pohyb na zadních sedadlech, tak i pohyb hrudníku spícího dítěte, a to nehlédě na jeho vzrůst. Stejně dobře tak má být zaznamenáno jak tříleté dítě, tak i novorozeně. I tak nezřetelné pohyby, jako je dýchání, pak umí vyfiltrovat od rušivých vlivů, ať už jde o stínítko přes autosedačku, nebo třeba déšť. Automobil může na zamčené dítě upozornit několika způsoby – zatroubením nebo jiným zvukovým signálem, zasláním SMS na mobilní telefon nebo například použitím aplikací upozorňujících záchranou službu. Detekování dítěte by také mělo spustit klimatizaci.

Otázkou samozřejmě zůstává, kdy by se mohl detektor dětí začít montovat do vozů. Vývojáři jsou přesvědčeni, že automobilky budou mít o jejich řešení zájem. Ještě před uvedením do praxe však bude potřeba vypracovat studii, která vybere neefektivnější způsob upozornění.

Další výsledky na webu

Na stránkách

www.dtest.cz/autosedačky najdete desítky dalších autosedaček všech skupin otestovaných v posledních dvou letech. Všechny výsledky jsou plně srovnatelné a dostupné předplatitelům.

Autosedačka Recaro Optia se při nárazu neudržela v základně SmartClick a byla katapultována i s figurínou dítěte dopředu. Na sedadle zůstala po nárazu pouze základna.

Test odhalil dvě nebezpečné autosedačky

Čelní nárazová zkouška autosedaček Recaro Optia ve spojení se základnou SmartClick a Jané Grand potvrdila zásadní bezpečnostní nedostatky, které by mohly vést k vážnému úrazu nebo úmrtí dítěte.

Většina testů, které pro vás necháváme v laboratořích provést, dopadá relativně dobře. V časopise pak referujeme o kvalitativních rozdílech jednotlivých testovaných výrobků a největší průšvihy uživatele sice naštvou, ale jinak je neohroží.

Existují ale i takové kategorie výrobků, u nichž jde v případě selhání o zdraví. K takovým nepochybně patří dětské autosedačky. Zádržné systémy mají za úkol naše nejmenší v případě autonehody chránit. V průběhu testu nové várky autosedaček jsme však narazili na takové, které dítě

jenže neochrání, ale mohou vážně ublížit.

Organizace dTest, o.p.s. společně se zahraničními partnery a německým autoklubem ADAC varuje před koupí obou v úvodu zmíněných produktů. V případě modelu Recaro Optia došlo při nárazu k uvolnění sedačky ze základny SmartClick a katapultování směrem na místo spolujezdce. Jané Grand je při převážení dítěte do 18 kg možné zachytit isofixovými úchyty. Při nárazu však nevydržely vysoké decelerační síly a vypadly z upevňovacího zařízení. Videozáběry z průběhu testu naleznete na našem webu.

Zkouška čelního nárazu probíhá v rychlosti 74 km/h se speciálně upravenou karosérií vozu VW Golf VII. Při umístění sedačky po směru jízdy používáme vždy nejmenší a největší figurínu vhodnou pro pravou v dané konfiguraci sedačky, v případě sedačky umístěné proti směru jízdy používáme největší figurínu. Selhání produktů Recaro

a Jané je velkým zklamáním i s ohledem na to, že čelní nárazová zkouška bývá tou méně závažnou. Častěji se setkáváme s propadnutím při bočním nárazu.

Na tomto místě se hodí připomenout, že obě autosedačky musely projít homologací, aby bylo možné uvést je na evropský trh. Homologace je také postavena na sérii zkoušek. Na rozdíl od našich testů však na výrobky zdaleka nekladou tak přísná měřítka a v extrémních případech se může přihodit, že zelenou k prodeji dostanou výrobky představující vážné nebezpečí.

Výrobce Recaro v testech zklamal podruhé za dva roky. Také loňská verze Recaro Optia se utrhlá ze základny RecaroFix a byla vymrštnuta vpřed.

Společně s ostatními spotřebitelskými organizacemi jsme kontaktovali výrobce a požádali je o vyjádření a nápravu. Recaro ani Jané nebyly schopny výsledky vysvětlit a zahájily hloubkovou analýzu. V době uzávěrky tohoto vydání se příčinu nepodařilo odhalit. Jané dočasně pozastavilo prodej modelu Grand. Detailní výsledky nově otestovaných autosedaček včetně dalších modelů zveřejníme v průběhu podzimu. ✕

Test

Salámy herkules

Uzeniny na nás shlížejí z horních pater výživových pyramid. Když už si občas výživovou „elitu“ dopřejeme, byla by škoda sáhnout vedle, a proto přinášíme další uzeninový test. Tentokrát jsme se zaměřili na velice specifický druh salámu s typickou chutí – herkules. Při nákupu jsme zjistili, že je jejich výběr poměrně omezený, přesto se nám nakonec podařilo sehnat 15 vzorků. Velkou radost nám neudělaly, celá třetina propadla kvůli problémům s použitým masem.

Každý třetí pro

d

dobrá rada

Kvalitu salámu s názvem hercules garantuje vyhláška, přesto na trhu najdete výrobky s různým obsahem masa. Při výběru upřednostňujte ty s co nejvyšším masným podílem.

Vítězem testu se stal **Horeca Select Herkules 1985** (dobře, 21,40 Kč/100 g) prodáváný v řetězci Makro. Podobné celkové hodnocení získal i nekrájený **Krahulík Herkules** (dobře, 20 Kč/100 g), který nabízí i výhodný poměr mezi cenou a kvalitou.

Poslední místa v tabulce patří pěti nedostatečně hodnoceným výrobkům nesplňujícím legislativní požadavky či klamavě označeným. U salámů Tesco Herkules (nedostatečně, 21,90 Kč/100 g) a Globus/korrekt Herkules (nedostatečně, 19,90 Kč/100 g) jsme zjistili oba prohřešky najednou.

Výběr salámu musíme vzít za správný konec. Ovšem který to je? Často saháme po oblíbeném druhu, jindy nám padne do oka mozaika plátku či barva. Rozumné je zohlednit i naše plány. Na túře v parném dni daleko nedorazíte s tím, který nutně potřebuje ledničku. Správným společníkem vašich letních cest může být některý z trvanlivých salámů. Jednomu z nich jsme věnovali i tento test.

Na paškál jsme si vzali hercules, salám ze skupiny fermentovaných, který se u nás prodává již přes třicet let. Dnes patří produkt tohoto jména mezi uzzeniny definované a kontrolované vyhláškou.

Herkules má specifickou jemně kyselou chuť. Za ni, stejně jako za svou trvanlivost, vděčí bakteriím, které jej fermentací zakyselují. Dalším krokem k dlouhé výdrži je následné sušení. Výsledkem je, že hotový hercules při teplotě 20 °C přečká minimálně 21 dní.

Testem prošlo 15 vzorků salámů, krájených i tyčových. Dva z nich se vezly na aktuální retro vlně. A dokonce se mezi vzorky typicky českého salámu objevil i jeden zahraniční výrobek – Schneider Herkules. Pro značku plzeňského masokombinátu jej vyrábějí na Slovensku. V laboratoři jsme nechali ověřit jejich soulad s požadavky vyhlášky č. 69/2016. Testovali jsme tak obsah masa a jeho kvalitu, tučnost a nechybělo ani senzorické hodnocení při ochutnávce.

Masová záležitost

Klíčovým blokem zkoušek bylo měření obsahu masa a parametrů jeho kvality. Příslušná vyhláška výrobcům nakazuje připravovat hercules pouze z vepřového a hovězího masa. Zároveň zapovídá používání separátu, rostlinných bílkovin a vlákniny. Pokud jde o množství masa, mají producenti volnou ruku, musejí však dosáhnout minimálně 14% obsahu čistých svalových bílkovin. Tento limit zajišťuje, aby se použilo maso správně libové a v dostatečném množství.

Jedním z kroků výroby fermentovaných salámů je sušení. Díky odpaření vody váží výsledný výrobek méně než použité suroviny. Z tohoto důvodu na etiketách nenajdete údaj o procentech obsaženého masa, ale pouze informaci, kolik ho bylo použito na přípravu 100 g výrobku. Na etiketách námi zakoupených salámů hlásali výrobci použití 118 až 140 g masa a u všech

výrobků šlo o směs vepřového a hovězího.

Celkové množství masa jsme zjišťovali nepřímou na základě změřených hodnot, například bílkovin, tuku a kolagenu. Z nich jsme spočítali, z jakého množství teoretického, „předpisového“ tučného a šlachovitého masa výrobce dílo připravil. Jako vždy si salámy za změřený obsah masa odnesly dvě známky – nejdříve jsme v rámci obsahu a kvality masa porovnávali masitost jednotlivých výrobků mezi sebou a následně jsme zhodnotili i dodržení deklarovaných údajů.

Vůbec nejvíce masa – přes 145 g/100 g – jsme zjistili u tyčového salámu Herkules 1985, prodáváného pod vlastní značkou řetězce Makro Horeca Select. Nejvíce šetřil masem Tesco Herkules, v němž laboratoř naměřila pouze 113,2 g masa. Jeho etiketa však slibovala celých 134 g, a hercules z Teska tak za klamavou deklaraci obsahu masa získal celkově nedostatečnou známku.

Bohužel nebyl sám. Podobný prohřešek jsme zjistili i u herculesů značek korrekt z Globusu a u krájené varianty značky K-Classik z Kauflandu. Ani u nich se výrobcům nepodařilo dodržet deklarovaných 134 g a rovněž odešly s nedostatečným hodnocením.

Do salámu jen to nejlepší

Přísní jsme museli být i po stanovení měření obsahu čistých svalových bílkovin. Ten vypovídá o kvalitě – šlachovitosti – použitého masa a podle vyhlášky č. 69/2016 Sb. nesmí být nižší než 14%.

Nejvyšší podíl svalových bílkovin, přes 16 %, ukrýval salám značky Krahulík. U šesti výrobků se zjištěné množství pohybovalo pod 14% limitem. Výsledek dvou z nich byl

Jak testujeme

podrobný postup testu salámů hercules najdete na www.dtest.cz/hercules

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení salámů hercules

obsah a kvalita masa 40 %
obsah tuku 15 %
senzorické hodnocení 35 %
deklarace 10 %

hrává

s přihlédnutím k nejistotě měření ještě vyhovující, ale značky Tesco, Schneider, Globus/korrekt a krájený hercules od Kmotra nezachránila ani ta. Nedoružení legislativních požadavků jim rovněž vyneslo celkově nedostatečné hodnocení, a tak se stalo, že salámy Tesco a Globus/korrekt propadly hned dvakrát.

Po stanovení množství masa jsme se podrobněji zabývali jeho kvalitou. Důležitou otázkou bylo, zda salámy skutečně obsahují hovězí. Analytické metody sice nedokážou říct, kolik je v salámu vepřového a hovězího masa, ale dokážou potvrdit, zda výrobek oba druhy masa obsahuje. K tomu se používají biochemické metody signalizující přítomnost vybraných bílkovin. Kromě hovězích bílkovin, jež by v salámech být měly, jsme nechali zkontrolovat i sójové a drůbeží, které prokazují použití náhražek a které v nich nemají co dělat. Zkoušky dopadly dobře, všechny herkulesy obsahovaly jen to, co měly.

Sérii zkoušek kvality masa jsme zakončili hledáním stop po separátu. Připomeňme, že vyhláška pro výrobu herkulesu použití strojně odděleného masa, jak se separát oficiálně nazývá, zakazuje. I tato zkouška dopadla dobře. V žádném ze vzorků se nenašly ani kostní úlomky, ani vápník v alarmujícím množství.

Bílé kousky v mozaice

Tučnost salámu je důležitým kvalitativním znakem a předpis pro ni stanovuje 50% horní hranici. Především z toho důvodu, že tučné maso je levnější než libové. Všechny vzorky v našem testu si od vyhláškové hranice držely dostatečný odstup a i nejtučnější Hercules značky Schneider tuku obsahoval „jen“ 44,7 %. Nejlibovější výrobek v testu – nekrájený salám Krahulík – měl o více než 11 % méně.

Také v případě tuku bylo možné porovnat změřené údaje s hodnotami deklarovanými na obalu. I tentokrát jsme narazili na přetrvávající dvojko-lejnost v informování spotřebitelů, kdy všechny výrobky nesly povinnou tabulku výživových údajů a zároveň se někteří výrobci stále nerozloučili s kdysi povinným údajem o maximálním možném obsahu tuku. Na některých výrobcích se tak objevují dva obsahy tuku – maximální (obvykle 50 %) a v tabulce průměrný, obvykle nižší.

Jak jsme již v několika předešlých testech upozorňovali, průměrnou,

pravdě podobnější tučnost najdete v tabulce výživových hodnot a s tou jsme porovnávali výsledky měření i my. Všem výrobcům se podařilo deklarovanou hodnotu dodržet, i když ve třech případech značek Krahulík, Kmotr a K-Classic jen díky úředně doporučené 20% toleranci.

Ideální hercules

Zatímco při odhalování kvality surovin se neobejdeme bez laboratorní techniky, k posouzení, jak moc se salám povedl, stačí zkušené smysly. Nutné je rovněž vědět, jak má správný hercules vypadat a chutnat. Základní charakteristiku najdeme opět ve vyhlášce č. 69/2016.

Předpisový hercules se vyznačuje jemnou masovo-tukovou mozaikou a růžovou barvou. Konzistence by měla být pružná nebo tuhá a na skousnutí vláčná až křehká. Typickým znakem je příjemně nakyslá, kořeněná slanější chuť. Hercules by měl být rovněž aromatický a ve vůni by se kromě použitých surovin měl prosadit i udicí kouř.

Z vad, se kterými lze počítat, jmenujme alespoň horší vypracování projevující se hrubší strukturou, nepravidelností mozaiky, zejména shluky tuku a libových kousků, přítomností kolagenních částic a většími póry a dutinkami. Mozaika na řezu rovněž nesmí být rozmazaná ani neostrá. Nežádoucí je i vyvstávání tuku, tedy vytvoření tukové vrstvy pod slupkou. Chybou je také nestejnorodá a příliš

Neliší se jen krájením

Při opisování deklarací množství použitého masa jsme narazili na zajímavé rozdíly mezi krájenými a nekrájenými salámy stejných značek, konkrétně Kmotr a K-Classic.

Nejde o dvě různé porcované varianty téhož herkulesu, ale o dva různé salámy, lišící se i masným podílem. V krájených bylo více masa – v obou případech 134 g/100 g výrobku – než u nekrájených variant. Ty deklarovaly použití pouze 119 g (Kmotr), respektive 118 g (K-Classic).

Nekrájený hercules od Kmotra se navíc liší i použitím barviv, krájená varianta nebyla obarvená vůbec. Co za rozdíly stojí? Dost možná velká hmotnost šípek a s ní související snaha o co nejnižší cenu. Měrná cena krájených salámů Kmotr i K-Classic byla vyšší než u herkulesů vcelku.

světlá či sytá barva a přítomnost cizího zabarvení. Tím se rozumí například naředělé a nazelenalé odstíny, mramorování, skvrny nebo tmavší kroužek pod povrchem.

Na skusu nesmí být hercules ani tuhý, ani mazlavý, ani suchý, ani příliš tučný. Chybou je rovněž nesoudržnost a rozpadavost jednotlivých plátků.

U chuti a vůně se mohou vyskytovat podobné závady. U obou se vylučují nevýraznost, mdllost, prázdnota,

zatuchlost, přílišná kyselost, žluklost a stará nebo cizí příchut. U chuti navíc může činit problémy nevyvážená, přílišná, nebo naopak nedostatečná slanost.

Na chuti je třeba zapracovat

Během ochutnávky jsme nechali posoudit všechny výše zmiňované parametry – vzhled, chuť, vůni, konzistenci a pocit při skusu. Hodnocení proběhlo obvyklým způsobem, posuzovatelé známkovali jednotlivé vlastnosti jako ve škole na stupnici od jedné do pěti a ke každému vzorku se nakonec sepsaly nejčastější výhrady.

Výsledky nejsou zvláště oslnivé, pět vzorků odešlo s uspokojivou známkou, jeden – krájená varianta privátní značky K-Classice z Kauflandu – pouze s dostatečnou.

Největší díl viny za nepříznivé hodnocení nesla chuť. Stejně tomu bylo i u již zmíněného salámu K-Classic. Mezi zapsanými nedostatky najdeme poznámku o silně kyselé až štiplavé na hořklé chuti. S kyselostí však bylo více problémů, celkem na ni posuzovatelé upozorňovali v devíti případech.

Dále herkulesy tlačila bota při známkování vzhledu. Poměrně často se zmiňovaly tmavé kroužky na okrajích a různé vady mozaiky. Nejslabší dojem udělal v tomto ohledu opět salám vlastní značky Kauflandu K-Classic, tentokrát však nekrájený. Porotě vadila jeho pórovitost, bledá barva a mazlavost.

Bílou vránou – jediným salámem s velmi dobrou známkou z ochutnávky – byl Herkules Retro, který do speciálních akcí řetězce Lidl vyrábí firma Krahulík. Jedinou podstatnější výtka k němu byla slanější chuť.

U trvanlivých salámů se můžete setkat s pojmem aktivita vody. Částečně souvisí i se senzoryckými vlastnostmi, proto zmínka o ní zapadne nejlépe sem.

Aktivitou vody se rozumí množství vody, které se z potraviny uvolňuje, a je tak volně dostupné potenciálním nežádoucím mikroorganismům. Ono množství se vyjadřuje relativním číslem od nuly do jedné, přičemž jednička by dostala miska s vodou. Čím je číslo nižší, tím sušší daná potravina je a tím lépe odolává kažení.

Aby trvanlivé salámy, fermentované herkules nevyjímaje, dosáhly požadované životnosti, musejí být v průběhu výroby vysušeny. Míra vysušení se určuje právě pomocí aktivity vody

Retro jen na papíře?

Trend takzvaných retro výrobků, které mají obalem připomenout doby minulé, zasáhl už i Českou republiku. Asi nejvíce můžeme zavzpomínat v řetězci Lidl, který na toto téma pořádá speciální prodejní akce. Z jedné z nich pocházel i salám Herkules Retro, který pro účely těchto akcí vyrábí firma Krahulík v masozávodu Studená. Mimo chodem, s tímto závodem je spojen i vývoj a výroba původních herkulesů.

Řetězec přiznává, že mnoho výrobků v jeho akci se liší pouze grafikou obalu. Některé z jím nabízených retro masných výrobků se přímo hlásí ke starým recepturám, Herkules Retro k nim však nepatří. Rozhodli jsme se proto zjistit, jak se liší od běžné produkce a zda vůbec.

Informace na obalu se trochu různily. Nejpozoruhavějším rozdílem oproti běžné produkci firmy Krahulík byl vyšší deklarovaný obsah masa. Na výrobu 100 g salámu bylo použito 140 g masa. Běžný nekrájený salám značky Krahulík si vystačí se 128 g masa. Samotné složení retro kousku se od salámu Krahulík nelišilo. V obou jsme našli červenou řepu, antioxidant erythorban sodný E 316 i barvivo košenilu E 120. Zde

a vyhláška stanovuje maximální hodnotu 0,93. V rámci našeho testu jsme nechali změřit i tento parametr a můžeme říct, že žádný z výrobců sušení neuspěchal. Všechny salámy legislativní limit spolehlivě splnily.

Soli podle pravdy a bez barev

Závěr testu patřil důkladnému studiu obalů a deklarací na nich. Výsledky kontroly dvou z nich – dodržení slibovaného obsahu masa a tuku – jsme již zmínili. Navíc jsme ověřovali i správnost uvedeného množství soli a sledovali jsme přítomnost vybraných přídatných látek v seznamu složek.

Při kontrole obsahu soli jsme naměřené množství opět srovnávali pouze s údaji v tabulce výživových hodnot. Pro sůl totiž platí totéž, co pro tuk. Na některých etiketách se stále objevují dvě čísla – v tabulce najdete skutečnou průměrnou slanost a na jiném místě ještě můžete narazit na maximální možný obsah soli. Avizovaný

můžeme jen doplnit, že například receptura z počátku roku 1989 ani jednu z uvedených přísad neznala a herkulesy se tehdy nedobarbovaly vůbec.

Rozdíly mezi oběma salámy ukázaly výsledky měření. Celkové hodnocení obou výrobků lépe vyznělo pro „dnešní“ produkci. Obsah masa byl navzdory rozdílným deklaracím v obou případech podobný – okolo 131 g na 100 g výrobku. Retro salám navíc ztratil body za nižší obsah čistých svalových bílkovin.

Velké rozdíly byly patrné v senzoryckém hodnocení a tady Herkules Retro zcela dominoval. Běžný salám Krahulík ve srovnání s ním ztratil body za cizí chuť i tmavý kroužek na okraji a senzorycké hodnocení obou výrobků se lišilo o 12 procentních bodů.

Ke kořenům se hlásil ještě jeden z testovaných salámů – Horeca Select Herkules 1985, který pro vlastní značku řetězce Makro rovněž vyrábějí ve Studené. Tento salám se stal celkovým vítězem testu, od nekrájeného herkulesu značky Krahulík se lišil vyšším obsahem masa a lepšími senzoryckými vlastnostmi. Historickému originálu se blížil i deklarovaným složením, které neobsahovalo žádná „nedobová“ éčka.

obsah soli víceméně odpovídal realitě a u žádného ze vzorků jsme nezjistili výrazný rozdíl překračující povolenou odchylku.

Pro sledování použitých éček jsme si vybrali dvě zlepšovadla – látky zvyšující chuť a barviva – a za jejich deklarované použití jsme salámům ubírali body. Pokud jde o první z nich, byly herkulesy téměř čisté. Glutaman sodný jsme našli pouze na jedné etiketě salámu značky Schneider.

S barvivy už to tak růžové nebylo, našli jsme je na obalu více než poloviny výrobků. Za jeho použitím zřejmě stála snaha o zajištění jednotného vzhledu salámů. Nejčastěji šlo o barvivo E 120, tedy košenilu neboli karmín, které je spojováno s dětskou hyperaktivitou. Další možností bylo přibarvování červenou řepou, která většinou košenilu doplňovala. Výjimkou byl Herkules z Masokombinátu Polička, který byl obarven pouze řepou a extraktem z červeného vína. ✖

Test Salámy herkules

salámy herkules

	Makro/ Horeca Select Herkules 1985	Krahulík Herkules	Billa/Vocílka Herkules	Krahulík Herkules Retro	Kmotr Herkules
cena (Kč)	213,90	69,90	21,90	79,90	20,90
hmotnost (g)	1000	350	100	580	75
cena za 100 g (Kč)	21,40	20	21,90	13,80	27,90
cena za 100 g masa (Kč) ¹⁾	14,70	15,20	16,20	10,50	21
celkové hodnocení	dobře 75 %	dobře 73 %	dobře 68 %	dobře 67 %	dobře 64 %
obsah a kvalita masa	dobře 77 %	dobře 78 %	dobře 67 %	uspokojivě 59 %	dobře 61 %
obsah masa (g/100g)	++ 145,1	+ 131,9	+ 134,8	+ 131,4	+ 133
čisté svalové bílkoviny (g/100g)	+ 15,5	++ 16,3	+ 15	○ 14,4	○ 14,5
přítomnost hovězí bílkoviny	✓	✓	✓	✓	✓
přítomnost sójové / drůbeží bílkoviny	x / x	x / x	x / x	x / x	x / x
přítomnost strojně odděleného masa	x	x	x	x	x
obsah tuku	dobře 61 %	velmi dobře 83 %	dobře 65 %	dobře 72 %	dobře 79 %
senzorické hodnocení	dobře 76 %	dobře 66 %	dobře 68 %	velmi dobře 80 %	dobře 61 %
vzhled	+	+	+	++	++
chuť	++	○	+	+	○
vůně	+	++	++	++	+
skus a konzistence	++	++	++	++	++
deklarace	velmi dobře 80 %	dobře 60 %	dobře 79 %	uspokojivě 52 %	dobře 68 %
správnost deklarace obsahu masa	x ²⁾	○	○	○	○
správnost deklarace obsahu soli	+	++	++	–	++
správnost deklarace obsahu tuku	+	–	++	○	–
použití barviv / látek zvýrazňujících chuť a vůni	x / x	✓ / x	x / x	✓ / x	x / x
informace					
stav	vcelku	vcelku	krájený	vcelku	krájený
deklarovaný / zjištěný množství masa použité na 100 g výrobku (g)	neuv. ²⁾ / 145,1	128 / 131,9	134 / 134,8	140 / 131,4	134 / 133
aktivita vody ³⁾	0,76	0,87	0,88	0,86	0,9
deklarovaný / zjištěný obsah tuku (%)	42 / 44,4	40,7 / 33,4	44 / 42,1	43,7 / 38,9	44 / 35,1
deklarovaný / zjištěný obsah soli (%)	3,8 / 4,1	3 / 2,9	3,6 / 3,5	3,6 / 4,3	2,9 / 2,8
střívk	nejedlé	nejedlé	x	nejedlé	x
výrobce	Krahulík – Masozávod Krahulčí, a.s., Telč, závod Studená	Krahulík – Masozávod Krahulčí, a.s., Telč, závod Krahulčí	Krahulík – Masozávod Krahulčí, a.s., Telč, závod Krahulčí	Krahulík – Masozávod Krahulčí, a.s., Telč, závod Studená	Kmotr – Masna Kroměříž a.s., Kroměříž
datum minimální trvanlivosti	9/6/2017	26/7/2017	20/6/2017	31/5/2017	26/6/2017

klíč:

++	+	○	–	--
velmi dobře 100–80 %	dobře 79–60 %	uspokojivě 59–40 %	dostatečně 39–20 %	nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne neuv. = neuvedeno

Hodnocení je limitováno nedodržáním legislativních požadavků a klamavým označením obsahu masa.

Při shodném celkovém hodnocení pořadí podle abecedy.

Penny market/ Řezníkův talíř Herkules	Lidl/Pikok Herkules	Makro/Aro Herkules	Masokombi- nát Polička Herkules	Kaufland/ K-Classic Herkules	Kmotr Herkules	Globus/ korrekt Herkules	Kaufland/ K-Classic Herkules krájený	Schneider Herkules	Tesco Herkules
21,90	21,90	19,40	142,30	89,90	139,90	19,90	21,90	21,90	21,90
100	100	100	1000	500	1000	100	100	90	100
21,90	21,90	19,40	14,20	18	14	19,90	21,90	24,30	21,90
16	16,50	14,90	10,80	13,70	11,40	16,60	18,30	20	19,30
dobře 64 %	dobře 63 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 54 %	nedostatečně 16 %	nedostatečně 15 %	nedostatečně 15 %	nedostatečně 12 %	nedostatečně 1 %
uspokojivě 55 %	dobře 61 %	dobře 64 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 50 %	nedostatečně 16 %	nedostatečně 15 %	uspokojivě 51 %	nedostatečně 12 %	nedostatečně 12 %
+ 136,7	+ 132,9	+ 129,9	+ 131	+ 131,5	+ 123,2	+ 120,1	o 119,4	+ 121,2	o 113,2
- 13,8	o 14,5	o 14,9	o 14,1	- 13,6	-- 12,7	-- 12,5	o 14,2	-- 12	-- 11,9
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
x / x	x / x	x / x	x / x	x / x	x / x	x / x	x / x	x / x	x / x
x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
dobře 66 %	dobře 70 %	dobře 71 %	dobře 61 %	dobře 75 %	dobře 61 %	dobře 70 %	dobře 65 %	dobře 60 %	dobře 70 %
dobře 70 %	dobře 60 %	uspokojivě 48 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 45 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 56 %	dostatečně 39 %	dobře 65 %	dobře 74 %
++	+	++	o	-	o	+	o	++	++
o	o	-	o	o	o	o	-	o	+
++	++	++	++	+	o	+	+	++	++
+	++	+	+	o	o	++	+	++	++
dobře 76 %	dobře 69 %	dobře 63 %	dobře 68 %	dobře 72 %	dobře 66 %	nedostatečně 17 %	nedostatečně 15 %	dobře 61 %	nedostatečně 1 %
o	o	o	o	+	o	--	--	o	--
+	++	++	+	++	+	-	++	+	+
++	+	o	++	-	+	+	+	++	+
x / x	✓ / x	✓ / x	✓ / x	x / x	✓ / x	x / x	x / x	✓ / ✓	✓ / x
krájený	krájený	krájený	vcelku	vcelku	vcelku	krájený	krájený	krájený	krájený
134 / 136,7	134 / 132,9	134 / 129,9	137 / 131	118 / 131,5	119 / 123,2	134 / 120,1	134 / 119,4	126 / 121,2	134 / 113,2
0,89	0,88	0,89	0,77	0,89	0,89	0,9	0,88	0,91	0,88
44 / 42	43,7 / 39,8	44 / 39,4	43,5 / 44,1	47 / 37,4	48 / 44,4	44 / 39,7	39 / 42,2	44,9 / 44,7	43,7 / 39,6
2,9 / 2,7	3,6 / 3,6	3,6 / 3,8	3,2 / 3	3,3 / 3,3	3 / 2,8	2,9 / 2,3	3,3 / 3,4	3,3 / 3	3,6 / 3,3
x	x	x	nejedlé	nejedlé	nejedlé	x	x	x	x
Kmotr – Masna Kro- měřiz a.s., Kroměříž	Krahulík – Masozávod Krahulčí, a.s., Telč, závod Krahulčí	Krahulík – Masozávod Krahulčí, a.s., Telč, závod Krahulčí	Maso- kombinát Polička a.s., Polička	Krahulík – Masozávod Krahulčí, a.s., Telč, závod Krahulčí	Kmotr – Masna Kro- měřiz a.s., Kroměříž	Kmotr – Masna Kro- měřiz a.s., Kroměříž	Krahulík – Masozávod Krahulčí, a.s., Telč, závod Krahulčí	Mecom Group s.r.o., Slovensko	Krahulík – Masozávod Krahulčí, a.s., Telč, závod Krahulčí
2/7/2017	3/7/2017	20/6/2017	14/7/2017	12/7/2017	13/6/2017	5/7/2017	18/6/2017	30/6/2017	24/6/2017

¹⁾ údaj vypočítaný z ceny salámu za 100 g a ze změřeného obsahu masa

²⁾ Výrobce deklaruje obsah masa neporovnatelným způsobem. Deklaruje procentuální podíl masa v hotovém výrobku: vepřové maso 45%, hovězí maso 35%.

³⁾ Veličina vyjadřující množství vody dostupné mikroorganismům. Vypovídá též o míře vysušení salámu.

★ vítěz testu

⊙ výhodný nákup

Test Kombinované chladničky

Každá potravina dříve nebo později podlehne zkáze. Trvanlivost a zdravotní nezávadnost jídla lze dobře prodloužit v šeru a chladu. A protože dnes málokdo žije v jeskyni, musíme si na pomoc přizvat spotřební elektroniku. Náš test kombinovaných chladniček v oblíbené konfiguraci s mrazničkou dole doplněný o několik kusů s mrazničkou nahore poradí, které spotřebiče jsou nejlepší ve zchlazení nebo zmrazení obsahu na požadovanou teplotu a které tuto teplotu nejlépe udrží. Sledovali jsme také, které chladničky jsou „nejzelenější“ a které vám způsobí průvan v peněženice.

Zima v každou roční dobu

dobrá rada

S vysloveným propadákem jsme se nesetkali, nejhorší celkové známky jsou uspokojivé a ve většině případů připadly nejlevnějším modelům. Příjemně překvapil počet velmi dobře hodnocených modelů. Celkovým vítězem je **Samsung RB37J5018SA** (velmi dobře, 19 990 Kč), kterému jsme neměli moc co vytknout – skvěle chladí i mrazí, skutečná vnitřní teplota přesně odpovídá nastavení a spotřeba je i přes poměrně velký objem relativně nízká. Férový poměr kvality a ceny nabízí **LG GBB59PZJS** (velmi dobře, 14 850 Kč). Celkovým hodnocením je srovnatelná s dvojnásobně dražší **Gorenje ONRK193** (velmi dobře, 29 990 Kč), u které si připlácíte za retro design. LG je ostatně v poměru ceny a kvality přeborníkem. Označení výhodný nákup si zaslouží i modely **LG GBB329DSJZ** (velmi dobře, 12 990 Kč) a **GBB59SWRVS** (velmi dobře, 10 340 Kč). Chladničky s cenou pod 10 tisíc obvykle postrádají bezmrazový systém – čas od času se tak nevyhnete pracnému odmrazování. Na dražší kolegyně také ztrácejí po stránce chladicího a mrazicího výkonu. Snížení teploty potravin jim tak trvá výrazně delší dobu.

Nová chladnička vám bude v kuchyni dělat společnost v ideálním případě slušnou řádku let. O to větší pozornost je vhodné věnovat výběru té pravé. A protože je mezi vámi o nezávislé testy chladniček stále velký zájem, rozhodli jsme se ho do časopisu zařadit také letos. I tentokrát jsme se zaměřili na klasiku českých kuchyní.

Kombinované spotřebiče s chladničkou nahoře a mrazničkou dole jsou praktické a k dostání je nepřeberné množství modelů v mnoha cenových kategoriích. Při výběru produktů pro naše srovnání jsme se to pokusili reflektovat, a tak jsme 33 vyzkoušených výrobků rozdělili do tří skupin podle pořizovací ceny – levné do 10 000 Kč, střední do 17 000 Kč a dražší.

Testovací program jsme nastavili tak, aby prověřil všechny důležité vlastnosti chladicích a mrazicích zařízení. Klíčovou vlastností kombinovaných chladniček je schopnost umět náplň zchladit či zmrazit v co možná nejkratším čase. Čím rychlejší je zchlazení, tím lépe lze regulovat biologické procesy, které potraviny znehodnocují.

Důležité také je, aby skutečná teplota uvnitř chladničky odpovídala nastavení a aby se neměnila nehladě na to, v jak teplém nebo chladném prostředí se zrovna nachází. Kromě toho zkoumáme i praktické vlastnosti jednotlivých produktů, jejich obsluhu (ovládání, čištění, přihrádky, poličky a šuplíky a další), hlučnost a vibrace. Podrobnější popis testovacích procedur uvádíme na straně 18 a na našem webu, kde najdete i názorné video.

Než se začnete do výsledků, dovolíme si uvést poznámku k uvádění názvů chladniček – u výrobků, kde existuje více barevných variant, uvádíme pouze základní modelový název. Typickým příkladem jsou produkty společnosti Whirlpool, která za modelové názvy přidává písmenka W (bílá), případně OX (nerezová).

Ať je teplo, nebo zima...

Ne všichni stavíme ledničky do kuchyně s neměnnou teplotou vzduchu 20 °C. Letní horka mohou teplotu v místnosti vyhnat i nad 30 °C. Naopak pokud máte chladničku třeba v garáži, můžete počítat s tím, že teploty v ní mohou v závislosti na ročním období klesat. Vysoké i nízké teploty okolí umí dát spotřebiči zabrat.

Při zkoušce teplotní stability jsme chladničky umístili do místnosti

s 32 °C, respektive 10 °C a sledovali, zda se tím nevyhýlí teplota uvnitř. O tom, pro jaké prostředí je chladnička vhodná, pojednává klimatická třída. Většina výrobků pokrývá všechny třídy, tedy SN, N, ST a T. To znamená, že by měly bez úhony přežít v teplotním intervalu 10 až 43 °C.

Zkoušce teplotní stability jsme podobili všechny chladničky bez ohledu na klimatickou třídu. A byli jsme spokojeni. Příjemným překvapením byla LG GBB329DSJZ, jejíž klimatická třída je T, takže je určena pro teploty 18 až 43 °C. Deset stupňů v místnosti jí přesto nevadilo. O jedinou dostatečnou známku se postarala Beko CSA 365K30W. Při okolní teplotě 10 °C spadla teplota v chladicí části takřka na bod mrazu, tedy o více než tři stupně.

Štítky berte s rezervou

Spotřeba elektrické energie je společně s chladicím výkonem nejdůležitější částí našich testů. Chladničky se na celkové spotřebě domácnosti podílí velkou měrou. Ani ne tak proto, že by byly nějak extra žíznivé. Jako prakticky jediný spotřebič jsou ale zapnuté nepřetržitě. Informace o energetické náročnosti jsou uvedeny na energetickém štítku. Všimněte si především energetické třídy a odhadované roční spotřeby v kWh.

U nových chladniček se můžete v dnešní době setkat pouze s těmi nejúspornějšími třídami, tedy A+, A++ a A+++. Ostatně i relativně nejméně šetrná třída A+ začíná být ohroženým druhem. Z našeho výběru do ní spadají pouze tři modely.

i

Jak testujeme

podrobný postup testu chladniček najdete na www.dtest.cz/chladničky

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality chladniček

chladicí výkon 20 %
mrazicí výkon 10 %
teplotná stabilita 10 %
doporučené nastavení teplot 10 %
optimalizov. nastavení teplot 10 %
izolace 5 %
obsluha 10 %
hlučnost a vibrace 5 %
spotřeba elektrické energie 20 %

© Ljupco Smokovski / Fotolia

Jak testujeme chladničky

Chladicí a mrazicí výkon

V průběhu zkoušky chladicího výkonu měříme čas, který chladicí část přístroje potřebuje ke zchlazení čerstvých potravin na teplotu 8 a 4 °C, respektive na nejnižší ustálenou hodnotu. Některé chladničky jsou vybaveny zásuvkou pro uchovávání choulostivých potravin – v takovém případě je cílová teplota 2 °C. U zkoušky mrazicího výkonu hodnotíme, za jak dlouho dokáže mraznička zmrazit potraviny na teplotu –18 °C. Potraviny při testech chladicího a mrazicího výkonu simulují speciální balíčky z gelové hmoty, do nichž jsou zavedeny senzory měřící skutečnou teplotu.

Tepelná stabilita

Při těchto zkouškách sledujeme vliv okolní teploty na správné fungování chladničky a mrazničky. Zjišťujeme tak, zda chod přístroje může poznamenat umístění například do sklepa, garáže či nevytápěné chalupy, nebo naopak do horké místnosti. Přístroje testujeme v místnostech s teplotami 10 a 32 °C při nastavení teploty v chladicí části na 4 °C (pokud je vybavena zónou pro uchovávání choulostivých potravin, tak na 2 °C ve zmíněné zóně). Cílová teplota v mrazničce by měla být –18 °C. Pokud přístroj nemá dva termostaty, je rozhodující teplota v chladničce. Sledujeme, zda chlad nebo teplo v okolí může vychýlit teplotu uvnitř přístroje.

Doporučené nastavení teplot

Měříme odchylky mezi vnitřními teplotami v chladicí a mrazicí části při nastavení termostatu doporučeném výrobcem a ideálními teplotami (4 °C v chladničce, –18 °C v mrazničce). Okolní teplota při zkoušce je 25 °C.

Optimalizované nastavení teplot

Při optimalizovaném nastavení na termostatu zadáme zmiňované ideální cílové teploty a sledujeme, zda a za jak dlouho spotřebič skutečně dosáhne.

Izolace

Cílem této zkoušky je zjistit, za jak dlouho po výpadku elektrického proudu vzroste vnitřní teplota v mrazničce z –18 na –9 °C, kdy začínají být aktivní nejodolnější bakterie. Okolní teplota při zkoušce je 25 °C.

Obsluha

Na celkové známce za obsluhu se podílí snadnost čištění, přístupnost úložných prostor, jednoduchost nastavení, viditelnost nebo slyšitelnost varovných signálů a indikátorů a vnitřní osvětlení.

Spotřeba energie

Celkové hodnocení vychází z naměřených hodnot spotřeby elektrické energie a spočítané efektivity jejího využití na jeden litr využitelného objemu. Tím se vyhýbáme znevýhodňování velkých chladniček oproti menším modelům. Ve výsledkových tabulkách uvádíme také hodnotu celkové roční spotřeby.

Hlučnost a vibrace

Subjektivně hodnotí trojice expertů.

Jak ale naše testy dokazují, údaje uváděné na energetických štítcích jsou spíše orientační a od reálných čísel se mohou výrazně lišit. Příčinou jsou nerealistické podmínky při měření deklarované spotřeby. Vůbec se například nepočítá s otevíráním dveří. Při každém otevření do chladničky vniká teplý vzduch z okolí. Příznivci bílení ledničky při otevřených dvířkách si tak mohou být jisti, že roční spotřeba elektřiny bude i o desítky procent vyšší, než kolik se dočtou na štítku.

Absolutně nejvyšší roční spotřebu jsme zjistili u chladničky Whirlpool BLF 7121, která při běžném používání spolkne za rok 366 kWh. Deklarovaná spotřeba je zhruba o 70 kWh nižší. Hodnota by to byla akceptovatelná,

Kombinované chladničky s mrazničkou nahoře

V tabulce uvádíme celkové výsledky v posledním roce otestovaných chladniček s mrazicí částí nahoře. Detailní výsledky naleznete na našem webu na www.dtest.cz/chladnicky.

	cena (Kč)	celkové hodnocení	chladicí výkon	mrazicí výkon	spotřeba el. en.	tepelná stabilita	doporučené nastavení teplot	optimalizované nastavení teplot
Liebherr CTNesf 3663	26 000	velmi dobře (80 %)	++	++	+	++	++	++
Indesit RAAA29	6490	dobře (62 %)	–	+	o	+	++	++
Beko RDSA240K20W	6490	dobře (61 %)	–	+	o	+	++	++
Whirlpool ARC2353/AL	5990	uspokojivě (59 %)	–	+	o	+	++	++
AEG S72300DSW1	8190	uspokojivě (57 %)	–	+	o	+	+	++
Beko DSA25030	7490	uspokojivě (55 %)	–	+	o	+	o	++
Hotpoint-Ariston ENXTM18322XF	15 990	uspokojivě (54 %)	–	+	+	o	–	++
Beko DAS 25020	6490	uspokojivě (53 %)	o	+	–	o	o	++
Frigidaire FRTF121W	5190	uspokojivě (50 %)	+	+	–	+	–	++
Zanussi ZRT23100WA	5990	uspokojivě (49 %)	–	–	o	++	+	++
Haier HRFK-250DAA	5500	uspokojivě (45 %)	–	+	–	+	o	++

Objevili jsme Ameriku

Českým domácnostem stále vládnu kombinované chladničky s mrazničkou vespod. Někteří z vás si ale píšete i o test takzvaných amerických chladniček. Laboratoř, která pro nás chladničky testuje, si v posledním roce posvětila i na několik těchto chladicích otesáneků. S pomocí získaných výsledků a zkušeností zahraničních odborníků jsme zjišťovali kladné i záporné stránky amerických chladniček, které můžete v obchodech nalézt i pod označením side-by-side.

Zaujmu na první pohled. Díky své značné šířce a „skříňovitému“ vzhledu (jsou opatřeny vedle sebe postavenou dvojicí dvířek, za jedněmi je mraznička, za druhými chladnička) tvoří dominantu každé kuchyně. Prostorová náročnost je jedním z prvních úskalí, se kterými v případě amerických chladniček musíte počítat. Běžně bývají o 30 i více centimetrů širší než klasické kombinované modely. Bytelné side-by-side chladničky mají vytvářet dojem blahobytu – daří se jim to i po stránce pořizovací ceny, které nebývají zrovna lidové. Čtyřicet, padesát nebo šedesát tisíc korun za kus není výjimkou, ale spíše standardem.

Za tuto cenu můžete očekávat velký vnitřní prostor. Samozřejmostí by měly být bezmrazové systémy v chladicí i mrazicí části, velké množství různých poliček, přihrádek nebo držáků na lahve. Mnoho modelů disponuje také zásobníkem vody a ledu, což zvláště v parných letních dnech přijde vhod.

K nepříjemným vlastnostem amerických chladniček patří vyšší spotřeba energie a často také poměrně nízký chladicí výkon. U modelů se zásobníky vody myslíte na to, že je budete muset umístit tak, aby je bylo možné připojit k přívodu vody. Výsledky několika otestovaných amerických chladniček naleznete na našem webu.

kdyby ovšem šlo o chladničkového obra. BLF 7121 však patří mezi nejmenší produkty v testu. Při hodnocení spotřeby bereme v potaz objem, a tak nemohla dostat lepší než jen dostatečnou známku. Nejlépe ve zkoušce spotřeby naopak dopadla chladnička Samsung RB33J3209WW, výborně si vedla také LG GBB60PZGFB a Bosch KGN 39VL45

Kombinace vzhůru nohama

Zřejmě druhým nejčastějším typem chladniček jsou kombinované modely s mrazničkou nahoře. Ani ony neunikly testům. Ve srovnání s kombinacemi s mrazákem vespod bývají menší s výrazně menším objemem mrazicí části. Často jsou i levnější. Jak ale dokládají zkušenosti našich kolegů ze zahraničních spotřebitelských organizací, jejich celková kvalita bývá o něco nižší. V minitabulce na protější straně uvidíme přehled testovaných modelů dostupných na našem trhu. Jednoznačně nejlépe dopadl Liebherr CTNesf 3663, který však ve své kategorii představuje jistou anomálii. Měří přes metr devadesát, objemem chladicí části se hravě vyrovná kombinovaným chladničkám s mrazničkou dole a vyniká i cenou.

Ostatní testované produkty by se v přímém srovnání s klasickými kombinovanými chladničkami řadily k průměru nebo podprůměru. Nejčastěji zaostávají po stránce chladicího výkonu. Zanussi ZRT23100WA pak měla doslova šnečí tempo i ve zkoušce mrazicího výkonu. ❌

izolace	obsluha	hlučnost a vibrace
o	+	++
-	o	++
-	+	+
o	o	++
o	o	++
-	+	+
o	-	++
o	+	++
-	o	++
-	o	++
-	o	++

Test Kombinované chladničky

chladničky nad 17 000 Kč

	Samsung RB37J5018SA	Gorenje ONRK193	Bosch KGF39SW45	LG GBB60PZGFB	AEG S83930CTX2	Liebherr CN 3915	Siemens KG39NXI47
průměrná cena (Kč)	19 990	29 990	30 090	19 990	20 990	21 000	22 430
celkové hodnocení	velmi dobře 90 %	velmi dobře 86 %	velmi dobře 83 %	velmi dobře 83 %	velmi dobře 82 %	dobře 75 %	dobře 75 %
chladicí výkon	velmi dobře 90 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 94 %	dobře 68 %	dobře 71 %	dobře 62 %	velmi dobře 84 %
bez rychlého chlazení	++	++	++	+	+	+	++
s rychlým chlazením	x	++	++	x	x	++	x
mrazicí výkon	velmi dobře 99 %	velmi dobře 94 %	dostatečně 36 %	velmi dobře 100 %	dobře 61 %	dobře 74 %	dostatečně 34 %
bez rychlého mrazení	++	++	—	++	+	+	—
s rychlým mrazením	++	++	++	++	x	o	x
tepelná stabilita	velmi dobře 96 %	dobře 70 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 98 %	dobře 77 %	velmi dobře 80 %
teplota okolního prostředí 10 °C	++	o	++	++	++	++	++
teplota okolního prostředí 32 °C	++	++	++	++	++	o	+
doporučené nastavení teplot	velmi dobře 100 %	velmi dobře 97 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 88 %	velmi dobře 100 %	uspokojivě 59 %	dobře 67 %
optimalizované nastavení teplot	velmi dobře 100 %	velmi dobře 97 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 88 %
izolace	velmi dobře 95 %	velmi dobře 81 %	dobře 73 %	uspokojivě 56 %	dobře 76 %	dobře 75 %	dobře 78 %
obsluha	uspokojivě 50 %	dostatečně 33 %	dostatečně 37 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 56 %	dobře 60 %	uspokojivě 43 %
čistění	o	—	—	o	+	o	—
přístupnost úložných prostor	—	—	+	o	—	o	o
ovládání	++	—	—	+	+	+	o
varování a indikátory / osvětlení	x / o	— / ++	— / +	— / +	++ / —	+	— / ++
hlučnost a vibrace	velmi dobře 91 %	velmi dobře 93 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 87 %	velmi dobře 81 %	velmi dobře 87 %	velmi dobře 93 %
hlučnost / vibrace	++ / ++	++ / ++	++ / ++	+	+	+	++ / ++
spotřeba elektrické energie	velmi dobře 92 %	velmi dobře 93 %	velmi dobře 92 %	velmi dobře 96 %	velmi dobře 93 %	velmi dobře 86 %	velmi dobře 95 %

technické údaje / vybavení

klimatická třída	SN, N, ST, T	SN, N, ST, T	SN, N, ST, T	SN, N, ST, T	SN, N, ST, T	SN, N, ST, T	SN, N, ST, T
deklarovaná energetická třída	A+++	A+++	A+++	A+++	A+++	A++	A+++
roční spotřeba: deklarovaná / vypočítaná (kWh)	173 / 230	168 / 191	180 / 203	178 / 197	169 / 199	263 / 252	182 / 207
objem chladničky: deklarovaný / použitelný (l) ¹⁾	267 / 212,9	206 / 161,4	175 / 137,5	223 / 165,3	265 / 187,4	221 / 175,5	255 / 189,8
objem nulové zóny: deklarovaný / použitelný (l)	x	16 / 15	81 / 50,8	27 / 24,5	x	x	24 / 17,3
objem mrazničky: deklarovaný / použitelný (l)	98 / 75	85 / 61,9	87 / 60,1	93 / 66,4	92 / 65,4	119 / 93	87 / 65,4
rozměry: výška x šířka x hloubka (cm) ²⁾	211 x 70 x 70	199 x 70 x 78	204 x 60 x 66	201 x 61 x 73	201 x 60 x 68	201 x 60 x 70	203 x 61 x 67
počet kontrolních zařízení (termostatů)	2	2	3	2	2	2	3
beznámrazový systém: chladnička / mraznička	✓ / ✓	✓ / ✓	x / ✓	✓ / ✓	x / ✓	x / ✓	✓ / ✓
rychlé chlazení / mrazení	x / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	x / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓
zvuk. signal. otevřených dveří: chladnička	x	✓	✓	✓	✓	✓	✓
zvuk. signal. otevřených dveří: mraznička	x	✓	✓	x	x	✓	✓

klíč:

++	+	o	—	—
velmi dobře 100–80 %	dobře 79–60 %	uspokojivě 59–40 %	dostatečně 39–20 %	nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne

Některá hodnocení mohou být limitována v případě, že si chladnička vedla špatně ve zkoušce mrazicího výkonu. Při shodném celkovém hodnocení pořadí podle abecedy.

Liebherr CN 3515 Index 20A/147	Bosch KGN 39VL45	Fagor FFK6885AX
19999	19 990	21 490
dobře 72%	dobře 70%	dobře 61%
dobře 63%	uspokojivě 43%	dobře 70%
+	O	+
x	x	x
dobře 77%	dostatečně 34%	uspokojivě 51%
+	—	O
x	x	x
dobře 79%	velmi dobře 86%	uspokojivě 56%
++	++	+
+	++	O
dobře 61%	dobře 76%	dobře 60%
velmi dobře 98%	velmi dobře 97%	uspokojivě 56%
uspokojivě 55%	dobře 71%	dobře 66%
dobře 61%	uspokojivě 49%	dostatečně 36%
O	O	—
O	O	—
++	+	++
+ / O	— / ++	— / O
velmi dobře 93%	velmi dobře 93%	velmi dobře 87%
++ / ++	++ / ++	+
dobře 71%	velmi dobře 96%	dobře 66%

SN, N, ST, T	SN, N, ST, T	neuveveno
A++	A+++	A++
237 / 261	182 / 201	270 / 300
221 / 175,4	255 / 192,3	258 / 205,3
x	24 / 17	x
87 / 68,2	87 / 62,3	92 / 68
182 x 60 x 70	204 x 60 x 67	212 x 80 x 81
2	3	2
x / ✓	x / ✓	✓ / ✓
✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓
✓	✓	✓
✓	✓	✓

chladničky od 10 000 do 17 000 Kč					
Samsung RB33J3209WW	LG GBB59PZJZS	LG GBB329DSJZ	LG GBB59SWRVS	LG GBB59SWFZB	Gorenje N 6X2 NMX
16 070	14 850	12 990	10 340	15 990	12 490
velmi dobře 87%	velmi dobře 85%	velmi dobře 82%	dobře 80%	dobře 76%	dobře 72%
velmi dobře 100%	velmi dobře 92%	velmi dobře 80%	dobře 79%	uspokojivě 54%	velmi dobře 86%
++	++	++	+	O	++
x	x	x	x	x	x
velmi dobře 83%	velmi dobře 100%	dobře 69%	velmi dobře 100%	velmi dobře 100%	dobře 71%
++	++	+	++	++	+
+	x	x	++	++	x
velmi dobře 92%	velmi dobře 94%	velmi dobře 92%	velmi dobře 93%	velmi dobře 100%	dobře 72%
++	++	++	++	++	O
++	++	++	++	++	++
dobře 76%	velmi dobře 91%	velmi dobře 100%	velmi dobře 100%	velmi dobře 99%	uspokojivě 58%
velmi dobře 100%	velmi dobře 100%	velmi dobře 100%	velmi dobře 100%	velmi dobře 100%	velmi dobře 100%
velmi dobře 81%	dobře 65%	dobře 67%	uspokojivě 47%	dobře 65%	dobře 75%
uspokojivě 41%	uspokojivě 55%	dostatečně 36%	uspokojivě 55%	dostatečně 39%	dostatečně 36%
—	O	—	O	—	—
—	O	O	O	—	—
+	++	O	+	O	O
— / +	— / +	— / —	— / +	— / ++	— / ++
velmi dobře 85%	velmi dobře 91%	velmi dobře 87%	velmi dobře 87%	velmi dobře 87%	dobře 79%
+	++ / ++	+	+	+	O / ++
velmi dobře 97%	dobře 76%	velmi dobře 91%	dobře 66%	dobře 72%	dobře 67%

SN, N, ST, T	SN, N, ST, T	T	SN, N, ST, T	SN, N, ST, T	SN, N, ST, T
A+++	A++	A++	A+	A++	A++
172 / 196	240 / 245	236 / 217	290 / 273	259 / 253	235 / 271
191 / 149,1	225 / 178,6	225 / 180	225 / 178,6	198 / 149,2	222 / 186,4
15 / 14,1	x	x	x	27 / 25,1	x
98 / 81,3	93 / 66,4	77 / 69,6	75 / 66,4	93 / 63,4	85 / 62,6
196 x 70 x 73	191 x 60 x 72	190 x 60 x 70	191 x 60 x 72	191 x 61 x 76	191 x 60 x 73
2	2	2	2	3	1
✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	x / ✓	✓ / ✓
x / ✓	x / ✓	x / ✓	x / ✓	x / ✓	x / ✓
✓	✓	✓	✓	✓	✓
✓	x	x	x	x	✓

¹⁾ objem chladicí části bez nulové zóny

²⁾ V rozměrech je započítán prostor potřebný pro cirkulaci vzduchu kolem přístroje.

★ vítěz testu
🎯 výhodný nákup

Test Kombinované chladničky

pokračování tabulky

	Beko RCNA 365E30	Bosch KGN 36VW35	Liebherr CN 4015	Samsung RB33J-3205SA	Whirlpool BSNF 8452	Bosch KGN39XW37	Whirlpool BSNF 9152
průměrná cena (Kč)	13 990	15 990	17 000	14 360	13 990	15 490	14 490
celkové hodnocení	dobře 71 %	dobře 71 %	dobře 68 %	dobře 67 %	dobře 66 %	dobře 65 %	dobře 61 %
chladicí výkon	velmi dobře 85 %	dobře 77 %	uspokojivě 44 %	uspokojivě 40 %	velmi dobře 83 %	dobře 67 %	dobře 77 %
bez rychlého chlazení	++	+	O	O	++	+	+
s rychlým chlazením	++	+	x	x	x	+	+
mrazicí výkon	uspokojivě 52 %	dostatečně 24 %	velmi dobře 84 %	dobře 76 %	uspokojivě 53 %	nedostatečně 14 %	uspokojivě 47 %
bez rychlého mrazení	O	—	++	+	O	—	O
s rychlým mrazením	O	+	x	x	x	O	—
tepelná stabilita	dobře 79 %	velmi dobře 80 %	dobře 68 %	dobře 65 %	velmi dobře 93 %	velmi dobře 88 %	velmi dobře 80 %
teplota okolního prostředí 10 °C	+	+	++	O	++	++	+
teplota okolního prostředí 32 °C	++	++	O	++	++	++	++
doporučené nastavení teplot	dobře 70 %	velmi dobře 98 %	uspokojivě 46 %	velmi dobře 100 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 49 %	dobře 61 %
optimalizované nastavení teplot	velmi dobře 85 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 98 %
izolace	dobře 72 %	dobře 75 %	uspokojivě 47 %	dobře 66 %	dobře 73 %	velmi dobře 81 %	dobře 67 %
obsluha	uspokojivě 45 %	uspokojivě 43 %	dobře 64 %	dostatečně 37 %	uspokojivě 46 %	uspokojivě 48 %	dostatečně 29 %
čistění	O	O	+	—	—	O	—
přístupnost úložných prostor	—	—	O	—	—	O	—
ovládání	++	O	++	+	+	O	+
varování a indikátory / osvětlení	-- / —	-- / ++	+ / O	-- / +	O / ++	— / ++	x / —
hlučnost a vibrace	velmi dobře 89 %	velmi dobře 85 %	velmi dobře 91 %	velmi dobře 89 %	velmi dobře 81 %	velmi dobře 93 %	dobře 79 %
hlučnost / vibrace	+ / ++	+ / ++	++ / ++	+ / ++	+ / ++	++ / ++	O / ++
spotřeba elektrické energie	dobře 64 %	dobře 64 %	dobře 79 %	dobře 68 %	dostatečně 37 %	dobře 65 %	dostatečně 36 %

technické údaje / vybavení

klimatická třída	SN, N, ST, T	SN, N, ST, T	SN, N, ST, T	SN, N, ST, T	SN, N, ST, T	SN, N, ST, T	SN, N, ST, T
deklarovaná energetická třída	A++	A++	A++	A++	A++	A++	A++
roční spotřeba: deklarovaná / vypočítaná (kWh)	264 / 277	260 / 273	252 / 266	248 / 281	242 / 310	273 / 299	251 / 340
objem chladničky: deklarovaný / použitelný (l) ¹⁾	194 / 140,8	213 / 156,2	269 / 217,3	230 / 175	222 / 146,4	255 / 192,3	262 / 177,6
objem nulové zóny: deklarovaný / použitelný (l)	25 / 31,4	24 / 17,5	x	x	x	24 / 17	x
objem mrazničky: deklarovaný / použitelný (l)	99 / 64,5	87 / 62,2	87 / 68,2	98 / 75,8	94 / 60,9	87 / 62,3	94 / 57,4
rozměry: výška x šířka x hloubka (cm) ²⁾	188 x 70 x 68	187 x 60 x 66	202 x 60 x 70	196 x 70 x 70	190 x 60 x 72	204 x 60 x 70	207 x 61 x 68
počet kontrolních zařízení (termostatů)	2	2	2	2	1	3	1
beznámrazový systém: chladnička / mraznička	x / ✓	✓ / ✓	x / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓
rychlé chlazení / mrazení	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	x / ✓	✓ / x	✓ / ✓	✓ / x
zvuk. signal. otevřených dveří: chladnička	✓	✓	✓	x	✓	✓	x
zvuk. signal. otevřených dveří: mraznička	x	✓	✓	x	✓	✓	x

klíč:

++	+	O	—	--
velmi dobře 100–80 %	dobře 79–60 %	uspokojivě 59–40 %	dostatečně 39–20 %	nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne

Některá hodnocení mohou být limitována v případě, že si chladnička vedla špatně ve zkoušce mrazicího výkonu. Při shodném celkovém hodnocení pořadí podle abecedy.

Bosch KGN36NL30	Samsung RB37J5015SS	Whirlpool BSF 8152
11 770	13 920	11 490
uspokojivě 58 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 52 %
uspokojivě 43 %	dostatečně 28 %	dostatečně 26 %
O	—	—
X	X	X
dostatečně 31 %	dobře 61 %	nedostatečně 8 %
—	+	—
O	+	X
uspokojivě 51 %	dostatečně 27 %	uspokojivě 54 %
—	—	+
++	O	O
uspokojivě 45 %	velmi dobře 85 %	velmi dobře 91 %
velmi dobře 100 %	velmi dobře 85 %	velmi dobře 90 %
dobře 78 %	dobře 64 %	velmi dobře 95 %
uspokojivě 52 %	uspokojivě 51 %	dostatečně 38 %
O	O	O
O	—	—
+	++	—
— / +	— / +	X / —
velmi dobře 89 %	velmi dobře 91 %	velmi dobře 81 %
+ / ++	++ / ++	+ / ++
dobře 66 %	dobře 72 %	uspokojivě 51 %

SN, N, ST, T	SN, N, ST, T	SN, N, ST, T
A++	A++	A++
235 / 266	259 / 299	243 / 297
215 / 173,3	269 / 215	228 / 156,2
X	X	X
87 / 64,6	98 / 74,1	111 / 66,9
187 x 60 x 67	211 x 70 x 73	190 x 60 x 72
2	2	1
X / ✓	✓ / ✓	X / X
X / ✓	X / ✓	✓ / X
✓	X	X
✓	X	X

chladničky pod 10 000 Kč						
Candy CCBS 6184 WH/1	Zanussi ZRB36104WA	Indesit LR7 S2	Beko CSA 365K30W	Indesit LR8 S2 W B	Whirlpool BLF 8121	Whirlpool BLF 7121
8900	8920	8490	8990	8990	8990	7990
uspokojivě 54 %	uspokojivě 54 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 47 %	uspokojivě 47 %	uspokojivě 45 %
nedostatečně 16 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 19 %	dostatečně 24 %	nedostatečně 16 %	nedostatečně 16 %	nedostatečně 9 %
—	—	—	—	—	—	—
X	X	X	X	X	X	X
dostatečně 25 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 4 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 2 %
—	—	—	—	—	—	—
X	X	X	X	X	X	X
dobře 62 %	dobře 66 %	uspokojivě 55 %	dostatečně 32 %	dobře 70 %	uspokojivě 44 %	dobře 61 %
O	—	+	—	O	O	O
+	++	O	+	++	O	+
uspokojivě 48 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 95 %	dobře 76 %	dostatečně 32 %	velmi dobře 85 %	velmi dobře 91 %
velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 99 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %
uspokojivě 57 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	dobře 76 %	velmi dobře 83 %	velmi dobře 88 %	velmi dobře 100 %
dostatečně 35 %	uspokojivě 56 %	dostatečně 22 %	uspokojivě 50 %	dostatečně 31 %	uspokojivě 45 %	dostatečně 35 %
O	+	—	O	O	O	O
—	—	—	—	—	—	—
—	O	—	O	—	+	—
X / —	X / O	— / —	X / O	— / —	X / —	— / —
velmi dobře 87 %	velmi dobře 85 %	dobře 79 %	velmi dobře 85 %	velmi dobře 81 %	velmi dobře 81 %	velmi dobře 83 %
+ / ++	+ / ++	O / ++	+ / ++	+ / ++	+ / ++	+ / ++
velmi dobře 84 %	dobře 65 %	dobře 65 %	dobře 64 %	dobře 63 %	uspokojivě 41 %	dostatečně 24 %

ST	SN, N, ST, T	N, ST, T	SN, N, ST, T	N, ST, T	N, ST, T	N, ST, T
A++	A++	A++	A++	A++	A+	A+
213 / 207	239 / 262	233 / 256	245 / 284	309 / 282	309 / 340	297 / 366
219 / 168,7	220 / 156,9	196 / 145,4	230 / 186,1	228 / 170,2	228 / 165,5	196 / 144
X	X	X	X	X	X	X
86 / 61,1	109 / 67,9	111 / 70,5	113 / 65	111 / 69,2	111 / 69,2	111 / 70,5
191 x 71 x 67	195 x 66 x 64	182 x 61 x 72	189 x 70 x 69	194 x 60 x 72	195 x 60 x 67	177 x 61 x 71
1	1	1	1	1	1	1
X / X	X / X	X / X	X / X	X / X	X / X	X / X
X / X	X / X	X / X	X / X	X / X	X / ✓	✓ / X
X	X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X	X

¹⁾ objem chladicí části bez nulové zóny

²⁾ V rozměrech je započítán prostor potřebný pro cirkulaci vzduchu kolem přístroje.

Test Vysavače

Po roce opět přinášíme přehled nově otestovaných bojovníků proti prachu, drobkům a chlupům. Vybrali jsme 34 populárních modelů z kategorie sáčkových i bezsáčkových vysavačů a podrobili je sérii praktických zkoušek. Můžete si poměřit jejich výsledky a rozhodnout se, které řešení se vám více vyplatí. Naštěstí si mohou fanoušci obou táborů vybrat kvalitní vysavač, i když mají hlouběji do kapsy.

Čistá domácnost bez velké inve

d dobrá rada
Pokud jste se rozhodli pro sáčekový vysavač, nejlépe vás špíny zbaví **Miele Compact C2 Powerline SDAE1** (dobře, 5560 Kč). Vyniká zejména na kobercích a dobře si poradí i se zvířecími chlupy, na nichž si většina vyhlámala zuby. Dobře poslouží i levnější **Electrolux ZPFClassic** (dobře, 2400 Kč). Mezi bezsáčkovými zvítězil **Bosch BGS 5335** (dobře, 10 860 Kč). Jako výhodný nákup doporučujeme **Rowentu RO3786EA Compact Power Cyclonic** (dobře, 3000 Kč) a **Kärcher VC 3** (dobře, 3420 Kč). Vysávají obstojně, pokud však chcete luxovat po mazlíčcích, raději sáhněte po vítězi testu nebo **Dysonu DC37C Parquet** (dobře, 11 000 Kč). Nejhůře dopadly bezsáčkový **Clatronic BS1304** (dostatečně, 1490 Kč) a sáčkový **Domo DO7282S** (uspokojivě, 1560 Kč). Ani jeden nepřesvědčil výkonem a oba vypouští větší množství prachových částic.

st
stice

Při koupi řady produktů musíte překlenout dilema, které nemá jasnou odpověď. Chcete mobil s operačním systémem iOS, nebo Android? Plynový, nebo elektrický sporák? Planžetový, nebo frézkový holicí strojek? Podobnou otázku si budete muset zodpovědět i při koupi vysavače.

Přístroje, které ukládají prach do jednorázového sáčku, jsou nejrozšířenější. Ale ani bezsáčkové vysavače nejsou módním výstřelkem, nýbrž běžně dostupnou stálicí na trhu. Výhoda bezsáčkového vysavače spočívá hlavně v tom, že s ním máte o jednu starost méně. Nemusíte kupovat sáčky, vztekát se, když zjistíte, že vám došly, nebo je pracně shánět v případě, že se váš model vysavače přestane prodávat.

Vysávání bez kýčání

Naopak alergikům bude spíše vyhovovat klasický sáčkový systém. Odpadne jim totiž starost s vyprazdňováním a čištěním nádoby, kde se ukládá špína, což může snadno spustit nepříjemnou alergickou reakci. Stejně tak může být i lidem, kteří nejsou na prach a roztoče citliví, příjemnější vyjmout z vysavače sáček a vyhodit ho do odpadků, aniž by museli ručně čistit prachovou nádobu.

Na otázku, zda sáhnout po sáčkovém, nebo bezsáčkovém řešení, lze pohlížet i z hlediska peněz. Ačkoliv jsou bezsáčkové vysavače v našem testu v průměru dražší a někdy přesahují i hranici 10 000 Kč, výsledky zkoušek ukázaly, že u obou typů vysavačů lze za příznivou cenu pořídit kvalitního pracanta, který svými schopnostmi předčí i několikanásobně dražší modely.

Kdo luxuje lépe?

Nepřekvapí, že největší váhu má při našem testování samotné vysávání. Série zkoušek, kterými musely všechny přístroje projít, vychází z mezinárodní normy EN 60312-1. Vysávali jsme prach z keramické dlažby, škvír i koberců. Z nich jsme také vysavači odstraňovali vlákna simulující zvířecí srst. Abychom tuto „srst“ do koberce nejprve pořádně zapracovali, přešli jsme koberec před samotnou zkouškou kovovým válcem.

Ze sáčkových vysavačů nejlépe vysává **Miele Compact C2 Powerline**. Jako jediný získal nejvyšší hodnocení při boji s nečistotami v koberci a špatně si nevede ani při vysávání podlah. Mezi nejlepšími nalezneme také **Electrolux ZPFClassic**, který obstál ve všech našich zkouškách, a navíc ho lze koupit

Jak obstál Vorwerk?

V textu jsme se věnovali pouze přístrojům s klasickou konstrukcí. Jak proti nim obstojí tyčové vysavače? Nemají se za co stydět. Otestovali jsme čtyři populární modely včetně nejnovější verze vysavače **Kobold** od německé značky **Vorwerk**. Ten musíme obzvláště pochválit, neboť v našich testech dopadl lépe než všechny klasické vysavače, a pokud bychom ho zařadili mezi ostatní do hodnotící tabulky, skončil by na prvním místě. Jeho přesvědčivým schopnostem bohužel odpovídá i jednoznačně nejvyšší cena. Velmi obstojně ovšem dopadl i tyčový vysavač **Hoover DV71 DV15011**, který lze pořídit za velmi příznivou částku. Přesné výsledky **Vorwerku**, **Hooveru** i dalších nově otestovaných tyčových vysavačů si všichni naši předplatitelé můžou prostudovat v databázi testovaných vysavačů na našem webu.

za příznivou cenu. Bronzovou medaili za vysávání pak v kategorii sáčkových vysavačů dostává **Rowenta RO5227EA**. Tu však již v konkurenci ostatních vysavačů se zcela čistým svědomím doporučit nemůžeme. Přestože je levná a dobře vysává, zklamala nás neohrabanou manipulací při výměně sáčku nebo čištění filtru, je velmi hlučná a hůře filtruje prach.

V bezsáčkové kategorii vítězí v soutěži vysávání **Dyson DC37C Parquet**. Podobně jako **Miele** mezi sáčkovými vysavači je **Dyson Parquet** ideální pro domácnost s koberci, přestože svým jménem láká spíše majitele dřevěných podlah. Na druhém a třetím místě se umístily **Bosch BGS 5335** a levnější **Samsung VC07K41H0HG**. Pokud máte

Jak testujeme

podrobný postup testu vysavačů najdete na www.dtest.cz/vysavace

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení vysavačů

vysávání 60 %
filtrace prachu 10 %
spotřeba a hlučnost 10 %
obsluha 20 %

Pečujte správně o vysavač

■ Vyměňujte pravidelně sáčky nebo čistěte prachovou nádobu. Pokud vysáváte jemný prach, například při rekonstrukci bytu, je lepší vyměnit sáček hned – budete mít jistotu, že se vám nebude při dalším vysávání vracet do ovzduší.

■ Nezapomeňte vyměnit i HEPA filtr, pokud ho váš vysavač obsahuje. Obecně se doporučuje použít nový filtr jednou za dva roky v případě, že vysavač používáte v bytě, a jednou za rok v případě, že ho používáte každodenně, například v práci. Zanesený filtr snižuje sací výkon, a může dokonce snížit životnost motoru.

■ Někteří výrobci nabízejí omyvatelné filtry. I když je ale budete pravidelně čistit, je vhodné je po nějaké době vyměnit za nové. Zda lze mýt i filtr ve vašem vysavači, byste se měli dozvědět v návodu k použití.

■ Pečujte i o hubici a kartáč. Pokud je zanesená, významně se snižuje sací výkon vysavače. Často je proto lepší hledět spíše na to, abyste neměli na kartáči namotané vlasy než na vysoké číslo příkonu.

■ Skoro každý vysavač má na hubici posuvník, který umožní vytvořit průduch a omezit tak jedním pohybem prstu sací výkon na minimum. Pokud se vám vysavač třeba zaplete do záclon, zbytečně ho nevypínejte a jen ho ztlumte zatlačením na posuvník.

doma hlavně parkety, dlažbu nebo PVC, neuděláte chybu ani s cenově výhodnou Rowentou RO3786EA Compact Power Cyclonic nebo Kärcherem VC 3. Kärcher bohužel zaostává při likvidaci chlupů zvířecích mazlíčků.

Chovatelé, nastražte slechy!

Na to, že zdaleka ne každý vysavač si umí poradit se zvířecími chlupy, upozorňujeme v testech vysavačů pravidelně. Znovu však musíme zopakovat, že by měli být majitelé psů, koček a dalších miláčků při koupi vysavačů nejobezřetnější. Stále platí, že vysávání chlupů zapletených do koberce je pro vysavače ta největší výzva.

V kategorii sáčkových vysavačů získal v testu odstraňování chlupů nejvyšší hodnocení jen jeden, a to výše zmíněný přístroj od Miele. Dobrou známku dostaly další tři vysavače – Rowenta RO6486EA Silence Force 4A Full Care, Electrolux ZPFC Classic a Sensor SVC 8YL. Mezi bezsáčkovými vysavači doporučujeme chovatelům zvířete, která ráda líná, vysavače Bosch BGS 5335 nebo Dyson DC37C Parquet, jež v tomto testu získaly také nejvyšší hodnocení. Dobře dopadl i značně levnější Samsung VC07K41H0HG.

Vysávání naruby

Při vysávání vypouštějí přístroje malou část prachu zpět do ovzduší. To je nepříjemná vlastnost, na níž by si měli dát pozor hlavně alergici. Přestože jsme v aktuálním testu nenarazili na vysloveně tragické modely jako dříve, kdy například Clatronic BS1292 vypouštěl zpět skoro pět procent prachových částic, u dvou modelů jsme odhalili citelně vyšší propustnost než u ostatních.

Jedná se o sáčkový Domo DO7282S a bezsáčkový Clatronic BS1304. Oba skončily na chvostu jednotlivých hodnotících tabulek. Přestože se jedná o necelá dvě procenta prachu v případě Clatronicu a u Domo dokonce o méně než jedno procento, je to v porovnání s ostatními vysavači nešťastná chyba. Většina testovaných přístrojů totiž vypouští méně než 0,1 % částic, a některé dokonce nepropustí zpět ani zrnko prachu – nebo jde o tak malé množství, že ho ani naše laboratorní přístroje nezaznamenaly.

Bez zbytečného randálu

Mezi vysavači nalezneme propastné rozdíly také v hlučnosti. Ačkoliv vysávání nikdy nebude činnost, při níž si budete moci vychutnávat koncert

filharmonie, liší se intenzita zvuku, který jednotlivé modely vydávají, poměrně značně.

Hladinu hluku jsme snímali ze vzdálenosti 1,6 metru od vysavače. U nejtiššího modelu Electrolux Zusgreen58 UltraSilencer Zen jsme naměřili jen 58 decibelů. Velmi tichá byla také Rowenta RO6486EA Silence Force 4A Full Care, která hučela silou 65 dB. Naopak u Rowenty RO5227EA jsme zaznamenali hluk o síle 82,7 dB a u Philipsu FC8592/91 Performer Active jsme změřili 81,4 dB.

Zde je důležité dodat, že decibely jsou logaritmická jednotka. Nelze ji tedy počítat tak, že třeba 60 dB je zhruba o čtvrtinu tišší než 80 dB. Rozdíl se naopak s každým decibelem navíc dramaticky zvětšuje. Hluk, který vydává nejtišší vysavač, je zhruba na úrovni televize při běžné hlasitosti. Naopak ten nejhlasitější odpovídá spíše rámusu frekventované silnice.

Nejen absolutní hodnota v decibelech je ale vždy rozhodující faktor. Někdy hučí tišší motor v tak nepříjemné frekvenci, že je horší poslouchat jeho než jiný hlučnější model. Test jsme proto kromě absolutního měření ještě doplnili subjektivním hodnocením hladiny hluku.

Vysavače v záprahu

Součástí našeho testu vysavačů je i záťažová zkouška. V ní ověřujeme, zda vám motor a navíjecí kabel nevypoví službu nečekaně brzy. Motor testujeme po dobu 550 hodin, přičemž vždy po 100 hodinách měníme filtry a sáček. Navíjecí kabel pro změnu tisíckrát vytáhneme a spustíme zase zpět do vysavače.

S motorem jsme narazili na problém jen u jednoho vysavače, a to Clatronic BS1304. Vypověděl službu po 345 hodinách. U navíjecího kabelu byly

problémy častější. Nejhuře dopadl Sencor SVC 8YL, u něhož se po 165 vytaženích kabel nadobro zasekl uvnitř vysavače. Ne o mnoho lépe skončily přístroje Hoover XP 15011, Zelmer ZVC 425 SA a Philips FC9333/09, které přestaly během testu navíjet. Polti C130 pro změnu sice vydržel test navíjení téměř do konce, avšak poté přestal fungovat přívod elektrické energie.

Co znamená nižší příkon?

Od 1. září 2017 zakazuje nařízení Evropské komise výrobu vysavačů o příkonu vyšším než 900 W. Navazuje tak na tři roky staré omezení, které limitovalo vysavače nad 1600 W. Nemusíte se ale hned vydávat do nejbližšího elektra, abyste si pořídili jeden z posledních silných strojů. Příkon motoru nemá na schopnost kvalitně vysávat zásadní vliv. Minimálně stejně důležitý je například tvar hubice a kartáče.

Ukazuje to i náš test. Je sice pravda, že v kategorii sáčkových vysavačů zvítězil přístroj Miele s příkonem 1200 W, avšak hned na druhém místě v testu vysávání skončil Electrolux s polovičním příkonem. Celkově nejsilnější vysavač v testu Philips láká na 1500 W. Skončil však ve spodní polovině tabulky a vysává veskrze průměrně. Stejně tak mezi bezsáčkovými vysavači zaostával 1300W Dyson za přístroji o 750 a 800 W slabšími. Nenechte se proto při výběru nalákat jen na hrubou sílu. Můžete pak zjistit, že na koberci se silákovi nedaří zdaleka tak dobře jako na papíře, zato spotřebuje mnohem více energie než na první pohled slabší modely. ✗

i

Jak testujeme schopnost vysávání?

Zkoušky vysávání probíhají dle normy ČSN EN 60312-1. Používají se originální prachové sáčky a, není-li stanoveno jinak, standardní (univerzální) hubice.

Při testování **vysávání prachu z koberců** je do koberce typu Wilton mechanicky vpraven prach s přesně definovaným složením a velikostí částic. Vysavače jsou nastaveny na maximální výkon. Vysává se s univerzální hubicí. Pokud je vysavač vybaven turbokartáčem, je vyzkoušen také. Odborníci v laboratoři zjišťují objem vysátého prachu po jednom a po třech pohybech „sem-tam“. Celý proces probíhá minimálně dvakrát, v případě velkých odchylek výsledků je zkouška provedena potřetí. Stejná procedura je aplikována při zjišťování, zda má **obsah prachového sáčku nebo nádoby vliv na sací výkon**. Změny výkonu sledujeme při postupném naplňování 100, 200 a 400 gramy prachu.

Zbavování se chlupů domácích zvířat z koberce simuluje zkouška **vysávání chlupů**. Aby situace odpovídala realitě, kdy chlupy obvykle pouze neleží na povrchu koberce, ale jsou do něj zašlapány, uválíme koberec ze syntetickými vlákny těžkým kovovým válcem. Koberec je následně vysáván pohybem „cik-cak“. Panel složený ze tří hodnotitelů zkoumá, kolik je takových pohybů potřeba ke kompletnímu nebo alespoň nejlepšímu dosažitelnému odstranění vláken. Stejně jako v případě vysávání prachu je použita standardní hubice, případně i turbokartáč.

Zkouška **vysávání podlah** je provedena na keramické dlažbě. Průběh zkoušky je obdobný jako při vysávání prachu z koberce, stejně tomu je při testech **vysávání škvír**.

Šířkou záběru hubice je myšlena šířka vyčištěné stopy na tvrdé podlaze při jednom pohybu vpřed.

Schopnost vysavače **vysávat v rozích a u stěn** zjišťujeme srovnáním celkové šířky hubice se šířkou záběru.

Výsledky dalších vysavačů na webu

Na www.dtest.cz/vysavace naleznete podrobné výsledky testu vysavačů a navíc řadu dalších modelů, které se do časopisu nevešly. Jelikož používáme již od roku 2014 stejný testovací program, můžete výsledky těchto současných modelů bez problému porovnávat s dříve testovanými vysavači.

sáčekové vysavače

	Miele Compact C2 Powerline SDAE1	Rowenta RO6486EA Silence Force 4A Full Care	Electrolux ZPFClassic	Bosch BGL3A222	Sencor SVC 8YL	Electrolux Zusgreen58 UltraSilencer Zen	Hoover TE70_TE75011 TeliosPlus
průměrná cena (Kč)	5560	9000	2400	3490	2500	6000	4990
celkové hodnocení	dobře 70 %	dobře 69 %	dobře 65 %	dobře 63 %	dobře 63 %	dobře 62 %	dobře 62 %
vysávání	dobře 78 %	dobře 66 %	dobře 70 %	dobře 62 %	dobře 62 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 57 %
koberce: vysávání prachu / chlupů	++ / ++	+ / +	++ / +	+ / -	+ / +	+ / --	+ / --
vysávání podlah / škvír	+ / +	++ / -	+ / ++	+ / +	- / ++	+ / --	o / ++
vysávání v rozích a u stěn	o	o	o	o	o	o	o
šifka záběru hubice	-	o	-	--	-	o	o
vliv naplnění sáčku na výkon ¹⁾	+	+	+	+	+	+	+
filtrace prachu	dobře 71 %	velmi dobře	velmi dobře 90 %	dobře 78 %	velmi dobře 96 %	velmi dobře 99 %	velmi dobře 97 %
částice všech velikostí (0,3 až 20 mikrometrů)	++	++	++	++	++	++	++
částice o velikosti 0,3 až 0,4 mikrometru	+	++	++	+	++	++	++
zátěžový test	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	uspokojivě 51 %	velmi dobře 95 %	velmi dobře 100 %
životnost motoru / navíjení kabelu	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / --	++ / ++	++ / ++
spotřeba a hlučnost	uspokojivě 43 %	dobře 76 %	uspokojivě 48 %	uspokojivě 46 %	dobře 61 %	velmi dobře 88 %	dobře 77 %
spotřeba elektrické energie	--	+	+	+	+	+	+
hlučnost (dB) ²⁾	+ 73,6	++ 65	- 73,9	- 76,9	+ 70,8	++ 58	++ 66,6
obsluha	dobře 60 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 47 %	dobře 64 %	uspokojivě 47 %	dobře 62 %	uspokojivě 51 %
návod k použití / sestavení a rozložení	+ / o	-- / +	-- / o	-- / +	- / o	- / o	- / o
úchop / ovladače a indikátory	o / +	++ / ++	o / o	o / o	o / o	++ / +	- / +
vysávání koberce / podlahy	o / +	- / ++	- / o	o / ++	-- / -	- / ++	- / o
vysávání schodů / jiných povrchů	o / o	-- / o	o / -	o / o	o / o	o / o	o / o
údržba, čištění	+	+	o	+	+	+	+
filtr motorový / výfukový	o / +	o / --	- / +	- / ++	- / o	- / +	o / +
uskladnění	+	o	+	+	o	o	o
technické údaje							
deklarovaný / změřený příkon (W)	1200 / 1311	750 / 805	600 / 683	600 / 674	700 / 752	650 / 718	700 / 667
změřený sací výkon (W)	285	208	191	160	190	152	148
objem prachového sáčku (l)	3	2,8	3,1	3,4	2,6	1,6	2,2
HEPA filtr: motorový / výfukový	x / x	x / ✓	x / x	x / x	x / ✓	x / x	x / x
automatické navíjení kabelu	✓	✓	✓	x	✓	✓	✓
skladování ve vertikální poloze ³⁾	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
délka trubice: min-max (cm)	51,7-84,5	60,3-92,6	54-84	59,4-96,8	59-96	62,1-91,7	56,1-94,1
akční rádius (m) ⁴⁾	9,7	11,1	8,8	9,8	9,9	12	8,9
hmotnost (kg)	6,4	7,8	5,7	4,7	6,3	7,7	5,6

klíč:

++	+	o	-	--
velmi dobře 100-80 %	dobře 79-60 %	uspokojivě 59-40 %	dostatečně 39-20 %	nedostatečně 19-0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne

Některá hodnocení mohou být limitována. V tomto případě dochází ke snížení celkového hodnocení, když je zátěžový test hodnocen dostatečně a hůře.

Při shodném celkovém hodnocení pořadí podle abecedy.

Rowenta RO6843EA X-Trem Power 3AAA	Kärcher VC2 Premium	Zelmer ZVC 425 SA	Philips FC8592/91 Performer Active	Rowenta RO5227EA	Eta Mio Gold 1502	Domo DO7285S	Hoover BV71_ BV10011 Brave	Fagor VCB920	Domo DO7282S
4000	3590	2930	3840	2000	4800	2500	1990	1990	1560
dobře 62 %	dobře 62 %	dobře 61 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 43 %
dobře 63 %	dobře 62 %	dobře 61 %	dobře 62 %	dobře 68 %	dobře 60 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 48 %	uspokojivě 48 %
+ / --	++ / --	++ / 0	+ / 0	+ / 0	+ / -	+ / --	+ / --	+ / --	+ / --
++ / +	+ / ++	+ / 0	+ / 0	+ / ++	+ / ++	- / ++	- / ++	0 / ++	- / +
0	0	0	--	0	0	+	0	0	0
0	-	0	-	0	0	0	--	-	--
+	+	0	+	+	+	+	+	--	+
velmi dobře 99 %	velmi dobře 84 %	velmi dobře 97 %	velmi dobře 92 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 54 %	velmi dobře 82 %	dobře 65 %	velmi dobře 95 %	nedostatečně 5 %
++	++	++	++	+	+	++	+	++	--
++	+	++	++	0	0	+	+	++	--
velmi dobře 88 %	velmi dobře 100 %	dobře 64 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %
++ / +	++ / ++	++ / -	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++
uspokojivě 54 %	dobře 71 %	uspokojivě 58 %	nedostatečně 9 %	dostatečně 37 %	dobře 69 %	velmi dobře 83 %	dobře 68 %	dostatečně 34 %	uspokojivě 45 %
+	+	+	--	+	+	++	+	0	+
0 76,1	+ 70,5	0 73	-- 81,4	-- 82,7	+ 68,2	++ 67,9	+ 77,2	- 78,7	- 78,4
uspokojivě 48 %	uspokojivě 47 %	uspokojivě 45 %	dobře 60 %	uspokojivě 41 %	uspokojivě 41 %	uspokojivě 42 %	uspokojivě 55 %	dostatečně 39 %	uspokojivě 45 %
-- / +	- / +	-- / 0	-- / 0	-- / 0	0 / 0	0 / 0	- / 0	-- / -	-- / 0
0 / 0	0 / 0	+ / 0	0 / 0	0 / 0	++ / 0	+ / 0	- / 0	- / 0	-- / -
- / 0	- / 0	0 / 0	0 / ++	- / -	-- / -	-- / 0	0 / +	- / -	+ / 0
- / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0	-- / -	0 / 0	0 / 0	+ / 0	0 / 0
+	0	0	+	-	0	-	0	-	0
-- / --	0 / 0	- / --	0 / 0	-- / x	- / 0	0 / ++	0 / 0	-- / 0	0 / 0
0	0	-	0	0	0	-	-	0	0
750 / 796	750 / 720	700 / 704	1500 / 1596	750 / 734	700 / 733	700 / 648	700 / 600	900 / 800	700 / 679
217	193	156	381	158	182	163	97	175	136
3,4	2,9	3,3	2,3	1,9	2,6	3,3	2,4	1,6	2,4
x / x	x / ✓	x / x	x / x	x / x	x / ✓	x / ✓	x / x	x / ✓	x / x
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
52–85	56–90	57,5–95,5	56,8–88,8	50,3–82,2	57,5–93,5	56–94	49,6–79,6	48–78	48,5–80,5
8,8	7,9	9,2	8,9	7,8	13,4	10	7,7	7,6	7,7
5,8	6,5	7,1	6,6	5,3	7,2	6,3	4,9	4,8	4,9

¹⁾ výkon se 400gramovou náplní sáčku

²⁾ Hladinu hluku jsme měřili ze vzdálenosti 1,6m od vysavače. Na výsledné známce se podílelo také subjektivní hodnocení charakteru hluku, proto může lepší známku získat vysavač s vyšším počtem decibelů než objektivně tišší, ale nepříjemněji hlučící model.

³⁾ Vysavač lze postavit „na zadní“ a připevnit k němu hadici s trubicí.

⁴⁾ Vzdálenost od zásuvky ve zdi k místu na podlaze, kde je stále možné vysát nečistoty (tedy včetně délky kabelu a hadice).

★ vítěz testu
⊙ výhodný nákup

bezšáčkové vysavače

	Bosch BGS 5335	Dyson DC37C Parquet	Samsung VC07K41H0HG	Kärcher VC 3	Rowenta RO3786EA Compact Power Cyclonic	Hoover XP81_ XP25011 Xarion Pro 4A	Rowenta RO8324EA Silence Force Multi-Cyclonic
průměrná cena (Kč)	10 860	11 000	5000	3420	3000	6990	6000
celkové hodnocení	dobře 67 %	dobře 66 %	dobře 65 %	dobře 62 %	dobře 62 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 55 %
vysávání	dobře 72 %	dobře 79 %	dobře 71 %	dobře 64 %	dobře 67 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 49 %
koberce: vysávání prachu / chlupů	+ / ++	++ / ++	++ / +	++ / -	+ / o	+ / --	+ / --
vysávání podlah / škvír	o / ++	+ / ++	+ / ++	o / ++	+ / ++	o / +	+ / --
vysávání v rozích a u stěn	o	+	o	+	o	+	o
šířka záběru hubice	-	+	o	o	o	o	o
vliv obsahu prachové nádoby na výkon ¹⁾	+	+	+	o	+	+	+
filtrace prachu	velmi dobře 99 %	velmi dobře 87 %	velmi dobře 99 %	velmi dobře 89 %	velmi dobře 82 %	velmi dobře 84 %	velmi dobře 99 %
částice všech velikostí (0,3 až 20 mikrometrů)	++	++	++	++	++	++	++
částice o velikosti 0,3 až 0,4 mikrometru	++	++	++	++	+	+	++
zátěžový test	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %
životnost motoru / navíjení kabelu	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++
spotřeba a hlučnost	uspokojivě 56 %	dostatečně 37 %	uspokojivě 45 %	dobře 70 %	uspokojivě 59 %	dobře 64 %	dobře 75 %
spotřeba elektrické energie	-	+	o	+	+	o	+
hlučnost (dB) ²⁾	+ 68,6	-- 79,3	- 74,7	+ 70,7	o 73,6	+ 74,1	+ 68,9
obsluha	uspokojivě 43 %	dostatečně 32 %	uspokojivě 43 %	dostatečně 38 %	uspokojivě 40 %	dostatečně 39 %	uspokojivě 43 %
návod k použití / sestavení a rozložení	- / o	- / +	-- / o	- / o	-- / o	- / o	-- / -
úchop / ovladače a indikátory	o / +	+ / --	++ / ++	- / -	o / -	- / -	++ / o
vysávání koberce / podlahy	o / +	-- / o	- / -	- / o	o / +	o / +	o / ++
vysávání schodů / jiných povrchů	-- / -	-- / -	- / o	o / o	o / o	o / -	-- / o
údržba, čištění	--	-	--	-	-	--	--
filtr motorový / výfukový	-- / -	o / x	- / o	- / o	- / o	- / o	- / --
uskladnění	o	-	-	o	-	o	-
technické údaje							
deklarovaný / změřený příkon (W)	800 / 920	750 / 828	750 / 791,7	750 / 717,1	750 / 745	800 / 759	750 / 736
změřený sací výkon (W)	215	236,46	184,98	154,66	179	126,43	146,24
objem prachové nádoby (l)	3,7	2,0	1,8	1,1	1,7	1,4	2,0
HEPA filtr: motorový / výfukový	x / ✓	x / x	x / ✓	x / ✓	x / x	✓ / ✓	x / ✓
automatické navíjení kabelu	x	✓	✓	✓	✓	✓	✓
skladování ve vertikální poloze ³⁾	✓	x	x	x	x	x	x
délka trubice: min-max (cm)	66,7-107,7	57,7-90,8	60-94,1	56-90	50,2-82,1	56,4-94,3	60,7-92,7
akční rádius (m) ⁴⁾	10,7	9,8	10,1	7,7	8,7	9,2	11,3
hmotnost (kg)	9	7,3	6,5	5,9	5	7,5	8,4

klíč:

++	+	o	-	--
velmi dobře 100-80 %	dobře 79-60 %	uspokojivě 59-40 %	dostatečně 39-20 %	nedostatečně 19-0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne

Některá hodnocení mohou být limitována. V tomto případě dochází ke snížení celkového hodnocení, když je zátěžový test hodnocen dostatečně a hůře.

Při shodném celkovém hodnocení pořadí podle abecedy.

Dyson Cinetic Big Ball Parquet	Electrolux Zucanial+	Hoover RC81_RC25011	Zanussi ZAN1900EL	Philips FC9330/09 PowerPro Compact	Hoover XP 15011	Severin CY7070	Concept VP 5095	Polti C130 Plus Forzaspira	Clatronic BS1304
15 560	7300	4490	1560	2800	5990	2700	2500	3390	1490
uspokojivě 54 %	uspokojivě 54 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 45 %	uspokojivě 40 %	dostatečně 37 %	dostatečně 36 %
dobře 60 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 46 %	uspokojivě 47 %	uspokojivě 40 %	uspokojivě 40 %	uspokojivě 40 %	uspokojivě 41 %
+ / -	+ / -	+ / --	+ / --	+ / O	O / -	+ / --	+ / --	+ / --	O / --
+ / O	O / --	O / ++	O / ++	- / -	-- / +	-- / O	- / ++	- / +	O / ++
+	O	+	O	--	O	O	O	O	+
O	O	O	-	-	--	-	-	--	-
+	+	+	+	+	+	+	--	--	--
velmi dobře 100 %	velmi dobře 99 %	dobře 70 %	dobře 64 %	velmi dobře 83 %	velmi dobře 91 %	dobře 63 %	uspokojivě 52 %	dostatečně 27 %	nedostatečně 0 %
++	++	++	+	++	++	+	+	O	--
++	++	+	O	+	++	O	O	--	--
velmi dobře 96 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	dobře 76 %	dobře 64 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 100 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 59 %
++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / -	++ / -	+ / ++	++ / ++	++ / -	- / ++
nedostatečně 13 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 42 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 46 %	uspokojivě 48 %	dostatečně 34 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 41 %
--	+	+	O	+	O	+	O	+	+
- 77,9	- 74,6	O 72,6	- 77,6	- 73,7	O 76,3	- 74,4	- 80,1	- 77,3	- 81,1
dostatečně 34 %	uspokojivě 42 %	dostatečně 34 %	dostatečně 34 %	uspokojivě 47 %	dostatečně 34 %	uspokojivě 50 %	dostatečně 39 %	dostatečně 25 %	dostatečně 35 %
- / O	-- / +	- / O	-- / O	-- / O	- / O	+ / O	- / -	- / --	-- / -
O / -	++ / O	-- / O	-- / O	+ / O	- / -	+ / O	-- / -	- / --	- / O
O / +	- / +	- / O	-- / O	- / ++	O / O	+ / ++	O / O	O / O	O / -
-- / -	- / O	- / -	O / O	O / O	O / -	+ / O	O / O	O / -	+ / O
--	--	--	--	--	--	--	-	-	--
- / x	-- / O	- / --	-- / -	O / O	- / O	- / -	O / -	-- / -	- / O
O	--	-	O	O	-	O	O	-	-
1300 / 1320	700 / 718,3	800 / 754,4	700 / 808,5	650 / 734,2	800 / 768,9	800 / 763,6	800 / 759,7	700 / 671,6	700 / 676,2
283	139,06	148,57	213,83	174,4	152,62	144,48	149,24	161,6	145,98
1,5	2,2	2,5	1,3	1,7	1,4	0,8	1,2	1,64	1,6
x / x	x / x	x / x	x / x	x / x	✓ / ✓	x / ✓	✓ / x	x / ✓	✓ / x
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
x	✓	x	✓	✓	x	x	✓	x	x
64–102,2	62–91	48,4–78,3	48,7–78,1	53,5–83,5	56,5–94,5	51,4–81,3	52–84	49,2–79,1	48,3–78,3
9,8	9,8	8	7	9,1	9,1	7,7	7,7	7,5	7,3
8,1	9	6,5	5,2	5,8	7,4	5,3	5,9	5,7	4,1

¹⁾ výkon se 400gramovou náplní nádoby

²⁾ Hladinu hluku jsme měřili ze vzdálenosti 1,6 m od vysavače. Na výsledné známce se podílelo také subjektivní hodnocení charakteru hluku, proto může lepší známku získat vysavač s vyšším počtem decibelů než objektivně tišší, ale nepříjemnější hlučící model.

³⁾ Vysavač lze postavit „na zadní“ a připevnit k němu hadici s trubicí.

⁴⁾ Vzdálenost od zásuvky ve zdi k místu na podlaze, kde je stále možné vysát nečistoty (tedy včetně délky kabelu a hadice).

★ vítěz testu
⊙ výhodný nákup

Test

Cizrnové pomazánky

Cizrnová pomazánka zapustila kořeny i v Česku. V prodeji bývá pod obchodním, pro české ucho trochu podivným názvem hummus. Výrobci na jeho rostoucí oblibu pružně reagují. Jen do našeho testu jsme poslali 11 pomazánek od devíti výrobců. Chtěli jsme zjistit, jak se mezi sebou liší a jakou kvalitu od nich můžeme čekat. Většina vzorků dopadla dobře, až na jeden uspokojujivý, ve kterém bylo mikrobiologicky až příliš živo.

Hummus: pozdrav z Orien

dobrá rada

Recepturu či vlastnosti hummusu žádná vyhláška ani norma nespecifikuje. Spotřebitel je odkázán na volnou ruku výrobce při jeho přípravě, svůj vlastní úsudek a chuťové preference. Z našeho testu vyšel vítězně **Marks & Spencer Houmous with Extra Virgin Olive Oil** (dobře, 23 Kč/100 g), zejména díky absenci konzervačních látek a mikrobiologických nálezů. Jako přátelské k peněženice jsme označili tři výrobky: **Lidl/Toppo Hummus** (dobře, 7,60 Kč/100 g), **Varmuža Hummus Natur** (dobře, 12,60 Kč/100 g) a **Hedvábná stezka Hummus cizrnová pomazánka** (dobře, 14,40 Kč/100 g). Za zmínku stojí i dva výrobky, které si vystačily pouze se základními, originálními surovinami – **I love Hummus** (dobře, 23,30 Kč/100 g) a **Titbit Hummus** (uspokojivě, 28 Kč/100 g). Druhý jmenovaný skončil na chvostu tabulky, ublížil mu bujný život mikroorganismů před koncem data spotřeby.

Hummus můžete najít také pod názvem houmous nebo hommus, vždy jde ale o krémovou kaši z cizrny, sezamové pasty, česneku a citrónové šťávy. Původně jde o pochoutku z Blízkého východu, kde tvoří nezbytnou součást jídelničky. Čerstvý hummus vám tradičně nabídnou například i ve státech severní Afriky.

Existuje několik způsobů, jak hummus zařadit do jídelničky. Pokud si jej rovnou sami nepřipravujete doma nebo ve vašem okolí chybí ten správný dodavatel z restaurace či specializovaného obchodu, nejspíše nezbyvá než sáhnout po hotovém výrobku do chladicího boxu v obchodě. Nejčastěji se prodává v plastových miskách nebo kelímcích mezi lahůdkami a v regálech si nárokuje stále větší prostor. Rychle si získává stále větší okruh fandů nejen pro svou lahodnou chuť, ale i díky svým výživovým hodnotám. Někteří strážníci dokonce mluví o posedlosti hummusem.

Síla v tradici

Na Blízkém východě se cizrna pěstuje několik tisíc let, proto je obtížné přesně určit, na území kterého dnešního státu má hummus svou kolébku. Relativně přesně však víme, co do něj patří. Složení ovšem nenaleznete v žádném nařízení ani vyhlášce, suroviny na základní hummus drží v rukou tradice.

My jsme si na pomoc vzali encyklopedii Larousse Gastronomique, která hummus popisuje jako pokrm z vařeného cizrny, sezamové pasty (tahini), česneku a citrónu, do něhož se přidává olivový olej. Existuje však nespočet obměn, variant a příchutí. Narazit můžete například na hummus s korianem, sušenými rajčaty, chilli, cibulkou, sladkými brambory či olivami. Tím však výčet zdaleka nekončí.

Ve všech 11 výrobcích bez speciálních příchutí, které jsme vybrali do našeho testu, najdete všechny základní suroviny. Výjimkou je Lunter Hummus, kterému chybí sezamová pasta. V několika ještě navíc figuruje římský kmín, který se v některých recepturách do originálního hummusu přidává. Jen se základními ingrediencemi si vystačily pouze dvě z testovaných pochoutek (Titbit Hummus a I love Hummus), zbylých devět obsahovalo další potraviny, případně přídatné látky.

Kolik lidí, tolik chutí

Výrobci většinou hummus oficiálně popisují jako cizrnovou pomazánku,

což je asi nejpřijatelnější popis, byť možností jeho použití je více. Hummus se tradičně nanáší na chlebovou placku pita, lze jej ovšem úspěšně použít například do sendvičů namísto majonézy nebo jako dip, tedy omáčku určenou k tomu, aby do ní strážník nořil třeba kousky pečiva, nejrůznější chipsy nebo zeleninu. Důležitá otázka však zní: který hummus chutná nejlépe?

Jedenáctka testujících podrobila v laboratoři zakoupené hummusy senzorické analýze a bodování. Mezi testujícími byli jak Češi, tak zástupci zemí, kde je hummus denním chlebem – Egypta a Sýrie. Na paškál si vzali nejen hodnocení chuti a vůně, ale také barvu a vzhled, roztíratelnost nebo texturu v ústech. Anonymní vzorky označené pouze čísly jedli hodnotitelé s bílým pečivem a body zaznamenávali do tabulek spolu s případnými popisy vad a odlišností.

Obecně si pomazánky vedly lépe v hodnocení vzhledu a roztíratelnosti než ve zbylých kategoriích, kde padaly spíše dvojky a trojky. U některých výrobků se objevily poznámky jako atypická chuť a vůně (Hedvábná Stezka, Lunter Tahini Hummus), intenzivní česneková chuť (Lunter Hummus), nakyslá a trpká chuť (Titbit), slaná a hořká pachut (Marks & Spencer) nebo hrubý s hořkou chutí (I love Hummus).

Ze smyslového hodnocení vyšel nejlépe produkt Varmuža Hummus Natur, nejméně laboratoř oslovila pomazánka I love Hummus.

Proti rozvoji mikrosvětla

Kažení potravin je nežádoucí, ovšem přirozený proces. Stojí za ním množení mikroorganismů nejrůznějšího

Jak testujeme

podrobný postup testu cizrnových pomazánek najdete na www.dtest.cz/cizrnové-pomazánky

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení cizrnových pomazánek

senzorika 25 %
bílkoviny 13 %
konzervace 18 %
výživové hodnoty 7 %
mikrobiologie 20 %
deklarace 17 %

charakteru a původu. Výrobci jde hlavně o to, aby své produkty prodali, nikoliv vyhodili, proto se snaží, aby se nezačaly kazit příliš brzy. Čím déle mohou být nabízeny k prodeji, tím větší je šance, že za ně utrží.

Aby toho dosáhli, snaží se ve svých výrobcích vytvořit nehostinné prostředí pro množení mikroorganismů. K tomu používají různé metody či jejich kombinace.

Jednou je snižování pH výrobku. To v hummusech tradičně zajišťuje citrónová šťáva, v případě velkovýroby i jiné okyselující suroviny (kyseliny citrónová, jablečná, vinná). Platí totiž, že čím je prostředí kyselejší, tím méně se v něm mikroorganismům daří.

Další způsob, jak zabránit nechtěnému množení bakterií, představuje chemická konzervace. Tu mají v případě cizrnových pomazánek na starost kyseliny sorbová a benzoová (případně jejich soli sorban draselný nebo benzoan sodný, které mají stejný účinek, ale fungují v širší oblasti pH a lépe se rozpouštějí ve vodě). Standardním a důležitým opatřením při uchovávání lahůdkového zboží jsou chladnější teploty, které mikroorganismům také znepříjemňují život.

Musejí tam být?

Některé pomazánky uvádějí konzervanty ve složení, jiné ne. V našem testu to bylo šest ku pěti ve prospěch chemicky nekonzervovaných. Kyselina sorbová či sorban draselný představují nejspíše „jen“ další zbytečnou chemickou látku do koktejlu, který může člověk za celý den přijmout, konzumuje-li průmyslově zpracované potraviny. Kyselina benzoová má horší reputaci. U citlivých jedinců může podle některých zdrojů způsobovat nepříjemné zdravotní komplikace podobné alergickým reakcím.

Abychom zjistili, zda můžeme důvěřovat informacím na obalu, nechali jsme přeměřit množství chemických konzervantů u všech pomazánek. Výsledky nás potěšily. Ani jeden z výrobků, který konzervační látky neuváděl, je skutečně neobsahoval.

Co jsme ještě vzali při hodnocení v potaz, bylo množství a počet použitých konzervantů. Součet obou naměřených látek nikde nepřekročil limit 1500 mg/kg, který pro hummus a podobné pomazánky stanovuje evropské nařízení č. 1333/2008. U některých (Taverna, Varmuža a Lidl/Toppo) však hodnoty přesáhly jeho

Domácí příprava

Vyrobít si vlastní hummus s dokonalým přehledem o surovinách může každý doma. I když bude možná chvíli trvat, než svou recepturu vyladíte podle vlastní chuti. Pro základní návod jsme sáhli po kulinářské biblí Larousse Gastronomique. Práci výrazně usnadní a urychlí mixér.

Poctivci namočí přes noc cizrnu (175g) do vody a druhý den ji uvaří do měkka, nejlépe se lžičkou jedlé sody, která vaření urychlí a cizrnu zjemní. Ti, kdo spěchají, mohou sáhnout po vařené cizrně z plechovky. Konzervovaná cizrna však podle některých zdaleka nedosahuje nutričních kvalit té, kterou si uvaříte sami.

Zcela měkkou cizrnu po uvaření rozmixujete spolu se dvěma stroužky česneku, ale ještě ne úplně dohladka. Přidejte 100 ml sezamové pasty tahini, čtyři lžice citrónové šťávy a znovu zapněte mixér. Během mixování přilijte asi čtyři lžice olivového oleje. Hotový hladký krém můžete dochutit praženými semínky římského kmínu nebo koriandru a pořádnou dávkou sekané zelené petržele.

dvě třetiny. V dalších dvou (Albert/ah Basic a Yami) jsme naměřili více než polovinu limitu. Všem pěti výrobkům jsme proto snižovali známky jak za naměřená množství, tak za počet použitých konzervačních látek. Když se totiž použije kombinace obou zmiňovaných látek, je jich v součtu zapotřebí méně než při konzervaci pouze jednou z nich.

Šestka testovaných (Titbit, Marks & Spencer, Hedvábná stezka, oba výrobky Lunter a I love Hummus) ovšem dokládá, že bez konzervařské chemie se obejít lze. Za nulové hodnoty si od nás odnesly jedničky.

Cizrnová pohostinnost

Pomazánky z cizrny představují poměrně přátelské prostředí pro bakterie a jiné mikroorganismy, což z nich činí pokrm k relativně rychlé spotřebě a ke striktnímu uchovávání v chladu.

Celková množství mikroorganismů před koncem data spotřeby mohou svědčit o hygieně při výrobě, případně o tom, jakými teplotními podmínkami výrobek na cestě ke spotřebiteli procházel. V neposlední řadě ukazují tyto

Hummus a zdraví

Budete-li chtít hummus zařadit do svého zdravého jídelníčku, je důležité myslet na to, kolik obsahuje přídavných látek a jakých, zda do něj výrobce použil náhražkové suroviny, kolik soli ukrývá či s jakým množstvím jakého tuku máme počítat. Všechny tyto informace lze odhalit četbou etikety před samotným nákupem.

Vezměte také v úvahu, s čím jej konzumujete. Slaná pomazánka, která je nastavená škrobem a chemicky konzervovaná, spolu se slaným bílým pečivem lidskému zdraví velkou službu neprokáže. Vždy bude lepší volbou čerstvý hummus, který má daleko do konce své životní pouti, tvoří jej pouze základní suroviny a k němuž spíše než pečivo přikousnete zeleninu.

počty na skutečnost, jak je hummus ke kažení náchylný a jak dobře výrobce určil datum spotřeby.

Výsledky, které z laboratoře přišly, byly zajímavé. Rozdíly mezi nálezy totiž byly enormní. Nalezli jsme výrobky s obsahem mikrobů v řádu desítek (Marks & Spencer, 83), tisíců, desetitisíců, statisíců, milionů i desítek milionů (Titbit, 32 milionů).

Limit pro celkový počet mikroorganismů v cizrnové pomazánce byste

však hledali marně. Protože však jde o potravinu určenou k přímé spotřebě stejně jako například vlašský salát, lze se orientovat podle limitu z nezávazné, doporučující normy ČSN 569609, který je stanoven na 100 milionů. Ten sice nikdo z testovaných nepřekročil, hummus Titbit se mu však významněji přiblížil. Za svou životodárnost od nás obdržel dostatečnou známku, což se negativně projevilo i na jeho celkovém hodnocení.

Není bez zajímavosti, že jak minimální, tak maximální nálezy patří výrobkům bez chemické konzervace.

Výsledkem našeho mikrobiologického testu byly celkové počty mikroorganismů. Podle toho jsme i vyhodnocovali – čím více jich bylo, tím nižší známka. Pro spotřebitele z toho plyne doporučení sníst hummus v rámci předběžné opatrnosti raději co nejdříve po zakoupení a neoponečovat jej dlouho například na stole nebo kdekoliv mimo lednici.

Bílkovinná deziluze

Když začnete vyhledávat informace o hummusu, zjistíte, že jej provází silná aura. Pomineme-li, co všechno lze v průmyslově zpracovaném hummusu najít za suroviny, vypadá tradiční cizrnová pasta z výživového hlediska jako premiant. Nerozděluje společnost strážníků na dva tábory jako koprovka nebo rozinky a jeho výživové hodnoty

Jak testujeme

Senzorické hodnocení

Pro hodnocení vzhledu a barvy, rozstíratelnosti, textury v ústech, příjemnosti vůně a chuti a celkové hodnocení byla použita profilová metoda. Jejím cílem je ukázat chutnost analyzovaných výrobků v celém komplexu se všemi složkami, které je možno vnímat při ochutnávání v ústech, včetně hmatových pocitů. Nevyhovující znaky byly posuzovány metodou slovního popisu.

Výživové hodnoty

Celkový obsah bílkovin se stanovoval odměrnou analýzou podle Kjeldahla. Potravinářskou vlákninu jsme určovali po enzymatickém rozkladu gravimetricky. Analýza tuku probíhala po hydrolýze a extrakci gravimetricky, zastoupení mastných kyselin pomocí plynové chromatografie s plamenové ionizační detekcí (GC/FID). Sůl jsme zjišťovali atomovou absorpční spektrometrií (AAS).

Konzervační látky

Stanovení konzervačních látek bylo provedeno metodou vysokoúčinné kapalinové chromatografie s detektorem diodového pole (HPLC/DAD). Hodnoty pH a kyselost se zjišťovaly titračně.

Mikrobiologie

Rozbor proběhl podle ČSN EN ISO 4833-1 (560083), stanovení celkových počtů mezofilních a fakultativně anaerobních mikroorganismů bylo prováděno s pomocí živné půdy PCA (agar). Kultivace probíhala při teplotě 30 °C po dobu 72 hodin.

často odborníci i laické vyzdvihují. Pojdme se detailněji podívat, jak si hummus stojí.

Cizrna je často vyzdvihována pro svůj relativně vysoký obsah bílkovin. Podíl bílkovin okolo 20 %, který se v souvislosti s cizrnou uvádí, ovšem náleží cizrně sušené. Navařením a nabobtnáním semen se poměr nutričních látek mění. Ve 100 gramech vařené cizrny tedy můžete počítat se zhruba 7,7 gramy bílkovin. Pro srovnání dodejme, že 100 gramů tučného tvarohu vám poskytne 8,5 gramů bílkovin.

➤ str. 37

Test Cizrnové pomazánky

cizrnové pomazánky

	M & S Houmous with Extra Virgin Olive Oil	Varmuža Hummus Natur	Lunter Hummus	Lunter Tahini Hummus	Hedvábná Stezka Hummus cizrnová pomazánka	Albert/ah Cizrnová pomazánka – hummus	Lidl/Toppo Hummus
cena (Kč)	69,90	18,90	22,90	28,90	28,70	37,90	13,60
hmotnost (g)	300	150	100	115	200	200	180
cena za 100 g (Kč)	23,30	12,60	22,90	25,10	14,40	19	7,60
celkové hodnocení	dobře 75 %	dobře 72 %	dobře 68 %	dobře 68 %	dobře 67 %	dobře 66 %	dobře 66 %
senzorické hodnocení	uspokojivě 59 %	dobře 74 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 56 %	dobře 61 %	dobře 62 %	dobře 69 %
vzhled a barva	+	++	+	o	+	+	++
příjemnost vůně / chuti	+ / o	+ / +	o / o	+ / o	o / o	+ / o	+ / +
textura v ústech / celkový dojem	o / o	+ / +	+ / o	+ / o	+ / o	o / o	+ / +
bílkoviny	dobře 78 %	velmi dobře 86 %	uspokojivě 53 %	dobře 64 %	uspokojivě 57 %	velmi dobře 92 %	velmi dobře 84 %
obsah bílkovin	+	++	o	+	++	++	++
přídavek rostlinné bílkoviny	x	x	x	x	✓	x	x
konzervace	velmi dobře 86 %	uspokojivě 41 %	dobře 72 %	dobře 72 %	velmi dobře 83 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 44 %
zjištěné množství / počet konzervantů	++ / ++	- / +	++ / ++	++ / ++	++ / ++	o / o	- / +
pH	+	o	o	o	+	o	o
výživové hodnoty	dobře 61 %	dobře 75 %	dobře 64 %	dobře 69 %	dobře 73 %	dobře 72 %	dobře 78 %
obsah vlákniny / soli	+ / o	++ / o	++ / o	+ / +	++ / +	++ / o	++ / +
mikrobiologie	velmi dobře 100 %	velmi dobře 94 %	velmi dobře 99 %	velmi dobře 97 %	dobře 79 %	dobře 79 %	dobře 75 %
deklarace a informace na obalu	dobře 64 %	dobře 64 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 56 %
dodržení deklarace bílkovin / tuků	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +	- / +
dodržení deklarace soli	+	+	+	+	+	+	+
náhražky / použití olivového oleje	+ / o	+ / o	o / --	o / --	o / --	o / --	+ / o
informace							
bílkoviny zjištěné / deklarované (g/100g)	5,9 / 6,1	6,6 / 5,9	3,4 / 3,98	4,5 / 5	6,5 / 7	7,2 / 7	6,5 / 5,2
tuk zjištěný / deklarovaný (g/100g)	31 / 29,4	19,5 / 22,8	26,9 / 30,58	21,6 / 22	25,4 / 27	21,6 / 24	18,7 / 22,5
sůl zjištěná / deklarovaná (g/100g)	1,2 / 1,13	1 / 1,2	1,3 / 1,48	0,7 / 0,7	1 / 1	1,1 / 1,3	1 / 0,99
zjištěná vláknina (g/100g)	3,9	4,6	4,1	3,5	4,8	4,5	4,8
složení	vařená cizrna, řepkový olej, voda, tahini, extra panenský olivový olej, citronová šťáva, sůl, česnek	vařená cizrna, voda, řepkový olej, tahini, olivový olej, sůl, římský kmín, kyselina citronová, kyselina jablečná, kyselina vinná, konzervant E 211	cizrna, řepkový olej, voda, jablečný ocet, sušený česnek, kukuřičný škrob, koření, sůl	cizrna, voda, řepkový olej, tahini, citronová šťáva, sójový nápoj, sušený česnek, modifikovaný kukuřičný škrob, sůl, koření, cukr	cizrna, řepkový olej, voda, citronová šťáva, tahini, rostlinná bílkovina, sůl, česnek, římský kmín	cizrna, řepkový olej, tahini, voda, citronová šťáva, sůl, česnek, kyselina citronová, byliny, koření, konzervanty E 202, E 211, citronová vláknina	cizrna, voda, řepkový olej, tahini, olivový olej, sušený česnek, sůl, kyseliny citronová, jablečná, vinná, konzervant E 211
výrobce/prodejce	Marks and Spencer plc, Velká Británie	Delimax a.s., Hodonín	Alfa bio s.r.o., Slovensko	Alfa bio s.r.o., Slovensko	Alimpex-Maso s.r.o., Praha	Bouter Cheese, Nizozemsko	Delimax a.s., Hodonín
datum spotřeby	6/5/2017	20/5/2017	24/6/2017	22/7/2017	6/6/2017	10/5/2017	14/5/2017

klíč:

++	+	o	-	--
velmi dobře 100–80 %	dobře 79–60 %	uspokojivě 59–40 %	dostatečně 39–20 %	nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne

Některá hodnocení mohou být limitována. V tomto případě mohly limitovat celkové hodnocení známky za mikrobiologii a senzorické hodnocení.

Při shodném celkovém hodnocení pořadí podle abecedy.

Yami Hummus Original	Taverna Oriental Hummus	I love Hummus	Titbit Hummus
44,90	39,90	34,90	55,90
200	200	150	200
22,50	20	23,30	28
dobře 65%	dobře 63%	dobře 61%	uspokojivě 57%
dobře 69%	dobře 70%	dostatečně 38%	dobře 61%
++	++	o	+
+ / +	+ / +	+ / o	+ / o
+ / +	+ / +	o / -	o / o
velmi dobře 84%	velmi dobře 88%	dobře 70%	velmi dobře 84%
++	++	+	++
x	x	x	x
uspokojivě 57%	uspokojivě 47%	dobře 77%	velmi dobře 80%
o / o	- / +	++ / ++	++ / ++
+	+	o	o
dobře 79%	dobře 76%	velmi dobře 82%	velmi dobře 82%
+ / +	++ / +	++ / +	++ / +
dobře 74%	uspokojivě 56%	velmi dobře 91%	dostatečně 35%
dostatečně 36%	uspokojivě 56%	dobře 68%	velmi dobře 80%
- / +	+ / +	-- / +	+ / +
-	+	+	+
o / --	+ / --	++ / ++	++ / ++
6,5 / 5,3	6,9 / 6,5	5 / 7,8	6,5 / 7,2
12,1 / 12	20,4 / 17,6	13,2 / 12,7	11 / 11
0,9 / 1,25	0,9 / 0,95	0,8 / 0,8	0,7 / 0,61
4,0	4,6	4,6	4,1
cizrna, tahini, kukuřičný škrob, řepkový olej, voda, konzervanty E 202, E 210, sůl, kyselina citronová, česnek, bylinky, koření	cizrna, voda, tahini, řepkový olej, česnek, sůl, kyselina citronová, dextróza, konzervant E 202, přírodní aroma, koření	cizrna, tahini, citronová šťáva, extra panenský olivový olej, mořská sůl, koření	cizrna, voda, sezamová pasta, olivový olej, citronová šťáva, sůl, česnek, římský kmín
Mo Nu Internat. Co-operation s.r.o., Slovensko	Medist Czech s.r.o., Praha	I love Hummus, s.r.o., Průhonice	Titbit s.r.o., Praha
8/6/2017	24/5/2017	9/5/2017	11/5/2017

E 202 sorban draselný
E 210 kyselina benzoová
E 211 benzoan sodný

★ vítěz testu
⊕ výhodný nákup

Hummus však i tak není jenom vařená cizrna, ale i další, na bílkoviny chudší suroviny, které obsah proteinů ještě více naředí. Bílkovinné podíly jsou tedy ve finálním výrobku ještě nižší.

My jsme naměřili od 3,4 (Lunter Hummus) do 7,2 gramů (Albert/ah) bílkovin ve 100 gramech hotového výrobku, přičemž většina z testovaných pokořila šestigramovou hranici (bližší informace o bílkovinách najdete v tabulce). Hodnotili jsme podle klíče čím více, tím lépe.

U výrobku značky Hedvábná stezka však k naměřenému množství bílkovin přispívá podle etikety i jiná přidaná rostlinná bílkovina, kterou jsme vyhodnotili jako nadbytečnou. Její přítomnost jsme zohlednili v hodnocení deklarace.

Pozor na přemíru soli

Světová zdravotnická organizace doporučuje snížit příjem soli na méně než 5 gramů za den. Redukce soli v jídelníčku běžného člověka napomáhá snižovat krevní tlak a riziko srdečně-cévních onemocnění.

Ani před koupí hummusu proto není od věci prolétnout tabulku výživových hodnot na obalu. Sto gramů pochoutky totiž může obsahovat až 1,3 g soli – takové množství jsme naměřili u výrobku Lunter Hummus. To je stejná koncentrace soli jako je například v některých solených arašidech nebo v obyčejném bílém rohlíku

bez slaného posypu. Nejméně soli bylo naměřeno u výrobku Titbit, 0,7 g/100 g.

Stojí za zvážení, jestli je pojidání hummusu s pečivem správné rozhodnutí a zda se tím mimo jiné významně nekumuluje sůl v naší svačině.

Jak je to s tukem?

Existuje nespočet různých receptur, jak připravit ten zaručeně nejlepší a „nejpůvodnější“ hummus. Některé říkají, že jej lze vyrobit zcela bez olivového oleje, který se lije až navrch při servírování, často se však olivový olej přidává přímo do pomazánky. Pravdou zůstává, že v hummusech z velkovýroby se podíl tuku významně liší a že často obsahují olej řepkový. Svým dílem přispívá k celkové tučnosti i sezamová pasta.

Národní nutriční databáze Amerického ministerstva zemědělství (USDA National Nutrient Database) udává jako referenční hodnotu pro komerčně vyráběný hummus 9,6 gramů tuku ve 100 gramech výrobku. Od ní jsme se odrazili a udělovali známky za tuk podle klíče „méně znamená více“. Kvalitu tuku, respektive použití námi preferovaného olivového oleje, jsme pak zohlednili v parametru deklarace.

Nejvíce se „předpisové“ hodnotě pro tuk blížily hummusy Titbit (11g) a I love Hummus (12,1 g), což jsou zároveň výrobky s nejčistším složením. Oba dva použily

© Mara Zengalliet / Fotolia

Co je tahini?

Tahini nebo tahina je ochucující pasta ze sezamových semínek. Používá se buď jako dip, nebo se přidává do dalších pokrmů, jako je například hummus, baba ganuš (lilková pomazánka) nebo chalva (orientální cukrovinka). Používá se v kuchyních od Balkánu, Kavkazu a Blízkého východu přes východní středomoří až po severní Afriku.

Vyrábí se rozmělněním oloupaných a upražených nebo čerstvých semen sezamu. Pro svůj vysoký obsah tuku se doporučuje uchovávat ji v chladu. Je dobrým zdrojem například vápníku, železa nebo vitamínu B. V Česku ji lze zakoupit v běžné obchodní síti nebo online za cenu 25–40 Kč za 100 g, v závislosti na velikosti balení.

Slovo tajin, které je podobné slovu tahini, s ním ale nemá nic společného. Představuje jídlo, které získalo svůj název po keramické nádobě, v níž se vaří. Nádoba má specifický tvar s kónickou poklicí a jídlo se v ní pomalu dusí. Setkáte se s ním ve státech severní Afriky, zejména v Tunisku a Maroku.

podle informací na obalu – jako jediné – pouze olivový olej. Výrobci ostatních snížili své náklady řepkovým olejem. Tučnost většiny z nich přesahovala pětinový podíl. Nejmastnějším produktem v testu byl hummus od Marks & Spencer (31 g) s použitím mixu řepkového a olivového oleje.

Co prozradí obal

Při hodnocení deklarovaných údajů jsme vzali v potaz nejen výše zmínovaný typ použitého tuku, počet použitých konzervantů a přítomnost náhražek, ale také akurátnost informací.

Hodnotili jsme, jak přesné jsou deklarované údaje o bílkovinách, tuku a soli. Tady mají co napravovat výrobky I love Hummus, Lidl/Toppo a Yami,

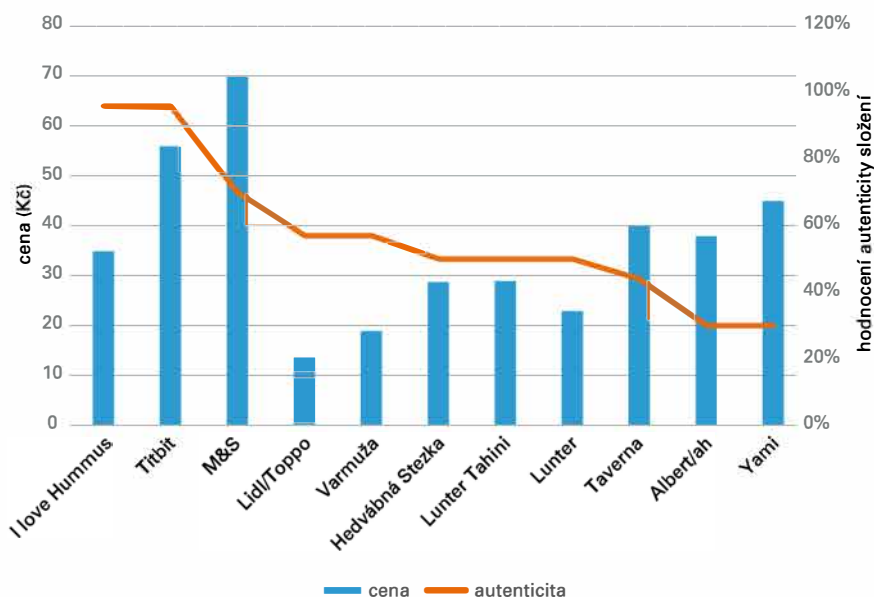
kterým nevycházely hodnoty naměřených a deklarovaných bílkovin, v případě posledního jmenovaného i soli.

Oceňovali jsme použití olivového oleje, naopak body jsme ubírali výrobkům, ve kterých olej zajišťovala řepka.

Negativně jsme vnímali také přítomnost dalších náhražek, které své místo v tradičním hummusu nemají. Sem patří například škrob, rostlinná bílkovina nebo citrónová vláknina.

Cena vs. autenticita složení

Autenticita složení odráží použití tradičních surovin, náhražek, přidaných rostlinných bílkovin a konzervačních látek.

Luštěniny jako exotický suvenýr

Češi nepatří podle konzumace mezi výrazné milovníky hrachu, čočky, fazolí ani cizrny. I když je to relativní. Množství luštěnin, které každý Čech průměrně sní za rok, je totiž nyní nejvyšší od roku 1948, od kdy jsou takové údaje k dispozici. V roce 2015 snědl každý občan naší země tři kilogramy luštěnin. Víte, odkud se k nám dostávají?

Cesta k dnešním číslům spotřeby byla delší, než se může na první pohled zdát. Od konce 40. let, kdy každý snědl v průměru 2,5 kg luštěnin ročně, jsme jich jedli stále méně. Svého spotřebního dna se luštěniny dotkly v 70. letech, kdy jich Českoslovák

nepozřel více než půl kilogramu za rok. Od konce 80. let však luštěniny opět posilují, hranici 2 kg na osobu za rok přesáhly v roce 1999. Od té doby stabilně mířily až k dnešním třem kilogramům. České statistiky také monitorují, jaký podíl připadá na hrách, fazole a čočku (2 : 2 : 1). Po cizrně byste však pátrali marně, v řechi čísel je její spotřeba zanedbatelná.

Ve srovnání se zbytkem světa však máme luštěninový apetit spíše umírněný. Organizace pro výživu a zemědělství uvádí celosvětový průměr spotřebovaných luštěnin 2 až 20 kg ročně.

Hrstková polévka dnes chutná víc

Luštěniny mají v Česku dlouholetou tradici a plochy, na kterých se pěstovaly, byly v dávné minulosti několika násobně větší než dnes. V uplynulých 25 letech kvetly navzdory své rostoucí spotřebě luštěniny na českých polích čím dál méně. Do útlumu a menšího pěstelského zájmu však luštěniny spadly nejen u nás, ale i ve většině evropských zemí.

Výjimkou jsou až poslední léta, kdy se jejich osevní plochy zase začaly rozšiřovat. Znamená to, že se na náš stůl dostane více plodin z českých polí? Nabídka obchodů ani statistiky tomu příliš neodpovídají.

Pro představu uvedme pár konkrétních čísel. V roce 1994 se v Česku rozprostíralo více než 60 tisíc hektarů polí s jedlými lusky. Výměry od té doby klesaly, až se zastavily v roce 2013 na minimu zhruba 13 tisíc hektarů. V uplynulém roce to bylo již přes

26 tisíc hektarů, na kterých se v Česku pěstovaly lusky se semeny určenými k jídlu (nikoliv na krmení).

Odkud se berou?

Z údajů Českého statistického ústavu o vývozu a dovozu luštěnin (tabulka na této straně) vyplývá, že vývoz se v roce 2015 spolu s navýšením osevních ploch také zvýšil. Stojí za tím větší export hrachu. Český hrách míří hlavně do Německa a do Polska. Ostatní luštěniny zůstaly prakticky beze změn, zrovna tak jako dovoz. Dováží se skoro dvakrát více čočky než fazolí a skoro devětkrát více než cizrny.

Vysvětlení, proč se i přes mírný nárůst nikdo v Česku do pěstování luštěnin příliš nehrne, nabízí Situační a výhledová zpráva Ministerstva zemědělství ČR, v níž se píše: „Hlavním důvodem, který má vliv na snižování ploch luskovin, je záporná míra rentability pěstování. Vedle dosahovaných nízkých výnosů luskovin, které mají zásadní vliv na nízkou rentabilitu, mají na ekonomiku pěstování luskovin vliv i silná citlivost luskovin na stav povětrnostních podmínek (náročnost na vláhu), vysoké náklady na osivo (velká semena – vysoký výsevek) a ošetření (časté napadení škůdci), farmářské ceny luskovin a jejich konkurenceschopnost vůči ostatním komponentům krmných směsí (zejména sójovým pokrutinám) a obilovinám.“

Budete-li chtít podpořit domácí produkci nebo mít alespoň přehled, z jaké dálky k vám luštěnina přicestovala, hledejte na etiketě označení o zemi původu. ✖

© FPWing / Fotolia

Co jste (ne)věděli o luštěninách?

■ Botanicky se mezi luštěniny řadí také sója. Pro obchodní účely se však považuje spíše za olejninu. Pojem luštěniny tak zahrnuje fazol, čočku, hrách, cizrnu, lupinu a další méně známé druhy, jako je například fazol mungo nebo dlouhatec čínský či vikev.

■ Luštěniny se mohou také nazývat luskovinami, cizrna někdy nese název římský hrách.

■ Co do rozsahu pěstování je mezi luštěninami první (po sóje) fazol, následovaný cizrnou.

■ Mezi největší producenty luštěnin patří Indie, Myanmar, Kanada, Čína, Brazílie, Nigérie, Etiopie, Austrálie a USA. Obsah běžného balení cizrny ze supermarketu bude mít nejspíše původ v Indii, Myanmaru nebo v Etiopii.

■ Před vařením by se měly luštěniny vždy namáčet ve vodě. Čím je luštěnina větší a tvrdší, tím déle by měla ve vodě pobývat. Cizrna a fazole by se měly namáčet přes noc. Předejdete tím nadýmání. Vodu, ve které se luštěniny namácejí, vždy vylijte.

■ Luštěniny mají v suché podobě vysoký obsah bílkovin. Po uvaření se však může významně změnit.

Kolik bílkovin obsahují?

	fazole	hrách	čočka	cizrna
v suchém stavu (%)	26–29	22–25	24–26	15–30
uvařené (%)	7,7	7,7	23,4	7,7

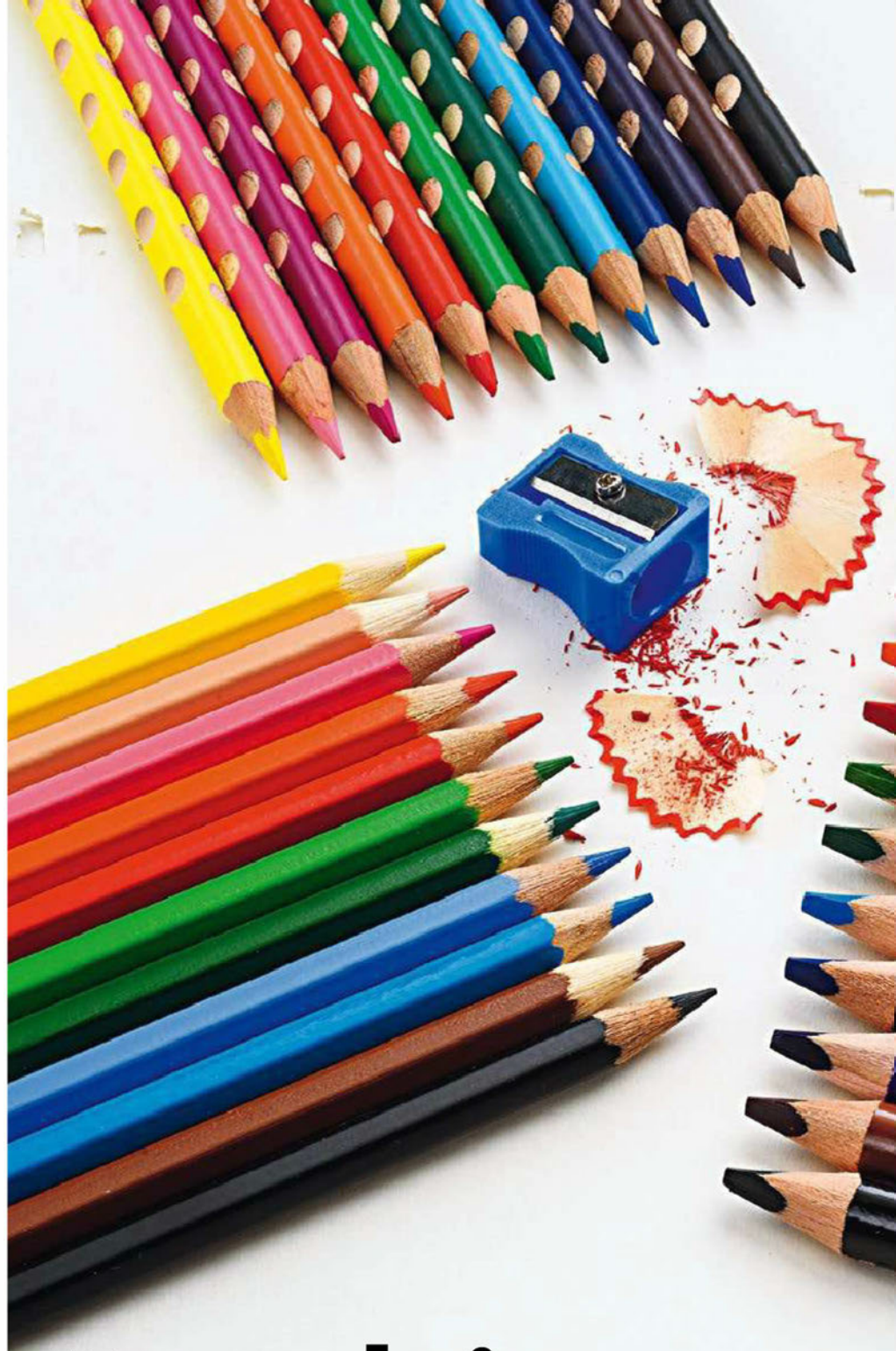
Český dovoz a vývoz vybraných luštěnin 2013–2015 (t)

	dovoz			vývoz		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
hrách	2396	1827	3527	11 021	10 831	25 661
cizrna	861	859	1027	131	153	160
fazole	4071	4845	4782	1348	1708	1519
čočka	7822	7530	8129	1669	1478	1329

Zdroj: Situační a výhledová zpráva luskoviny, Ministerstvo zemědělství ČR

Test Pastelky

Děti sice mají ještě polovinu prázdnin před sebou, svědomití rodiče už ale přemýšlejí, jaké školní vybavení jim vybrat. Mezi pomůcky, které se neztratí, patří i pastelky. Pokud nad jejich bohatou nabídkou krčíte rameny, nezoufejte. Abychom vám ve výběru pomohli, otestovali jsme 17 výrobků běžně dostupných na našem trhu. Ve zkušebně ani v praxi jsme na větší problémy nenarazili, horší to už bylo s nežádoucími látkami. Většina výrobků kvůli nim propadla.

Nemalujte si je na růžovo

d dobrá rada

Pokud se spokojíte s tím, že jsou pastelky odolné vůči lámání, snadno se ořezávají a dobře se drží, prokáže vám většina testovaných dobrou službu. Jestli je pro vás důležité i to, aby neobsahovaly nežádoucí látky, na místě je ostražitost. 13 ze 17 pastelek skončilo kvůli chemikáliím s celkově nedostatečným hodnocením, a nemůžeme je proto doporučit. Vítězem testu se staly pastelky **Bic Kids Evolution Ecolutions** (dobře, 13,50 Kč/ks). Neobsahují nežádoucí látky a ze všech nejlépe se osvědčily i v laboratorních zkouškách. V těch praktických ale obstály jen průměrně, hlavně kvůli ne moc sytým odstínům barev. Na druhé příčce skončily **Maped Color' Peps** (dobře, 4,80 Kč/ks), které obsahují nežádoucí chemii ve stopovém množství. Vedly si nejlépe v poměru ceny a kvality, a nesou tak označení výhodný nákup.

Pokud člověk nemá ty „své“, na které nedá dopustit, pravděpodobně vybírá ze široké nabídky pastelek podle ceny a obalu. Ten leckdy ovlivní volbu výrobku hlavně v případech, že se výletu do obchodu účastní i dětský nakupující. Výrobci ho přivábí snáz než dospělého, a tak na obalech najdeme nejrozmanitější dětské motivy, od krtečka přes koně až po bobra.

I když vypadá obal lákavě a ani cena neudělá do peněženky výraznější díru, nikoho nepotěší, když při používání zjistí, že se pastelky špatně ořezávají nebo mají sklon k lámavosti. Ten může být problémem hlavně u malých umělců, kteří na pastelku často hodně tlačí nebo jim padá. Proto jsme se právě na tyto, ale i na jiné vlastnosti pastelek zaměřili.

Otestovali jsme trojhranná, šestihranná, tlustá i tenká kreslítka různých značek i cenových kategorií. Test ukázal, že nejdražší z vybraných pastelek jsou i nejlepší, stříbrnou příčku naopak obsadil levnější výrobek z Číny. Bez ohledu na cenu ale většina z nich pohořela v testu nežádoucích látek a odnesla si kvůli tomu celkově nedostatečné hodnocení. Dříve, než se dostaneme k testu chemikálií, začneme ale relativně dobrými zprávami, které přinesly zkoušky ve zkušebně i mezi dobrovolníky.

Málo zlomenin

Zlomení tuhy uprostřed práce dokáže pořádně rozčlít malé i velké kreslíře. Rozhodli jsme se tedy ve zkušebně prověřit, jak si v tomto ohledu stojí vybrané pastelky. Zatížili jsme je sedmi sty gramy, což je asi dvojnásobek tlaku, který na pastelku vyvíjí devítileté dítě, a sledovali jsme, jestli nedojde k poškození nebo dokonce zlomení hrotu. Ze všech nejlépe odolaly zvýšenému náporu pastelky Stabilo a Astra. Z hrotů všech ostatních se sice miniaturní částičky oddolily, i tak ale obstály nejhůře průměrně.

Pastelkami se to běžně nehemží jen na stole, ale zvláště při tvoření menších dětí také pod ním. Těto situace jsme se přiblížili i my, když jsme ořezaná kreslítka (z každého balení vždy žlutou, červenou a modrou barvu) nechali pětkrát za sebou spadnout ze stolu na podlahu, a nakonec jsme pastelky znovu ořezali. Prozkoumali jsme tak, jestli zůstal celý jak hrot, tak vnitřní část tuhy. S výjimkou výrobku Centi můžeme všechny pastelky pochválit, pády přežily bez úhony.

Na četnost pádů má vliv i „ochota“ pastelek skotát se z pracovní plochy. Tu jsme prověřili položením pastelek na plochu nakloněnou v úhlu 5°. V této části testu se výrobky zrovna moc nepředvedly. Řada z nich se rozutekla. Nejlépe si vedly vítězné pastelky Bic Kids, které zůstaly téměř bez hnutí.

Je to on. Mé ruky šampion

I když výrobky obstojí v laboratorních zkouškách, v praxi se běžnému uživateli osvědčit nemusejí. Proto jsme věnovali pozornost i praktickým zkouškám. Zkušebna se pro tyto účely změnila v kreslírnu. Pozvali jsme do ní čtyři dobrovolníky ve věku 19, 32, 36 a 56 let. Každý otestoval z každého balení šest barevných odstínů od těch nejsvětlejších po nejtmavší. Po čtvrt hodinové běžné práci s pastelkami testující hodnotili, jak pohodlně se drží, jestli se nelámou při ořezávání nebo zda mají jasné a syté barvy.

Absolutní jedničkou v praktických testech jsou pastelky Astra. Všichni testující na ně pěli ódy a nemohli si je vynachválit. Velmi snadno se podle nich ořezávají, pohodlně se drží a mají krásné jasné barvy. Stříbrné medaile si z praxe odnesly Koh-i-Noor Triocolor a Stabilo, bronzovou Kores.

Nejvíce výhrad se nakupilo k pastelkám Centi. Místo, aby kreslení s nimi dobrovolníky bavilo, spíše je otrávil. Jsou prý příliš tenké a při ořezávání se velmi snadno zlomí. Hrot je podle nich příliš úzký, takže se musejí velmi často ořezávat a barvy jsou mdlé a nevýrazné. Testující se shodli i v negativním hodnocení pastelek Centropen, které jsou podle nich stejně jako Centi příliš úzké, takže není moc příjemné je držet ani ořezávat a do sytých barev mají také daleko. Na sytost barvy si dobrovolníci stěžovali i u vítěze testu,

Jak testujeme

podrobný postup testu pastelek najdete na www.dtest.cz/pastelky

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení testu pastelek

laboratorní testy 40 %
praktické zkoušky 40 %
nežádoucí látky 20 %

výrobku Bic Kids. Aby tyto pastelky dobře kryly, musí se na ně podle nich hodně tlačit. Jeden z kreslířů upozornil i na to, že při ořezávání trochu drhnou. Stejný postřeh měli dobrovolníci i u pastelek Lyra. Pochválili u nich ale jak sytost a stejnorodost barvy, tak velmi pohodlné držení. Za příjemný označili hodnotitelé i úchop pastelek Stabilo a superlativy nešetřili ani v případě výrobku Kores. U nich si všimli jen malého nedostatku – trochu se drolí.

Chemie, kam se podíváš

Protože jsme v minulosti našli u výrobků pro děti nežádoucí chemické látky, rozhodli jsme se jejich obsah testovat i v pastelkách. V obalech s obsahem plastu jsme hledali PVC, jehož použití není žádoucí z hlediska vlivu na životní prostředí, přímo v pastelkách jsme pak pátrali po čtyřech skupinách látek. Šlo o těžké kovy, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH), ftaláty a primární aromatické aminy. Tyto látky mohou mít negativní dopady na zdraví, pokud jsou v kontaktu s pokožkou nebo dojde k jejich požití.

Při testování jsme se inspirovali limity evropských předpisů i německého systému certifikace bezpečnosti výrobků, takzvanými GS Standardy (Die Geprüfte Sicherheit). Vzhledem k tomu, že pastelky přicházejí do kontaktu s kůží nebo jsou vkládány do úst, měly by být podle odborníků prosty těchto látek.

Výsledky testů nás nemile překvapily. U třinácti ze sedmnácti testovaných výrobků jsme našli chemikálie v nezanedbatelném množství, a tak obdržely za nežádoucí látky nedostatečné známky.

Na tomto místě je vhodné zmínit, že v našem hodnocení pastelek byl špatný výsledek nežádoucích látek limitující. To znamená, že v případě špatného výsledku v této zkoušce je sníženo celkové hodnocení, bez ohledu na výsledky zkoušek ostatních. Může se tak stát, že pastelky, které se v laboratorních i praktických testech osvědčily, skončily kvůli obsahu chemikálií s celkově nedostatečnou známkou. To je případ zejména výrobků Stabilo

nebo Astra, které by se nebýt chemie umístily v čele tabulky. Tam nakonec stanuly v praxi jen průměrně hodnocené pastelky Bic Kids, z nichž by si z hlediska chemie měli vzít ostatní výrobci příklad.

Co s tím?

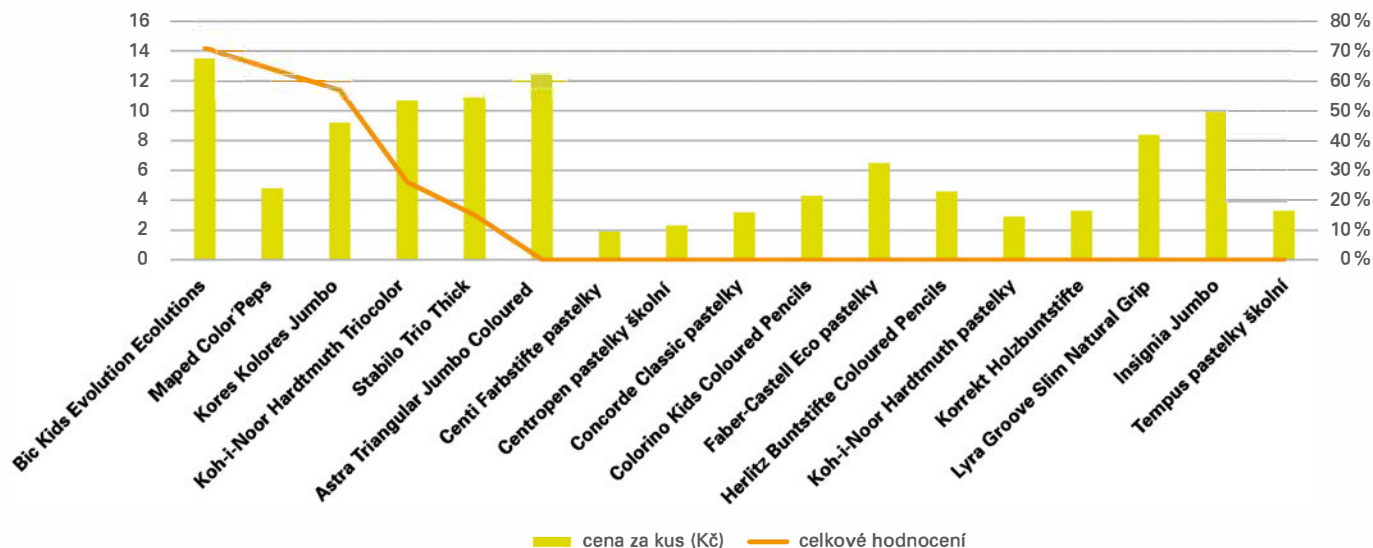
Spotřebitel to nemá jednoduché. Obsah chemikálií nelze poznat podle obalu ani vzhledu či vůně výrobku a při koupi se rodič nemá čeho chytit. Abychom ale čtenáře neděsili, je vhodné upozornit, že i když nežádoucí látky nemají v pastelkách co dělat, neznamená to, že by byly bezprostředně ohrožující pro zdraví nebo život. Existuje ale riziko takzvaného koktejlového efektu,

© Anke Thomass / Fotolia

Cena vs. celkové hodnocení

kteřé v našich testech zmiňujeme opakovaně. Spočívá v tom, že příjem nežádoucích látek z různých zdrojů, ať už z ovzduší, jídla, či kosmetických a jiných produktů, se v organismu sčítá a jejich kombinace může zdraví negativně ovlivnit. V tomto směru tedy zastáváme postoj předběžné opatrnosti. Pokud je některý výrobce schopen produkt vyrobit bez nežádoucí chemie, měli by to zvládnout i ti ostatní.

Anketa mezi odborníky

Jakých chyb se můžeme dopouštět při výběru pastelek či jejich používání? Ptali jsme se odborníků na oblast grafomotoriky.

Jaké pastelky jsou z ergonomického hlediska nejvhodnější a proč?

Mgr. Ivana Vlková, Řítká: K rozvoji grafomotoriky dochází již při prvních improvizovaných pokusech tvořit, v době, kdy zhruba dvouleté dítě nemá ještě vyvinutý úchop psacího náčiní. Pro toto období je nejvhodnější koule, kterou prodávají někteří výrobci, jež

podporuje dítě v držení hrstičkou. Ideální plochou jsou v tomto období podlahy a velké plochy papíru vkleče. Dítě v této pozici nezatěžuje jiné svalové skupiny, jde jen o volný pohyb paží.

Dětem od tří let patří do rukou hlavně prstové barvy, protože první experimenty jsou nejlepší prstem a na velkých plochách, hlavně na zemi, ve vaně, sprchovém koutu, na tabuli nebo někde na hřišti. Pro správnou fixaci špetkového úchopu jsou v předškolním věku a u dětí s odkladem školní docházky zhruba mezi pěti až sedmi lety vhodné měkké trojhranné pastelky, protože vedou prsty velmi přirozeně do špetkového úchopu.

Mgr. Broňa Krajíčková, Újezd nad Lesy:

Kreslení je důležité pro rozvoj grafomotorických schopností. Z pohledu fyzioterapie vnímám kreslení a psaní jako pohyb závislý na činnosti mozku, intelektu a psychice. Ruka má schopnost rozpoznávat předměty hmatem bez zrakové kontroly. Informace zajišťují čidla v kůži, v kloubech a ve svalectech. Pokud je informace nedostatečná nebo naopak nadměrná, ovlivní to úchop. Proto nesouhlasím s trendem, že by dítě mělo mít zpočátku

© Delphostock / Fotolia

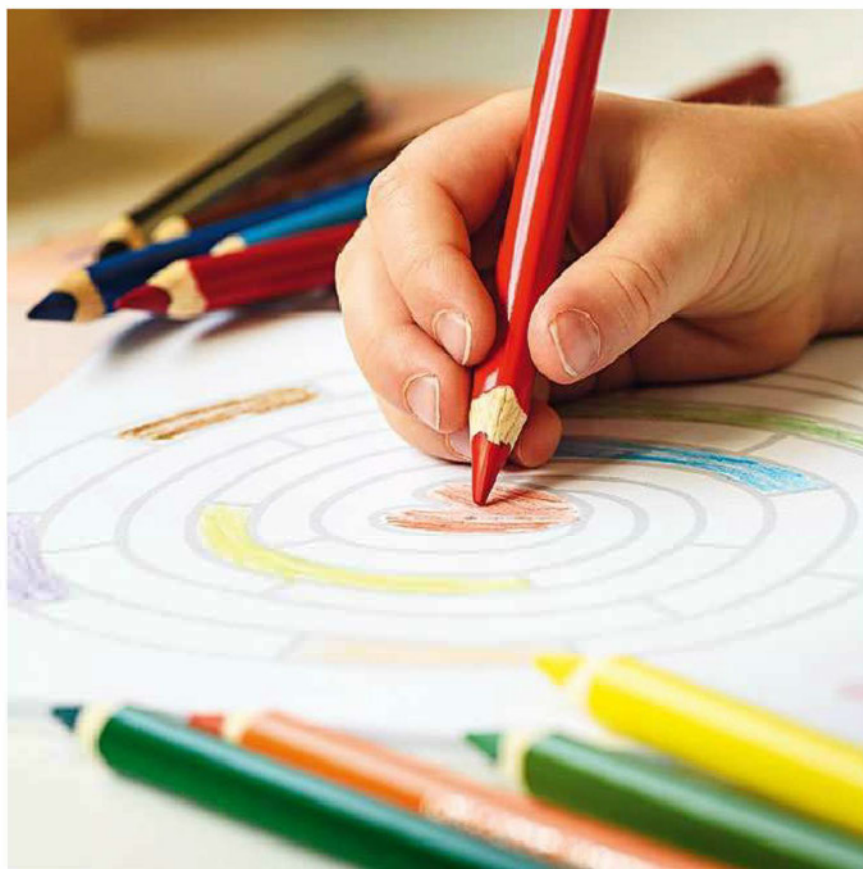
Jak vybírat pastelky?

Některému malému umělci vyhovují silnější pastelky, jinému naopak tenčí nebo třeba ty, které mají po obvodu otvory, jež usnadňují držení (v našem testu mají tuto vychytávku pastelky Lyr). Pokud si tedy nejste jistí, jaký typ pastelek vybrat, doporučujeme vzít ratolest s sebou a v obchodě si pastelky vyzkoušet. Již velmi malé dítě je většinou schopné říct, jestli mu vyhovují, nebo ne. Pastelka by se měla pohodlně držet, snadno se ořezávat a mít i bez přílišného tlaku jasné barvy. Co se týče chemikálií, jedinou radou je vybírat podle našeho testu. Z obalů jejich obsah nevyčtete a ani jinak nemáte šanci poznat, jestli v pastelkách jsou, či nejsou přítomny.

vždy trojhranné široké pastelky. Pokud pastelka dítě tlačí, bude se přirozeně vyhýbat kreslení takovou pastelkou. Děti s vyvinutější jemnou motorikou prstů budou s velkou pravděpodobností preferovat úzké pastelky, ze širokých je bude bolet ruka. Podle toho by se mělo přistupovat k výběru pastelek. Je vhodné nabídnout dítěti různé tvary. Kulaté, hranaté, široké i užší – podle věku a schopností dítěte. Je potřeba přihlížet k tomu, že se úchop vyvíjí. Ideálem je špetkový úchop. Od batolecího věku bychom měli nabízet pastelky, které respektují věk a možnosti úchopu. U dvouletého dítěte může dobře fungovat například kulička podporující dlaňový úchop. Později můžeme zvolit voskovky ve tvaru kapky, pro větší děti ve tvaru svíčky.

U dětí sleduji držení těla, jemnou motoriku ruky, očí a obličeje, i jaké barvy

➤ str. 46

pastelky

	Bic Kids Evolution Ecolutions	Maped Color'Peps	Kores Kolores Jumbo	Koh-i-Noor Hardtmuth Tricolor	Stabilo Trio Thick	Astra Triangular Jumbo Coloured Pencils	Centi Farbstifte pastelky
cena (Kč)	162	57	110	128	131	149,90	23
cena za kus (Kč)	13,50	4,80	9,20	10,70	10,90	12,50	1,90
celkové hodnocení	dobře 71 %	dobře 64 %	uspokojivě 57 %	dostatečně 26 %	nedostatečně 15 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %
laboratorní testy	velmi dobře 85 %	dobře 63 %	dobře 68 %	dobře 75 %	dobře 73 %	velmi dobře 80 %	dostatečně 28 %
odolnost proti lámání	+	o	+	+	++	++	+
nežádoucí pohyb pastelky ¹⁾	+	o	o	o	o	o	---
pádové zkoušky	++	++	++	++	++	++	-
praktické zkoušky	uspokojivě 43 %	dobře 62 %	velmi dobře 89 %	velmi dobře 90 %	velmi dobře 90 %	velmi dobře 99 %	nedostatečně 19 %
ořezávání	+	+	++	++	++	++	-
úchop	+	o	++	++	++	++	o
kreslení	o	+	++	++	++	++	---
stejnorodost barvy	o	+	++	++	++	++	o
sytnost barvy	-	+	++	++	++	++	---
lámavost tuhy	o	o	o	+	+	++	o
nežádoucí látky	velmi dobře 99 %	dobře 72 %	uspokojivě 57 %	dostatečně 26 %	nedostatečně 15 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %
těžké kovy ²⁾	++	+	+	+	+	+	+
polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH) ³⁾	++	+	+	+	+	+	+
primární aromatické aminy ⁴⁾	++	+	o	++	---	---	---
ftaláty ⁵⁾	++	++	++	-	-	---	-
PVC v obalu ⁶⁾	x	x	++	x	x	---	x
informace							
počet kusů v balení	12	12	12	12	12	12	12
tvar	trojhranné	trojhranné	trojhranné	trojhranné	trojhranné	trojhranné	šestihranné
velikost	jumbo	běžná	jumbo	jumbo	běžná	jumbo	běžná
délka (cm)	14	17,4	16,7	17,5	17,4	17,5	17,5
průměr (mm)	9,6	7,3	9,7	9	8,9	9,6	7
původ	Francie	Čína	Čína	Česká republika/EU	EU	Čína	Čína
ořezávkato v balení	x	x	✓	x	x	✓	x
materiál obalu	kartón	kartón	kartón, plast	kartón	kartón	kartón, plast	kartón

klíč:

++	+	o	-	---
velmi dobře 100-80 %	dobře 79-60 %	uspokojivě 59-40 %	dostatečně 39-20 %	nedostatečně 19-0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne

Některá hodnocení mohou být limitována. V tomto testu jsou limitující kategorií nežádoucí látky.

Při shodném celkovém hodnocení pořadí podle abecedy.

Centropen pastelky školní	Concorde Classic pastelky	Colorino Kids Coloured Pencils	Faber-Castell Eco pastelky	Herlitz Buntstifte Coloured Pencils	Koh-i-Noor Hardtmuth pastelky	Globus/ korrekt Holzbunt- stifte	Lyra Groove Slim Natural Grip	Insignia Jumbo	Tempus pastelky školní
28	38	51	78	55	34,90	39,90	101	119	39
2,30	3,20	4,30	6,50	4,60	2,90	3,30	8,40	9,90	3
nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %
uspokojivě 45 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 50 %	dobře 75 %	uspokojivě 40 %	dobře 75 %	dobře 63 %	dobře 75 %	uspokojivě 41 %
+	o	+	o	+	o	+	o	+	+
---	---	---	---	o	---	o	o	o	---
+	++	++	++	++	+	++	++	++	+
dostatečně 20 %	uspokojivě 45 %	dobře 73 %	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 64 %	uspokojivě 44 %	dobře 71 %	dobře 79 %	uspokojivě 49 %
-	o	o	+	++	o	-	o	++	o
-	o	o	+	+	o	o	+	++	-
---	o	+	+	++	+	o	+	++	o
-	o	+	+	+	+	o	+	+	o
---	-	++	+	o	+	-	+	+	o
+	-	+	o	+	o	o	o	o	+
nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %
o	+	+	+	+	+	+	+	+	+
+	+	+	+	+	++	o	+	+	+
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
++	-	+	++	++	-	-	++	-	o
x	x	x	x	x	x	x	x	---	---
12	12	12	12	12	12	12	12	12	13
šestihranné	šestihranné	šestihranné	šestihranné	trojhranné	šestihranné	trojhranné	trojhranné	trojhranné	šestihranné
běžná	běžná	běžná	běžná	běžná	běžná	běžná	běžná	jumbo	běžná
17,6	17,6	17,6	17,5	17,4	17,5	17,4	17,8	17,4	17,7
6,9	7	7	6,9	7,2	7	7,2	7,2	9,6	7,1
neuvedeno	neuvedeno	Čína	Brazílie	neuvedeno	Česká republika	neuvedeno	Čína	Čína	neuvedeno
x	x	x	✓	x	x	x	✓	✓	x
kartón	kartón	kartón	kartón	kartón	kartón	kartón	kartón	kartón, plast	kartón, plast

¹⁾ hodnocení nechtěného odkutálení pastelky na ploše s náklonem 5°

²⁾ testovány v tuze a laku červené pastelky

³⁾ testovány v tuze černé pastelky

⁴⁾ testovány v tuze a laku oranžové pastelky

⁵⁾ testovány v laku žluté a modré pastelky

⁶⁾ testováno pouze u obalů obsahujících plast

★ vítěz testu
⊙ výhodný nákup

Historie pastelek

Dnešní malí i velcí umělci mají na výběr z mnoha typů, barevných setů i značek pastelek. Dříve ale kreslení tak jednoduché nebylo. Kdo se chtěl graficky vyjádřit už ve starověkém Egyptě, Římě či Řecku, měl to daleko složitější.

Tehdejší malíři používali většinou přírodní barviva smísená se včelím voskem a pojidly, která museli na podklad nanášet dřevem či kamenem. K roztírání barev používali například nahřátý vosk. Malířské techniky se postupně vyvíjely a různily v závislosti na regionu i době.

O první prababičce dnešních pastelek, která měla oválný tvar, můžeme mluvit teprve na přelomu osmnáctého a devatenáctého století. V této době se v malířské technice objevil další prvek, a to použití uhlí a ropy. Vývoj pokračoval a na počátku dvacátého století našla v malířské tvorbě místo břidlice. Aby se děti mohly graficky vyjadřovat, byly v této době do škol zavedeny břidlicové tabulky i písátka.

Postupem času se začaly zdokonalovat různé barevné odstíny a v roce 1903 světlo světa spatřila skutečná pastelka (tzv. crayola, z francouzských slov craie-křída a ola-mastná), která byla vzhledově už velmi podobná těm dnešním. Od druhé světové války se používají prakticky identické pastelky jako ty, které si kupujeme dnes.

percepčně-motorických a rehabilitačních cvičení, jež vedou k rozvinutí, uvolnění či posílení těch kterých funkcí podílejících se na úspěšném psaní.

Mgr. Broňa Krajíčková, Újezd nad

Lesy: Následky špatného úchopu psacích potřeb mohou být různé. Od bolesti ruky, zápěstí, lokte, ramene po bolesti hlavy, krční páteře nebo očí. Postavení ruky a nevhodný úchop (tedy jemná motorika) mohou negativně ovlivnit hrubou motoriku, tedy držení těla a jeho pohyb. Ve škole pak může docházet ke zhoršení výsledků, frustraci, stresu, únavě, poruše pozornosti. Včasný screening a náprava (ideálně ještě v předškolním věku) je zde klíčová. ✕

dítě preferuje. V jaké poloze kreslí a proč? Někdy je nevhodný úchop vyvolaný špatnou polohou těla. Dítěti, které reaguje přecitlivěle na bolestivé a jiné zevní podněty, bych nabídla nejdříve kulaté pastelky. Ovšem pokud dítě navléká korálky nebo vyšívá, zkusila bych pastelky úzké. Některé děti nevnímají v ruce ani hranaté široké pastelky. Pak se nabízí zkusit jednodušší úchop (dlaňový), popřípadě hranaté a široké pastelky s protiskluzem. Nezapomínejme ani na to, že dítě se učí napodobováním a náš špatný úchop mu může být vzorem.

Jaké mohou být následky špatného úchopu psacích potřeb?

Mgr. Ivana Vlková, Řitka: Vadně fixované návyky mohou mít celou řadu projevů, od únavy, křečovitého držení, vadně fixovaných úchopů (třemi prsty, palec přes, smyčkový úchop) přes pocení ruky, svalové křeče, posléze migrény až po problémy v oblasti vnímání, a to jak zrakového, tak rozlišovacího, nebo i paměti. Může se to projevovat třeba tak, že se dítě takzvaně „nevejde“ do linek, nerozezná různé tvary písmen, čísel, nepamatuje si, jak se vede tužka po papíře, jak vypadá to či ono

písmenko... V neposlední řadě mohou nastat psychické problémy, neurózy, somatizování – bolesti hlavy, břicha, nechut psát... Nemalou úlohu hraje též vyhraněnost ruky, leváctví, neuvolněná paže, zápěstí, špatně zvolená židle, náklon stolu či vadně fixovaný sed.

Dítě se učí držet tužku napodobou. Prvními vzory v držení tužky či pera jsou hlavně rodiče, sourozenci a učitelka ve školce. Jenže ono „ohlídat“ správné držení pera takzvaným „špetkovým úchopem“ není samo sebou. Pokud to dětem nejde snadno a mají s grafomotorikou již v předškolním věku nějakou zkušenost, a přesto jsou jejich pokroky malé a dítě spíše otrávené, je třeba hledat důvody, proč se mu to nedaří. Deficity v oblasti grafomotoriky a počátků psaní mohou být způsobeny vadně fixovanými stereotypy či nerozvinutými dovednostmi v oblasti hrubé i jemné motoriky či senzomotoriky. Pak hlídání úchopu postrádá smysl a je na místě vyhledat odbornou pomoc fyzioterapeuta, speciálního pedagoga, speciálně pedagogického centra či spádové pedagogicko-psychologické poradny, která zajistí dítěti pomoc v oblasti nerozvinutých funkcí pomocí

Srovnání Ledové kávy

Odpolední šálek kávy patří k rituálům, bez nichž si leckdo neumí představit svůj den. Zvyk je železná košile a krátká pauza s kávou musí být i když za okny zrovna zuří parné léto. Nemalá část kafařů však v teplých měsících přeci jen místo po horkém nápoji raději sahá po jeho studených variantách. Těm jsme věnovali i naše aktuální srovnání. Nakoupili jsme 26 různých ledových káv a porovnali je podle toho, co na sebe prozrazují na obalech. V jejich složení se neskrývají záludné nástrahy. Většina je však co do množství cukru srovnatelná s limonádami.

Osvěží, osladí

Dostanete-li chuť na ledovou kávu a máte v dosahu kavárnu, nabízí se hned několik možností. Velice častou variantou je café frappé, jakási obdoba ledové tříště. Vyrábí se šleháním z rozpustné kávy, cukerného sirupu, ledu, vody a případně mléka. Právě frappé lze připravit pouze z instantní kávy, nápoj proslavila v padesátých letech 20. století řecká pobočka firmy Nestlé.

V Itálii se použití instantní kávy vzepřeli, podobný nápoj – caffè freddo – vyrábějí přímo zmrazením espressa. Komu by nevyhovovala ledovo-kávo-pěna, má možnost sáhnout po ledové kávě s přídavkem zmrzliny.

Zmíněné příklady samozřejmě nejsou vyčerpávající, ledová káva může mít mnoho podob. Její příprava se však může vydat jen dvěma základními cestami – buď se ochladí teplá káva, nebo se káva louhuje rovnou za studena. V našich končinách má delší tradici první možnost. Obvykle se tak ledová káva připravuje chlazením silnější kávy. Počítá se totiž s tím, že ji přidání ledu, zmrzlina, smetana či mléko naředí.

Bohužel ne vždy si můžeme dovolit kavárenský komfort. A tak pokud potřebujete dodat chlazený kofein třeba na cestě, kde je jedinou osvěžovnou

Mazagran – káva s limonádou

Mezi studenými kávami letos marketingově zaútočilo Mazagrande. Jde o kávovou obdobu radleru, tedy chlazený nápoj smíchaný z kávy a citrusové limonády. Jak už to však u potravin bývá, skoro nic není úplně nové. Ani kávu s limonádou nesmíchali poprvé letos a u nás, ale jde o tradiční nápoj původem z Alžírsko, kde byste si ho mohli objednat jako mazagran. Dříve se považuje za nejstarší druh ledové kávy. Zmínky o něm sahají až do první poloviny 19. století, obvykle se připravoval z kávového sirupu a vody, případně limonády.

jsme našli dva různé, vzájemně neporovnatelné způsoby vyjádření.

Buď se uvádělo množství kávového nálevu, nebo jen samotného kávového extraktu, ze kterého se nálev připravuje. Ani k jedné z variant se výrobci většinou nepřiklánějí, na porovnávání etiket byly obě zastoupeny zhruba půl na půl. Nejkomplexněji k označení přistoupil Mr. Brown Iced Coffee-Drink, na jehož lahvičce můžete najít obě informace. Vždy jsme hodnotili lépe nápoje deklarující vyšší obsah kávy či kávového extraktu.

Deklarace použitého množství vařeného kávy, odborně řečeno kávového

čerpací stanice, nezbyvá než sáhnout do chladicího regálu po balené ledové kávě.

Prošli jsme obchody a přinesli z nich celkem 26 ledových káv v kelímcích, láhvích i krabičkách s brčkem. Důkladně jsme prostudovali údaje na jejich obalech a porovnali jednotlivé výrobky podle obsahu kávy, cukru, tuku a (ne)přítomnosti některých zbytných ingrediencí.

Kdo tomu velí?

Kterou položku byste ve složení ledových káv čekali na prvních místech? Kávu? Ve většině případů je hlavní složkou mléko. Tomu odpovídá i časté legislativní zařazení těchto výrobků do skupiny mléčných nápojů. Ty musejí podle vyhlášky č. 397/2016 Sb. obsahovat alespoň 50 % mléka.

Ze všech etiket jsme podíl tekutého mléka nezjistili, stejně jako se nedala vždy vyčíst jeho tučnost. Nicméně na 18 výrobcích jsme potřebné údaje našli. Deklarovaný obsah mléka často překračoval 70 %. Šampionem v tomto směru bylo Cappuccino z Billy deklarující 80 % mléčný podíl. Co se tučnosti mléka týče, výrobci používají plnotučné, polotučné i odstředěné, přičemž

posledně jmenovaný druh lehce vede – našli jsme jej na obalu deseti nápojů. V souvislosti s mlékem je třeba zmínit i Soja Cappuccino značky Alnatura. To se bez mléka obešlo úplně a místo něj použil výrobce sójový nápoj.

Vyjádřeno kvantitou tedy patří ve většině případů hlavní slovo mléku. Ovšem pokud jde o kvalitu, tou zásadní ingrediencí je káva. Definici samotné ledové kávy ovšem v žádném předpisu nenajdeme. Záleží tak jen na receptuře toho kterého výrobce, kolik kávy použije.

Všechny výrobky v našem srovnání obsahovaly rozpustnou kávu. Na etiketě se často maskuje pod pojmem kávový extrakt, což je obecné označení pro výtažek získaný louhováním mleté pražené kávy do vody. Kávový extrakt může být tekutý, pastovitý nebo sušený a lišit se může i jeho koncentrace, tedy „síla“.

Kávové šifry

Předpisy o označování hovoří jasně – pokud nápoj v názvu obsahuje slovo káva, musí se její množství uvést ve složení. Nevýhodou pro spotřebitele je fakt, že není sjednocen způsob, jakým se množství kávy uvádí. Na výrobcích

t tip dTestu

Většina prodávaných ledových káv jsou slazené mléčné nápoje s přídavkem rozpustné kávy. Preferujete-li intenzivní kávovou chuť, vybírejte nápoje s co nejvyšším podílem kávy nebo kávového extraktu. Zatímco podíl kávy říká, kolik nápoj obsahuje hotového kávového nálevu, množství extraktu vypovídá o „síle“ použité kávy. Při výběru kávy můžete zohlednit i množství cukru. Obvykle je srovnatelné s limonádami, ale jednotlivé výrobky se v jeho obsahu liší. Pokud si hlídáte příjem cukru, volte raději menší balení. Při vypití 500ml balení naráz můžete přijmout až tři čtvrtiny jeho doporučeného denního množství.

nálevu, je pro zákazníka možná lépe srozumitelná. Finální výrobek si totiž může snadno představit jako směs káva-mléko v poměru například 1 : 1. Nevýhodou tohoto přístupu k označení však je, že se kupující nedozvědí, jak silnou kávu výrobce použil.

U námi porovnávaných výrobků se množství kávového nálevu pohybovalo v řádu desítek procent. Nejnižší, 13% podíl kávy sliboval mléčný nápoj Cappuccino značky Müller. Naopak téměř neředěnou kávu ukrývala plechovka Nescafé Black Roast, kde se její obsah dostal na téměř 94%. Kávou nešetřilo ani druhé Nescafé Cappuccino White, kde představovala více než 58% celého výrobku.

Ledový smrták

Druhý způsob vyjádření – informace o procentuálním obsahu samotného kávového extraktu – už je pro představu složitější. Ovšem ve vzájemném porovnání lze snadno poznat, která káva je silnější. Obsahy extraktu se nejčastěji pohybují do 2%. Nejslabším výrobkem s tímto způsobem deklarace byl Ice Coffee značky Meggle. Cesta ke kýženému číslu u něj byla složitější, nejdříve uvádí, kolik obsahuje procent

ochucující složky a následně procentuální podíl extraktu v ní. Po přepočtu jsme došli k závěru, že finální výrobek obsahuje 0,26% extraktu. Nicméně podobný obsah okolo 0,4% deklarovalo

i pět dalších nápojů značek Albert quality, Muh, Kaufland/K-Classic Ice Coffee, Penny/Boni a Tatra. Ostatní výrobky uváděly 1% extraktu a více, přičemž nejsilnější Ledová káva značky Kapucín slibovala 1,4% rozpustné kávy.

O použité kávě vypovídá i množství kofeinu ve výrobku. Informace o jeho obsahu v ledových kávách však nejsou povinné. Evropská pravidla označování potravin říkají, že výrobky se slovy káva nebo čaj v názvu nemusejí obsah kofeinu deklarovat. Pro doplnění dodejme, že ostatní nápoje na něj musejí upozornit, překročili-li jeho obsah 150 mg/l. Devět obalů přesto množství kofeinu dobrovolně prozradilo. Hodnoty se pohybovaly od 134 mg/l (Meggle Ice Coffee) až po 660 mg/l (Mr. Brown Iced Coffee-Drink). Vypitím celého balení poslední jmenovaného vzorku povzbudíme organismus 218 mg kofeinu. Pro srovnání, v šálku espressa můžete počítat s asi 74 mg kofeinu.

Do našeho výběru se dostal i výrobek, který je podle své prezentace určený pro děti – Bobík Kafičko. Rodiče na tomto místě jistě znejistí. Může je však uklidnit, že samotného kávového extraktu je v tomto výrobku pravděpodobně málo, ve složení ho najdete jako poslední ingredienci ochucující složky a i té jsou v nápoji jen 2%. Navíc výrobce na obalu deklaruje, že je Bobík bez kofeinu.

© balbaz / Fotolia

© beerphotographer / Fotolia

Srovnání Ledové kávy

Ledové kávy

	Nescafé Black Roast	Mr. Brown Coffee Drink	Kapucín Ledová káva	Mr. Brown Iced Coffee-Drink	Hochwald Eiskaffee Light	Hochwald Eiskaffee	Hochwald Eiskaffee
cena (Kč)	32,90	49,90	16,90	39,90	19,90	21,90	19,90
objem (ml)	250	250	330	330	500	250	500
cena za 100 ml (Kč)	13,20	20	5,10	12,10	4	8,80	4
pořadí	1.	2.	2.	3.	4.	5.	5.
obsah kávy							
kávový extrakt (%)	neuvedeno	neuvedeno	1,4	1	neuvedeno	neuvedeno	neuvedeno
káva (%)	93,8	50	neuvedeno	30	neuvedeno	19	24
kofein (mg/100 ml)	neuvedeno	60	50	66	neuvedeno	neuvedeno	neuvedeno
složení							
zahušťující látky	×	✓	×	×	✓	✓	✓
konzervant	×	×	×	×	×	×	×
aroma	✓	×	✓	×	✓	✓	✓
náhradní sladidla	×	×	×	×	✓	×	×
cukrový invertní / karamelový sirup	×	×	×	×	×	×	×
podíl mléka (%)	neuvedeno	4	36	4	neuvedeno	75	70
tučnost mléka	sušené odstředěné	sušené odstředěné a plnotučné	neuvedeno	sušené plnotučné a odstředěné	polotučné	neuvedeno	neuvedeno
výživové hodnoty							
cukr (g/100 ml)	5,9	5,7	7	5,3	3,8	8,4	7,3
obsah cukru v balení (g)	14,8	14,3	23,1	17,5	19	21	36,5
tuk (g/100 ml)	0,1	0,7	0,5	1	1,1	0,8	1,1
informace							
výrobce/prodejce	Hochwald Foods Nederland B.V, Nizozemsko	King Car Food IND. CO.LTD, Taiwan	Bohušovická mlékárna, a.s., Bohušovice nad Ohří	King Car Food IND. CO.LTD, Taiwan	Hochwald Foods GmbH, Německo	Hochwald Foods Nederland B.V, Nizozemsko	Hochwald Foods GmbH, Německo
datum spotřeby	3/2018	18/11/2017	16/6/2017	10/11/2017	9/11/2017	2/2018	6/12/2017

Hořkost není v módě

Vedle povzbuzení myslí poskytuje ledová káva i vydatnou energetickou vzpruhu. Tu zajišťuje především cukr a s ním většina výrobců nešetří. My jsme obsah cukru sledovali ze dvou hledisek. V tabulkách výživových hodnot jsme porovnávali jeho množství ve 100 ml a spočítali jsme také příjem cukru po vypití celého balení naráz. V obou případech jsme dávali body k dobru méně sladkým výrobkům.

Obsah cukru u žádného z výrobků nepřekročil 10 g/100 ml. Zároveň dodejme, že pouze u dvou byl nižší než 5 g/100 ml. Jedním z nich byl Alnatura Soja Capuccino, druhým Hochwald Eiskaffee Light. V jeho případě byla chuť

dohnána umělými sladidly. Nejsladším byl Meggle Ice Coffee s rovnými 10 g/100 ml a podobně na tom bylo i sedm dalších nápojů, které ve 100 ml ukrývaly více než 9 g cukru, tedy přes dva sáčky cukru používané v kavárnách. Pro srovnání můžeme doplnit, že v Coca Cole se množství cukru pohybuje okolo 11 g/100 ml.

U ledové kávy lze předpokládat, že ji člověk vypije celou naráz. Z toho důvodu nás zajímalo i množství cukru, které do sebe touto cestou dostaneme. Kromě koncentrace cukru tu hraje roli i velikost obalu. Samozřejmě platí, že čím větší je balení, tím více energie si dodáme.

Přeborníky v tomto ohledu proto byly ledové kávy balené v papírových

krabicích. Vůbec nejvyšší číslo nám vyšlo u Eis-Kaffee značky Muh. Prodává se v litrové krabici a celé balení ukrývá

© amawasi / Fotolia

Penny/Boni Ledová káva	Tatra Ice Coffee	Tesco Ledová káva	Albert quality Icecoffee	Kaufland/ K-Classic Ice Coffee	Bobík Kafičko	Meggle Ice Coffee	Muh Eis-Kaffee
15,90	18,90	15,90	15,60	15,90	17,90	19,90	29,90
500	500	500	500	500	330	330	1000
3,20	3,80	3,20	3,10	3,20	5,40	6	3
5.	5.	5.	6.	6.	7.	8.	9.
0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	neuvedeno	0,26	0,3
neuvedeno	neuvedeno	neuvedeno	neuvedeno	neuvedeno	neuvedeno	neuvedeno	neuvedeno
neuvedeno	neuvedeno	neuvedeno	neuvedeno	52	x	13,4	neuvedeno
✓	✓	✓	✓	✓	x	✓	✓
x	x	x	✓	x	x	x	x
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
x	x	x	x	x	x	x	x
✓ / ✓	✓ / ✓	x / x	✓ / x	✓ / ✓	x / ✓	x / ✓	x / x
70	70	70	70	70	neuvedeno	56	neuvedeno
polotučné	polotučné	polotučné	neuvedeno	polotučné	neuvedeno	neuvedeno	odstředěné
6,7	6,7	7,1	6,7	7,3	9,4	10	9,4
33,5	33,5	35,5	33,5	36,5	31	33	94
0,9	0,9	0,9	0,9	1,1	0,3	2,2	1,5
Mlékárna Hlinsko, a.s., Hlinsko	Mlékárna Hlinsko, a.s., Hlinsko	Mlékárna Hlinsko, a.s., Hlinsko	Mlékárna Hlinsko, a.s., Hlinsko	Hochwald Foods GmbH, Německo	Bohušovická mlékár- na, a.s., Bohušovice nad Ohří	Rajo a.s., Slovensko	Arla Foods Deutschland GmbH, Německo
24/4/2017	6/11/207	6/11/2017	16/6/2017	24/10/2017	7/6/2017	28/5/2017	25/5/2017

vysvětlivky:

✓ ano x ne
Pořadí je určeno
na základě
obsahu kávy, cukru
a (ne)přítomnosti
vybraných přídatných
látek.
V případě shodného
pořadí jsou výrobky
seřazeny podle
abecedy.

téměř 94g cukrovou nálož. Zrovna u něj je však otázkou, zda je opravdu možné vypít celé balení na posezení. V případě půllitrových krabic značek K-Classic z Kauflandu nebo Hochwald už by to takový problém nebyl. Tělo by tak dostalo více než 36 g cukru, což jsou téměř tři čtvrtiny denního 50g příjmu cukru doporučeného Světovou zdravotnickou organizací. Na tento energetický příjem bychom měli myslet a v ideálním případě po pauze s krabičkou ledové kávy doplnit náležitou dávku pohybu. Nejméně sladkou variantu představovalo Soja Cappuccino od Alnatury, které v celém balení obsahuje pouze 10,8 g cukru.

A čím se ledové kávy nejčastěji sladí? Kromě obyčejného cukru můžete

ve složení najít i cukrové sirupy, nejčastěji invertní nebo karamelový. Invertní cukrový sirup se vyrábí rozkladem řepného či třtinového cukru, který se tak štěpí na své základní stavební jednotky glukózu a fruktózu.

Technologicky je tento krok výhodný, protože směs glukózy a fruktózy nekrytalizuje, sirup zůstává tekutý a dobře se v nápoji rozpouští i za nižších teplot. Když už zmiňujeme glukózu s fruktózou, stojí za to poznamenat, že glukózo-fruktózový ani glukózový sirup jsme ve složení žádného z výrobků uvedených nenašli.

Dále se v ledové kávě můžete setkat i s karamelovým sirupem. Často stojí ke konci výčtu složek a slouží především k ochucení.

Ledová káva bez šlehačky

Obsahem cukru se ledové kávy podobají limonádám, ale celkovou energetickou hodnotu mají vyšší. Důvodem je především mléčný tuk. Hodnocení tučnosti není úplně jednoznačné. Energeticky je tuk sice v porovnání s cukrem dvojnásobně vydatnější, ovšem tučnost použitého mléka je zásadním ukazatelem jeho kvality a ceny. Protože cílem našeho srovnání je především porovnání kvality jednotlivých nápojů, zvolili jsme druhý přístup a lépe hodnotili výrobky s vyšším obsahem mléčného tuku.

V průměru se tučnost ledové kávy pohybuje okolo 1%. Nejvyšší hodnotu jsme zaregistrovali na obalu Meggle Ice Coffee, které avizovalo 2,2% tuku. Na opačném konci stálo Nescafé Black

Srovnání Ledové kávy

Speciální kávové nápoje

	Illy Caffè Macchiato	Nescafé Cappuccino White	Illy Cappuccino	Alnatura Soja Cappuccino	Billa Cappuccino	Mr. Brown Cappuccino Coffee Drink	Kaufland/K-Classic Espresso Macchiato
cena (Kč)	34,90	32,90	34,90	32,90	19,90	49,90	14,90
objem (ml)	250	250	250	250	250	250	250
cena za 100 ml (Kč)	14	13,20	14	13,20	8	20	6
pořadí	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
obsah kávy							
kávoový extrakt (%)	1,7	neuvedeno	1	neuvedeno	1,1	neuvedeno	neuvedeno
káva (%)	neuvedeno	58,6	neuvedeno	25	neuvedeno	13,6	18
kofein (mg/100 ml)	neuvedeno	neuvedeno	neuvedeno	neuvedeno	neuvedeno	38	52
složení							
zahušťující látky	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
konzervant	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
aroma	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗
náhradní sladidla	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
cukrový invertní / karamelový sirup	✗ / ✗	✗ / ✗	✗ / ✗	✗ / ✗	✗ / ✗	✗ / ✓	✗ / ✗
podíl mléka (%)	15	34,6	36	✗	80	5,2	77
tučnost mléka	částečně odstředěné	plnotučné, odstředěné	částečně odstředěné	sójový nápoj	polotučné	sušené plnotučné a odstředěné	polotučné
výživové hodnoty							
cukr (g/100 ml)	5,5	7,5	7,1	4,3	9,7	6,9	9
obsah cukru v balení (g)	13,8	18,8	17,8	10,8	24,3	17,3	22,5
tuk (g/100 ml)	0,5	1,3	0,6	1,3	1,3	0,9	1,2
informace							
výrobce/prodejce	Molkerei Gropper GmbH, Německo	Hochwald Foods Nederland B.V., Nizozemsko	Molkerei Gropper GmbH, Německo	Alnatura GmbH, Německo	Landgenossenschaft Ennstal - Ennstal Milch KG., Rakousko	King Car Food IND. CO.LTD, Taiwan	Molkerei Gropper GmbH, Německo
datum spotřeby	1/8/2017	2/2018	8/8/2017	9/4/2017	1/5/2017	3/9/2017	16/3/2017

vysvětlivky:

✓ ano ✗ ne

Pořadí je určeno na základě obsahu kávy, cukru a (ne)přítomnosti vybraných přídatných látek. V případě shodného pořadí jsou výrobky seřazeny podle abecedy.

Roast. Ze všech porovnávaných nápojů slibovalo nejvíce kávy, necelých 94 %, a na mléko už příliš místa nezbylo. Proto hlásala tabulka výživových hodnot jen 0,1% tučnost.

Bojovníci s řidkostí

Kromě základních surovin jsme v seznamech ingrediencí zkoumali i to, jakými přídatnými látkami si výrobci ledových káv pomáhají. Vytipovali jsme několik nejčastěji používaných aditiv, jejichž (ne)přítomnost jsme při porovnávání zohlednili.

Zákazníci zřejmě mají představu ledové kávy vyrobené ze smetany a zmrzliny, a očekávají proto, že bude hustá. Producenti jim v tomto vycházejí vstříc a požadovaný vjem zajišťují nejčastěji pomocí zahušťovadel. V našem porovnání jsme našli jen čtyři nezahuštěné výrobky: Nescafé Black Roast, Mr. Brown Iced Coffee-Drink, Kapucín Ledová káva a Bobík Kafičko.

Ve zbývajících 22 výrobcích jsme nějaké to zahušťující éčko našli a někdy šlo rovnou o směs několika aditiv najednou. Pokud si budete chtít při

výběru jejich přítomnost sami ověřit, nepátrejte po slově zahušťovadlo, ale raději po číslech a jménech konkrétních aditiv. Zahušťující rostlinné polysacharidy, například karagenan (E 407), celulóza (E 460) nebo karboxymethylcelulóza (E 466) totiž někdy bývají deklarovány jako stabilizátory.

Výdrž i bez konzervantů

Dále jsme naši pozornost zaměřili na použití konzervantů. Trvanlivost ledových káv se liší podle použitého druhu obalu. Nejchoulostivější jsou

Lidl/Milbona Espresso Macchiato	Penny/San Fabio Caffè Cappuccino	Lidl/Milbona Cappuccino	Müller Cappuccino
19,90	16,90	19,90	26,90
330	250	330	250
6	6,80	6	10,80
8.	8.	9.	9.
neuvedeno	neuvedeno	neuvedeno	neuvedeno
18	17	17	13
52	35	35	neuvedeno
✓	✓	✓	✓
✗	✗	✗	✗
✗	✗	✗	✓
✗	✗	✗	✗
✗ / ✗	✗ / ✓	✗ / ✓	✗ / ✗
77	77	77	neuvedeno
odstředěné	polotučné	odstředěné	odstředěné
9	9,6	9,6	8,9
29,7	24	31,7	22,3
1,2	1,3	1,3	1,2
Molkerei Gropper GmbH, Německo	Molkerei Gropper GmbH, Německo	Molkerei Gropper GmbH, Německo	Molkerei Alois Müller GmbH & Co. KG, Německo
17/3/2017	14/3/2017	17/3/2017	28/3/2017

© Anatoly Repin / Fotolia

chlazené nápoje balené v kelímcích, u kterých se počítá s tím, že se po nákupu ihned vypijí. Naopak výrobky balené v krabicích či plechovkách jsou o poznání trvanlivější z důvodu důkladného tepelného ošetření. Často na nich můžete najít poznámku „ošetřeno UHT“, což je zkratka pro vysokotepelné ošetření dosahující teploty až 131 °C, která ničí všechny mikroorganismy včetně jejich zárodků, takzvaných spor.

Když už, tak bychom chemické konzervanty očekávali spíše v chlazených nápojích, které nejsou tak dokonale

tepelně ošetřené. Vcelku nás proto překvapilo, že jediným výrobkem uvádějícím použití sorbanu draselného na obalu, bylo krabičkové Icecoffee značky Albert quality.

Podobně ojedinělé bylo i použití náhradních sladidel. Hlásil se k nim pouze jediný výrobek – Hochwald Eiskaffee Light, což je alternativa k cukrem slazené kávě téže značky.

Samotná chuť kávy nestačí

Ledová káva není jen jedna, ale kromě klasické „obyčejné“ varianty můžete

volit i speciální typ kávy. Nejčastěji jde o cappuccino či macchiato. Ty navíc obsahují i různé ochucující přísady, například kakao nebo karamel.

V řadě případů pak k ozvláštnění přispívají i aroma. S touto cestou jsme se setkali ve 13 případech. Až na Müller Cappuccino byly paradoxně navoněny výrobky, které měly být podle názvu pouze ledovou kávou bez speciální příchuti. Za použití aromat ztrácely ledové kávy body rovněž. ✗

Informační servis

Jak si vybrat cloudové úložiště

Ukládání dat na virtuální disk je moderní, pohodlný a čím dál rozšířenější způsob, jak si usnadnit práci v případě, že chcete mít důležité soubory k dispozici na počítači doma, v práci i na mobilu. Přinášíme proto úvod do fungování cloudu a přehled o základní nabídce služeb od populárních poskytovatelů. Podíváme se také na nejožehavější právní otázku cloudu – má poskytovatel právo zasahovat do vašich dat?

Pokud jste s cloudem (v angličtině to znamená mrak) ještě nikdy nepracovali, měli bychom vám nejprve vysvětlit, jak tato služba funguje. Cloud představuje virtuální disk, na který si můžete ukládat data stejně jako na disk ve vašem počítači. Rozdíl je v tom, že cloudová data nebudete mít fyzicky u sebe doma nebo v práci, jako je tomu v případě klasického pevného disku v počítači, nýbrž budou uložena v datovém centru, které provozuje poskytovatel cloudové služby – to znamená třeba na druhém konci světa. Při zakládání cloudového účtu se můžete rozhodnout, že svůj domácí a virtuální disk propojíte. V takovém případě se všechna vaše data budou zároveň ukládat doma i na cloudu. Také máte možnost cloud používat jen jako záložní disk a nahrávat tam jen to, co zrovna potřebujete, podobně jako na flešku.

Data vždy k dispozici

Proč si ukládat osobní data na cizí úložiště kdesi v dáli? Výhod je několik. Tou, která bude pro většinu lidí nejdůležitější, je univerzální přístup k nim. Zatímco k datům uloženým na vašem osobním počítači se dostanete jen v případě, že počítač zapnete, data uložená na cloudu máte k dispozici z kteréhokoli počítače, chytrého mobilu nebo tabletu. Stačí se přihlásit do cloudové schránky podobně jako do té mailové nebo si můžete nainstalovat program, který data na cloudu zpřístupní jako běžnou složku v počítači.

Z těchto důvodů používají cloud i firmy jako prostor pro sdílení dat se svými partnery nebo klienty. Někdo ho využívá také jako rozšíření kapacity vlastního disku. Ačkoliv zdarma nabízí většina cloudových úložišť jen několik GB (gigabyte) dat, není problém si dokoupit až několik TB (terabyte) prostoru.

Cloud jako digitální sejf

Velká část uživatelů používá cloud také pro zálohování třeba fotografií, videí nebo dokumentů. Cloud je totiž na rozdíl od disku u vás doma imunní vůči poškození nebo krádeži. Nebo lépe řečeno je takové riziko mnohem nižší. V případě, že se vám rozbije v počítači disk, sice většinou lze alespoň část uložených dat zachránit, ale jedná se o zdoluhavý a finančně nákladný proces, který provádějí odborné firmy.

© Sashkin / Fotolia

Lidé z oboru sice diskutují o potenciálním riziku toho, co hrozí třeba v případě katastrofy, kdy může na jednu dobu dojít ke znehodnocení obrovského množství dat, přesto lze na základě dosavadních zkušeností předjímat, že v domácnosti čeká na data mnohem více rizik než v profesionálním datovém centru. Podobné je to s rizikem hackerského útoku. Cloudy nabízejí lepší zabezpečení než průměrný osobní počítač a za příplatek se u většiny služeb můžete zajistit i prémiovou ochranu a šifrování dat.

Nabídka velkých hráčů

Většina uživatelů počítačů pracuje s operačním systémem Windows. Pokud k nim patříte, s velkou pravděpodobností jste se už setkali s informacemi o cloudové službě **OneDrive**, kterou provozuje právě Microsoft. Windows

8 a 10 ji nabízí jako součást systému.

V současnou chvíli nabízí OneDrive zdarma 5 GB prostoru a za 50 Kč měsíčně můžete zvětšit jeho objem na 50 GB. Pro firmy nabízí Microsoft dvě možnosti. Ta jednodušší nese název Plán 1 a za cenu 4,20 eura (cca 110 Kč) měsíčně vám poskytne 1 TB datového prostoru. Pokročilejší Plán 2 stojí přesně dvakrát tolik, zato slibuje neomezenou kapacitu úložiště a lepší ochranu dat.

OneDrive si lze předplatit také v rámci balíčku kancelářského softwaru Office 365. Pokud jste se s touto verzí ještě nesetkali, prozradíme, že verze 365 představuje rovněž cloudové řešení. Na rozdíl od klasických Office si je nekupujete jako jednorázovou investici, ale zaplatíte si časově omezený přístup k nejnovější verzi programu, k níž

získáte i prostor na disku OneDrive.

Pro uživatele googlovské pošty Gmail může být lákavé využít služeb **Google Disku**. Pokud již používáte jeho poštovního klienta, máte automaticky přístup ke cloudovým službám – stačí je jen v mailovém klientu aktivovat. Na Google Disku získáte zdarma 15 GB úložného prostoru. Za necelé dva dolary (cca 45 Kč) máte možnost si ho rozšířit na 100 GB a za paušální poplatek 9,99 dolarů (cca 226 Kč) měsíčně získáte pro vaše data prostor o velikosti 1 TB.

Podobně jako Microsoft nabízí vlastní OneDrive a Google svůj Disk, uživatelé zařízení Apple mohou sáhnout po originálním řešení zvaném **iCloud**. Ten dává stejně jako jeho protějšek od Microsoftu zdarma 5 GB datového prostoru. Za pravidelný měsíční poplatek nabízí Apple tři možnosti rozšíření prostoru. Za 50 GB zaplatíte 25 Kč, za 200 GB pak 79 Kč a největší úložiště o 2 TB nabízí Apple za 249 Kč.

Kromě velkých vývojářů, kteří se snaží zařadit cloudové úložiště jako součást vlastního operačního systému, nabízí online úložiště dat i velká řada dalších společností. My se zde zaměříme na ty největší a nejrozsáhlejší.

Online krabice

Mezi ně patří například populární **Dropbox**, jenž provozuje stejnojmenná firma z Kalifornie. Zdarma vám nabídne 2 GB dat.

Dále si můžete vybrat mezi několika balíčky. Za cenu 8,25 eura (cca 215 Kč) měsíčně si můžete koupit balíček Plus s 1 TB úložného prostoru. Pro firmy nabízí Dropbox nejlevnější variantu Standard za 10 eur (cca 251 Kč) měsíčně. Ta obsahuje kapacitu 2 TB dat a některé pokročilejší funkce, které mohou využít zejména firmy, neboť administrátoři účtů získají více pravomocí rozdělovat přístupy a mít dohled nad tím, kdo cloud využívá. Za 15 eur (cca 390 Kč) měsíčně si mohou firmy předplatit balíček Advanced s neomezenou kapacitou a pokročilejšími nástroji pro správu a management účtů. Nejvyšší řada Enterprise je pak šitá na míru potřebám a finančním možnostem větších firem.

Ze slunné a digitálními službami protkané Kalifornie pochází také podobná služba **Box**. Po registraci získáte zdarma 10 GB prostoru. Slabinou Boxu je výrazně omezená maximální velikost jednoho souboru, která je nastavená na 250 MB. To znamená, že například pro zálohování videa se příliš nehodí. To ale neplatí pro placenou verzi za 8 eur (210 Kč) měsíčně. Ta rozšiřuje kapacitu na 100 GB a velikost souboru naroste na 5 GB.

Box nabízí také dva přednastavené balíčky pro firmy. Jejich cena se počítá podle počtu uživatelů. Verze Starter je určená pro menší firmy a stojí 4 eura (105 Kč) měsíčně za každého uživatele. Ti musejí být alespoň

tři a nejvýše jich může být deset. Za tuto cenu získáte 100 GB datového prostoru. Dražší verze Business v ceně 12 eur (315 Kč) za uživatele nabízí navíc – podobně jako ostatní poskytovatelé – širší možnosti správy cloudového účtu, například udělení odlišných přístupů pro jednotlivé uživatele či pokročilou bezpečnostní správu a prémiové zajištění před ztrátou dat.

Pokud hledáte maximum prostoru a nechcete za data na cloud platit, nejspíše vás zaujme nabídka služby **Mega**. Tu provozuje známý německo-finský podnikatel Kim Dotcom, jenž vešel ve známost jako provozovatel úložiště Megaupload. To patřilo ve své době k nejoblíbenějším místům pro ukládání a sdílení souborů na internetu. Před pěti lety ho však úřady donutily činnost ukončit kvůli mnoha stížnostem na sdílení pirátských souborů. Cloud jménem Mega nabízí zdarma prostor pro 50 GB dat. Kromě úložného prostoru láká Mega i na šifrování při přenosu dat. Za 4,99 eur (cca 130 Kč) měsíčně vám nabídne 200 GB dat, za 9,99 eur (cca 260 Kč)

1 TB, za 19,99 (cca 520 Kč) 4 TB a největší balíček v nabídce Mega má velikost 8 TB za cenu 29,99 eur (cca 780 Kč) měsíčně.

Komu patří data na cloudu?

Cloudová úložiště využívá v dnešní době řada lidí a firem. Málokdo si však uvědomuje, že s ukládáním dat do vzdálených datových center se pojí mnoho právních otázek, které nemají vždy zcela jednoznačnou odpověď. Kdo například vlastní data uložená na cloudu? A jaké povinnosti mají jejich provozovatelé, co se týká ochrany osobních údajů?

Hned první otázka vyvolává mnohé nejasnosti. Ještě donedávna panovalo všeobecné přesvědčení, že data ukládaná na cloudová úložiště patří výhradně samotným uživatelům a jediné oni sami s nimi mohou libovolně nakládat. V roce 2013 nicméně vyvolal bouři diskuzí na toto téma spor společnosti Microsoft se Spojenými státy. Americký soud totiž vydal příkaz, aby Microsoft zpřístupnil orgánům činným v trestním řízení data patřící jeho klientům, která byla uložena v datovém centru v Dublinu. Microsoft se proti uložení této povinnosti za masové podpory veřejnosti úspěšně bránil soudní cestou. Pokud by však odvolací soud nerozhodl ve prospěch Microsoftu, mohl mít tento případ dalekosáhlé

© Bits and Spills / Fotolia

Informační servis

Jak si vybrat cloudové úložiště

důsledky pro všechny jeho zákazníky po celém světě. Otázka vlastnictví dat uložených na cloudech se ale v konečném důsledku bude vždy posuzovat v závislosti na použitelném právním řádu a obsahu smluvního ujednání. Protože většinu nejznámějších cloudových úložišť provozují zahraniční společnosti, jedná se o velmi komplexní téma.

Než začnete používat cloudové úložiště

Abyste se vyhnuli nepříjemným překvapením spojeným s užíváním cloudu, čtěte důkladně obchodní podmínky, s nimiž dáváte souhlas. V nich se totiž nezřídka objevují ustanovení, která opravňují poskytovatele šířit vaše data, vymazat je bez náhrady, či dokonce profitovat z případných autorských práv k uloženým

dílům. Pokud si za používání cloudového úložiště nemůžete nic připlácet, pravděpodobně v tom bude nějaký háček. Jak se totiž říká – zadarmo ani kuře nehrabe.

Mnohá z těchto ustanovení by samozřejmě mohla být považována za překvapivá, a tudíž neplatná. Pokud si však nelibujete v právních sporech ohledně nepřiměřených smluvních ujednání, doporučujeme vám vyhnout se provozovatelům cloudů s podobnými podmínkami obloukem.

Kromě toho může ze strany provozovatele dojít v průběhu užívání cloudového úložiště k jednostranné změně podmínek. V nedávné době došlo k situaci, kdy se společnost Google rozhodla snížit kapacitu úložiště Google Drive a uživatelům pouze oznámila, že veškeré uložené soubory

přesahující danou kapacitu budou vymazány. Společnost od tohoto kroku na základě vlny stížností nakonec upustila. Pokud by však na svém rozhodnutí trvala, nemohli by se spotřebitelé domáhat prakticky žádné nápravy. V tomto ohledu by jim měla pomoci chystaná evropská směrnice o digitálním obsahu, podle níž budou spotřebitelé moci v případě nepříznivých změn smlouvu ukončit.

Pamatujte také na to, že provozovatel úložiště nenesie odpovědnost za obsah nahrávaných souborů. Nelegálně šířená autorská díla je však povinen na výzvu odstranit. Může se vám tak stát, že vámi nahraný obsah bude bez náhrady smazán. Pokud by k tomu došlo bez spravedlivého důvodu, pak se můžete proti takovému jednání bránit.

Ochrana osobních údajů

Vzhledem k tomu, že na cloudová úložiště ukládá mnoho osob velmi citlivá data, je v jejich zájmu také zajištění dostatečné ochrany proti únikům či zneužití osobních údajů. Také na provozovatele cloudového úložiště bychom měli pohlížet jako na správce osobních údajů, který se musí vypořádat se všemi zákonnými požadavky. Na tomto místě nelze nezmínit nově přijaté obecné nařízení o ochraně osobních údajů, známější pod zkratkou GDPR, které začne v celé Evropské unii platit v květnu příštího roku. Toto nařízení má mimo jiné zajistit vysokou úroveň

© Sashkin / Fotolia

ochrany dat na cloudových úložištích. Díky tomu byste například měli získat jasné informace o tom, jak bude s vašimi daty nakládáno. Je ale třeba si uvědomit, že nařízení klade velké požadavky i na všechny běžné obchodníky, kteří sesbírají údaje o svých klientech shromažďují právě na cloudových úložištích.

Evropská unie se pro své občany snaží zajistit co největší bezpečnost ukládaných dat i mimo své hranice. Za tímto účelem byl v roce 2016 se Spojenými státy vyjednáán systém předávání osobních údajů v obchodních vztazích s názvem Privacy Shield, který nahradil starší a méně striktní verzi známou jako Safe Harbour. Nový systém ukládá americkým obchodníkům mnoho povinností v souvislosti s nakládáním s osobními daty Evropanů. ✕

© agcreativelab / Fotolia

Informační servis

Venkovní koupaliště

Léto a prázdniny jsou v plném proudu, a tak by vám mohly přijít vhod informace o venkovních koupalištích. Co nabízejí a jaká pravidla byste měli dodržovat, abyste si koupání i slunění užili ve zdraví?

Zajištění podmínek pro bezpečné a bezproblémové fungování koupaliště patří mezi základní povinnosti jejich provozovatelů. Směrem k návštěvníkům se to projevuje mimo jiné vyvěšením návštěvního řádu na dobře viditelném místě. Vstupem do areálu koupaliště pak automaticky vyjadřujete souhlas s pravidly a požadavky, které na vás návštěvní řád klade. Ty se můžou na jednotlivých koupalištích v některých věcech velmi různit, i když v základu jsou u všech provozovatelů podobné. V každém případě ale doporučujeme se s nimi seznámit. Je to ve vašem zájmu – jednak jde i o vaši bezpečnost a jednak má provozovatel právo vás v případě porušení návštěvního řádu vykázat z koupaliště bez nároku na vrácení vstupného.

Podmínky a pravidla se různí

V každém návštěvním řádu obvykle najdete pravidla bezpečnosti užívání bazénu a vodních atrakcí, pravidla pro požívání potravy a nápojů (včetně alkoholických), pro vstup se zvířaty nebo kouření. Často se objevuje také zákaz volat o pomoc bez příčiny, skákat do bazénu nebo vnášet do areálu

skleněné lahve a předměty. Narazit ale můžete i na méně obvyklé požadavky. Na koupališti v Mšenu je například zakázáno závodně plavat bez předchozí domluvy s plavčíkem. Na městské koupaliště v Soběslavi si nesmíte přinést žádný elektrický přístroj a v pražském Podolí nesmíte hrát na hudební nástroje. V areálu koupaliště ve středočeských Zdicích zase návštěvní řád upozorňuje na zákaz jízdy na kole. Jinde platí například zákaz používání potápěčské výstroje nebo nafukovacích předmětů, vstupu do bazénu se žvýkačkou nebo hry s tvrdým míčem. Překvapit vás mohou i další omezení, věnujte proto návštěvnímu řádu ve vlastním zájmu pozornost, ať předejdete nepříjemnostem.

Anketa mezi odborníky

Jakými hygienickými pravidly byste se měli při návštěvách koupaliště řídit, abyste neohrozili zdraví a bezpečnost svoji ani ostatních návštěvníků? Ptali jsme se odborníků z krajských hygienických stanic i jedné zástupkyně soukromého hygienického zařízení.

Jaké je „hygienické minimum“ při návštěvě koupaliště?

RNDr. Jan Jarolímek, MBA, Hygienická stanice hlavního města Prahy: Hlavním rizikem je jednoznačně utonutí nebo úraz. Návštěvníci koupaliště by proto měli dbát pokynů provozovatele,

Kdo nese za co odpovědnost?

Odpovědnost provozovatele koupaliště za případné úrazy návštěvníků je sice široká, ale neomezená. Návštěvníci jsou povinni dodržovat návštěvní řád a dbát pokynů personálu. Návštěvní řád musí obsahovat všechna bezpečnostní pravidla a u rizikových atrakcí musejí být pokyny zvlášť vyvěšené. Pokud si návštěvník způsobí zranění svým nezodpovědným chováním, pak se na provozovateli ničeho nedomůže. Za bezpečnost prostředí koupaliště a případné nehody související s jeho provozem však provozovatel odpovídá, i kdyby v návštěvním řádu prohlašoval něco jiného.

Provozovatel musí návštěvníkům nahradit i škody, které jim vzniknou na jejich osobních věcech uložených v uzamčených skříňkách. Ne ale v případě, kdy návštěvník nechá klíč od skříňky

nepřečtenovat své síly a plavecké schopnosti. Z pohledu hygienického by pak neměla být veřejná koupaliště navštěvována osobami s infekčním onemocněním nebo pod vlivem návykových látek. Nutné je také zdůraznit potřebu osprchování se bez plavek za použití mýdla a používání vhodné bazénové obuvi.

Mgr. Jeanette Horčicová, KHS Zlínského kraje: K základním zásadám

© antikau / Fotolia

ležet bez dozoru na dece nebo jakkoliv jinak ke škodě sám přispěje. Za věci, které mají návštěvníci u sebe, neodpovídá provozovatel koupaliště vůbec.

Pokud návštěvník uloží ve skříňce věc takové hodnoty, která se zcela vymyká charakteru daného provozu, může soud povinnost provozovatele k náhradě škody v případě ztráty přiměřeně snížit. Starší právní úprava dokonce stanovila, že provozovatel odpovídá za odložené cennosti v maximální výši 5000 Kč. Nejvyšší soud tak v jednom případě dospěl k závěru, že poškozenému nenáleží vyšší náhrada ani za auto, o které přišel po odcizení klíčků ze skříňky v době, kdy se oddával relaxaci v sauně. Právo na náhradu škody musí být u provozovatele každopádně uplatněno bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 15 dnů od chvíle, kdy se návštěvník o vzniku škody dozvěděl.

hygienického chování ze strany návštěvníků patří dodržování návštěvního řádu umělého koupaliště, celková očista těla, procházení přes broditka, nebo dodržování zákazu vstupu dětí do jednoho roku. Děti ve věku od jednoho do tří let mohou do bazénu pouze v plavkách s přiléhavou gumou kolem nohou, neurčí-li provozovatel bazénu jinak v rámci návštěvního řádu koupaliště. Do bazénů by neměly vstupovat osoby trpící vlasovými,

**Ceny a služby
na koupalištích**

	Koupaliště Brno - Královo Pole	Koupaliště Havířov	Koupaliště Žabák – Humpolec	Koupaliště Kníže – Jičín	Koupaliště Kadaň	Koupaliště Bajda – Kroměříž	Koupaliště Ostrava- Poruba	Koupaliště Bařov- Otrokovice
vstupné ¹⁾								
dospělý (Kč)	170	80	70	90	40	50	100	50
dítě (Kč)	120	40	50 (do 110cm zdarma)	60	stejně jako dospělý (do 120cm zdarma)	25	80	20
student do 26 let	120 (pouze do 25 let)	stejně jako dospělý	stejně jako dospělý	60	stejně jako dospělý	stejně jako dospělý	stejně jako dospělý	stejně jako dospělý
ZTP	zdarma	zdarma	50	zdarma (platí pro ZTP/P)	zdarma	25	80	10
senioři	120	50	50	60	25	25	80	stejně jako dospělý
rodinné vstupné (Kč)	530 ²⁾	200 ²⁾	200 ²⁾	2 dospělí a 1 dítě plně vstupné, další dítě zdarma	100 ²⁾	×	320 ²⁾	120 ²⁾
otevírací doba								
provoz (od-do)	9–21	9–19	10–19	9–20	9–20	9–20	9–19:30	10–19
vybavení	velká sklu- zavka, dětské brouzdaliště, dětské pískovi- ště, multi- funkční hřiště na volejbal, basketbal, nohejbal a badminton, trampolíny, houpačky, přebalovací komůrky pro miminka, dvo- je občerstvení, wi-fi	tobogán, volejbalové hřiště, hřiště na nohejbal, ping-pong, fitness centrum, občerstvení	široká sklu- zavka, divoká řeka, dětské brouzdaliště, trampolíny, dětské hřiště, plážový volejbal, ping-pong, volejbal, lanové centrum, restaurace	víceúčelo- vé hřiště, plážový kurt, pétangue, lodička, volejbal, nohejbal	dětské brouzdaliště, ping-pong, líný tenis, badminton, volejbal, petanque	dětské brouzdaliště, trampolína, dětské hřiště, občerstvení	tobogán, dětské brouzdaliště, aquazorbing, minigolf, nohejbal, plážový vo- lejbal, sauny, solární stu- dio, masáže, kosmetický salón, vakové uhlíčené kou- pele, fitness centrum, restaurace	velká skou- zavka, dětské brouzdaliště, trampolína, kuželky, vo- lejbal, nohej- bal, streetbal, ping-pong, občerstvení

vysvětlivky:

✓ ano ✗ ne

Řazení koupališť je abecedně dle místa,
kde se nacházejí.

¹⁾ Celodenní vstupné platné pro letní sezónu 2017.

²⁾ 2 dospělí a 2 děti

³⁾ 2 dospělí a max. 3 děti

⁴⁾ Platí od 1. 6. do 15. 8. Od 16. do 31. 8.
je otevírací doba od 7 do 20 hodin.

⁵⁾ 2 dospělí a dítě

kožními nebo jinými pře-
nosnými chorobami, osoby
zahmyzené či osoby zjevně
pod vlivem alkoholu a jiných
návykových látek.

**Ing. Miroslav Staněk, KHS
Jihomoravského kraje:**

Je třeba všimnout si přede-
vším průhlednosti vody,

znečištění stěn a dna ba-
zénů, ploch kolem bazénů
a čistoty sprch, záchodů
a šaten. V případě zjištění
závady je důležité ihned
upozornit zaměstnance,
povinností provozovatele
je zjištěné závady ihned od-
stranit.

**Jolana Knobová, soukromý
hygienik, Kroměříž:** Každý
by si měl po použití WC
umýt ruce mýdlem. Roz-
hodně bych doporučovala
používat plážovou obuv
z důvodů nákazy plísněmi,
bradavicemi apod. Před
vstupem do bazénu se vždy

osprchovat a po použití ba-
zény taktéž. Ženy by měly
mít sepnuté vlasy.

**Jaká jsou zdravotní
rizika návštěvy
koupaliště a na co
bychom si měli dávat
pozor?**

Petyňka (Praha 6)	Podolí (Praha 4)	Městské koupaliště Sokolov	Koupaliště Strakonice	Koupaliště Zdice
160	160	60	80	95
90	90	30	70	45
stejně jako dospělý	100	stejně jako dospělý	stejně jako dospělý	stejně jako dospělý
90	90	stejně jako dospělý	zdarma (platí pro ZTP/P)	zdarma
50 (senioři s bydlištěm v Praze 6) / 160 (ostatní)	100	stejně jako dospělý	70	zdarma
380 ³⁾	350 ⁵⁾	150 ²⁾	230 ²⁾	210 ³⁾
7–21 ⁴⁾	8–20	9–19	10–20	10–19
tobogán, dětské brouzdaliště, trampolína, plážový volejbal, ping-pong, petanque, slackline, badminton, antukové hřiště, aquazorbing, dětské hřiště, střešní pláž, občerstvení	tobogán, dětské brouzdaliště, sauna, pára, solárium, rehabilitace, masáže, fitness, kosmetika, kadeřnictví, pedikúra, restaurace, bufet	dětské brouzdaliště, dvě velké skluzavky, dětská sklu- zavka	tobogán, dětské brouzdaliště, minigolf, ping-pong, líný tenis, plážový volejbal, nohejbal, basketbal, velké zahrad- ní šachy, občerstvení	tobogán, dětské brouzdaliště, trampolína, ping-pon- gový stůl, dětské hřiště, plážový vo- lejbal, stánky s občerst- vením, wi-fi internet

RNDr. Jan Jarolímek, MBA:
V případě fekálního znečištění vody mohou návštěvníkům hrozit zažívací obtíže. Problémem vody přírodních koupališť jsou sinice, které mohou vyvolat alergické reakce (vyrážky, zarudlé oči, rýma i dýchací obtíže), ale

také akutní otravu projevu-
jící se střevními a žaludeč-
ními obtížemi a bolestí hlavy
až po trvalé poškození jater.

Mgr. Jeanette Horčicová:
Nejzávažnější zdravotní
rizika z návštěvy kou-
pališť mohou plynout

z případného vstupu osob
s infekční chorobou, a to
jak v době trvání přenosné
nemoci, tak krátce po jejím
skončení. Pro pokožku
není příznivý dlouhodobý
pobyt ve vodě. Vede k jejímu
odmaštění a může dojít
k dráždění, vzniku vyrážek,
popřípadě infekcí. Dalším
závažným rizikem jsou uto-
nutí a úrazy, které mohou
plynout z nedodržování
návštěvního řádu, ale také
při požití alkoholu či jiných
návykových látek. Dalším ri-
zikem může být dlouhodobý
pobyt na slunci. Nejcitlivější
skupinou jsou hlavně ko-
jenci, malé děti, staří lidé,
obězní jedinci a osoby s one-
mocněním srdce a oběhové
soustavy.

Ing. Miroslav Staněk: Z hle-
diska bezpečnosti je třeba
dbát především na ochranu
před utonutím, úrazem, nad-
měrným sluněním (úžeh),
přehřátím (úpalem) a v ne-
poslední řadě ochranou
před UV zářením podle foto-
typu kůže. Další rizika sou-
visí s nechtěným napitím
vody při koupání. Infekční
onemocnění způsobené viry,
bakteriemi či prvoky může
při polknutí i malého množ-
ství vody způsobit nejčastěji
střevní a žaludeční potíže,
horečnatá onemocnění či
zánětlivá onemocnění uší
a očí.

Jolana Knobová: Zdra-
votních rizik je mnoho.
Od běžných drobných úrazů
až po utonutí. Co se týče
obecných zdravotních rizik,
jedná se zejména o nákazu
(bradavice, plísň na nohou,

© famveldman / Fotolia

Kvalita vody

Provozovatel má povinnost
prostřednictvím akreditova-
ných nebo autorizovaných
laboratoří v pravidelných in-
tervalech monitorovat kvalitu
vody a informace neprodleně
předávat místně příslušné
hygienické stanici, která je
vyhodnocuje a zveřejňuje
na webových stránkách.
O kvalitě vody v pražských
koupalištích se tedy dočtete
na stránkách Hygienické sta-
nice hlavního města Prahy,
o vodě v těch brněnských
zase na webu Krajské hygi-
enické stanice Jihomorav-
ského kraje a tak dále.

rukou a jiná kožní onemoc-
nění). Dalším důležitým
prvkem zdravotního rizika
je onemocnění střevní ná-
kazou – Salmonella, Campy-
lobacter, Listeria a podobně.
Toto hrozí zejména při stra-
vování v bufetech na koupa-
lištích. Konzumace alkoholu
skýtá obrovské riziko, a to
zejména utonutí. ✗

Plyn: Modrá naděje hřejivého domova

O zemním plynu by se dalo stejně jako o ohni říci, že je dobrý sluha, ale zlý pán. Využití tohoto přírodního paliva je nejen v chemickém průmyslu vsutku široké, my však jeho uplatnitelnost prozkoumáme z pohledu koncových zákazníků, kterým je do domovů dodáván v upravené podobě. K jakým činnostem lze plyn v domácnostech využít a kolik za jeho spotřebu zaplatíme?

Máte-li ve svém bytě či domě funkční plynovou přípojku, můžete energii ze zemního plynu využít v zásadě ke dvěma základním činnostem – k vaření a vytápění. Počet domácností, které plyn k těmto účelům užívají, je však stále o něco nižší než těch, jež „vaří a topí elektrickou“. Mohou za to především preference spotřebitelů, kteří mají obavy nejen z případné horší bezpečnosti, ale také z vyšších cen na zaslaném vyúčtování.

Blízcí příbuzní

Pokud si odmyslíme rozdílný původ obou energetických pohonů, podobností mezi elektrinou a plynem nalezneme skutečně mnoho. V podstatě od chvíle, kdy jsou oba typy energií zpracovány do využitelné podoby, je čeká podobná cesta k zákazníkovi – plyn je stejně jako elektrina obchodovatelný na energetické burze, kde jej nakupují obchodníci (dodavatelé), a ti jej poté prodávají koncovým

Srovnání ročních plateb za plyn ve dvou různých typech domácností

Parametry výpočtu u 1. typu (byt): Středočeský kraj (Mělník), spotřeba 1,5 MWh/rok (vaření + případný ohřev vody).

Parametry výpočtu u 2. typu (dům bez úsporných opatření): Středočeský kraj (Mělník), spotřeba 30 MWh/rok (vaření + případný ohřev vody + vytápění).

		byt – 1,5 MWh/rok
dodavatel	produkt	celková roční platba
Eneka	E-tarif	3191 Kč
Blesk Energie	BLESK varianta INDIVIDUAL *	3191 Kč
FOSFA	feel ecoenergy e-TARIF STANDARD	3207 Kč
Blue – Gas	Blue New	3209 Kč
Ray Energy	RAY KOMBI	3309 Kč
ARMEX ENERGY	–	3389 Kč
České teplo	–	3392 Kč
SPP	uSPPořím bez závazku (1.rok)	3394 Kč
indikativní cena plynu pro 3. čtvrtletí 2017		3434 Kč
FONERGY	STANDARD	3463 Kč
ST Energy	STANDARD	3474 Kč
OBEČNÍ PLYNÁRNA	STANDARD	3500 Kč
STABIL ENERGY	Volnost	3500 Kč
EUROPE EASY ENERGY	EASY**	3512 Kč
Corasta	LIBRA 2017	3559 Kč
COMFORT ENERGY	HOME SINGLE	3608 Kč
ELIMON	Svěží Plyn 2016	3628 Kč
Energie na druhou	NÁKUP PLUS***	3634 Kč
Energie ČS	STANDARD	3681 Kč
MND	Plyn z první ruky – BONUS	3684 Kč
ENWOX ENERGY	Garance	3694 Kč
VEMEX Energie	FLEXI	3719 Kč
A-PLUS Energie	BEZ ZÁVAZKU	3737 Kč
E.ON Energie	BezObav 24 listopad 2016	3745 Kč
BOHEMIA ENERGY	Energie A++	3790 Kč
Yello Energy	Yello Joule	3806 Kč
ENRA SERVICES	ePlyn	3961 Kč
innogy (RWE)	PLYN STANDARD	3994 Kč
PRIMAGAS	PROGRES	4080 Kč
Brodská plynárenská	HB platný od 1.1.2017	4118 Kč
Clever Energies	NEURČITO	4171 Kč
LAMA energy	STANDARD	4202 Kč
CENTROPOL ENERGY	DŮVĚRA START	4284 Kč
Carbounion Bohemia	CARBOUNION STANDARD	4287 Kč
Pražská plynárenská	–	4309 Kč
GEEN Sale	Standard	4792 Kč
123ušetři.cz	–	5507 Kč

© yuratosno / Fotolia

Údaje jsou aktuální k datu 6. 7. 2017 a jsou čerpány z webové kalkulačky portálu TZB-info či stránek jednotlivých společností.

Do srovnání byli zařazeni pouze dodavatelé se smlouvou na dobu neurčitou a bez jakéhokoli omezení cílové skupiny zákazníků (např. pouze senioři či noví zákazníci). Zároveň byl do srovnání zařazen od každého dodavatele pouze jeden vybraný produkt.

Údaje mají orientační charakter – v konečné výši skutečné ceny bývají u většiny dodavatelů navíc zohledněny další parametry (např. zda od něj odebíráte současně i elektrickou energii, nebo zda jste nový či stávající zákazník). Pro zjištění přesné individuální nabídky je tak třeba v případě zájmu uvedené ceny vždy ověřit přímo u jednotlivých dodavatelů.

Uveřejněné roční ceny jsou včetně DPH.

dům – 30 MWh/rok		
dodavatel	produkt	celková roční platba
Blue – Gas	Blue New	30 818 Kč
Blesk Energie	BLESK varianta INDIVIDUAL*	31 726 Kč
České teplo	–	31 726 Kč
Carbounion Bohemia	CARBOUNION STANDARD	31 871 Kč
Eneka	STANDARD	31 871 Kč
BOHEMIA ENERGY	Energie A++	31 958 Kč
123ušetři.cz	–	32 706 Kč
SPP	uSPPořím bez závazku (1. rok)	32 873 Kč
FOSFA	feel ecoenergy e-TARIF STANDARD	33 141 Kč
STABIL ENERGY	Volnost	33 722 Kč
PRIMAGAS	PROGRES	33 867 Kč
indikativní cena plynu pro 3. čtvrtletí 2017		34 412 Kč
MND	Plyn z první ruky – BONUS	34 516 Kč
Energie na druhou	NÁKUP PLUS***	34 630 Kč
A-PLUS Energie	BEZ ZÁVAZKU	34 652 Kč
Ray Energy	RAY KOMBI	34 891 Kč
ST Energy	STANDARD	35 123 Kč
OBCENÍ PLYNÁRNA	TREND	35 174 Kč
FONERGY	STANDARD	36 009 Kč
Corasta	LIBRA 2017	36 053 Kč
E.ON Energie	Bez Obav 24 listopad 2016	36 510 Kč
Clever Energies	NEURČITO	37 389 Kč
ELIMON	Svěží Plyn 2016	37 846 Kč
Yello Energy	Yello Joule	38 078 Kč
ENWOX ENERGY	Garance	38 223 Kč
EUROPE EASY ENERGY	EASY**	38 514 Kč
VELEX Energie	FLEXI	38 572 Kč
ENRA SERVICES	eplyn	38 681 Kč
ARMEX ENERGY	–	39 298 Kč
COMFORT ENERGY	HOME SINGLE	39 639 Kč
Pražská plynárenská	–	41 207 Kč
Energie ČS	STANDARD	41 382 Kč
Brodská plynárenská	HB platný od 1.1.2017	41 476 Kč
GEEN Sale	Standard	41 512 Kč
innogy (RWE)	PLYN STANDARD	41 784 Kč
LAMA energy	STANDARD	42 870 Kč
CENTROPOL ENERGY	DŮVĚRA START	44 939 Kč

zákazníkům (odběratelům).

Stejný princip je uplatňován i v oblasti cenotvorby – cena plynu se podobně jako cena elektřiny skládá z regulované a neregulované složky. Regulovanou část opět každoročně vyhláší Energetický regulační úřad (ERÚ), neregulovaná část je ponechána na vůli dodavatelů. Jeden rozdíl mezi elektřinou a plynem bychom však přece jen našli, a to v regulované složce ceny, která u plynu tvoří menší (přibližně pouze třetinovou) část celkové ceny za dodávky energií.

Kromě cenové metodiky je společným jmenovatelem také totožná legislativa, stejný dohledový orgán či pravidla pro vyvážení se z již uzavřených smluv. Zde připomeňme loňskou novelu energetického zákona, která posílila postavení spotřebitelů, a v případě, že si coby zákazník uzavření nové smlouvy distančním způsobem či mimo obvyklé obchodní prostory rozmyslíte, vám takto sjednaný obchodní vztah umožňuje bez sankce vypovědět, a to až do patnáctého dne po zahájení dodávek plynu novým dodavatelem. Výpovědní doba u tohoto typu ukončení smlouvy pak činí 15 dnů a začíná běžet prvním dnem měsíce následujícího po doručení výpovědi

* Platí pro smlouvy uzavřené od 1. 1. 2017.

** Platí pouze v případě elektronické fakturace.

*** Možná pouze smlouva na dobu určitou.

dodavateli. Kromě toho máte podle občanského zákoníku stále možnost odstoupit od smlouvy do 14 dnů od jejího uzavření bez uvedení důvodu a rovněž bez sankce.

Zmíněná zákonná úprava cílí především na nepoctivé prodejce dodávek energií, kteří s oblibou využívají důvěry neznalých spotřebitelů a s vidinou lákavých provizí jim vnucují značně nevýhodné nabídky. O jejich konkrétních prodejních metodách jsme vás informovali v minulém vydání v rámci srovnání cen dodavatelů elektřiny.

Kolik? Přiměřeně!

Výše jsme zmínili, že neregulovaná složka ceny plynu je čistě výsledkem rozhodnutí dodavatele. To ovšem neznamená, že by si za své služby mohl stanovit závratné částky, tedy přesněji řečeno – může, ale takové nastavení by pro něj bylo zcela jistě likvidační. Cenová politika každého obchodníka s plynem je tak ovlivněna především neustále se měnícími cenami na komoditních burzách a také tlakem konkurenčního prostředí. Měla by však odrážet ještě jeden neméně podstatný faktor, a to takzvanou indikativní cenu plynu. Tušíte, co tento pojem znamená?

Indikativní ceny plynu značí výši neregulované části ceny za plyn, která je považována Energetickým regulačním úřadem za přiměřenou. Jedná se v podstatě o jakési doporučení

dodavatelům, jak vysoké ceny za dodávky energií by měli svým zákazníkům účtovat. Ze strany dohledového orgánu se jedná o poměrně novou praxi, indikativní ceny plynu začal stanovovat teprve koncem roku 2016 se záměrem čtvrtletní frekvence. Vyhlašovány hodnoty se však týkají pouze odběru domácností (nikoliv firem) a pro obchodníky nejsou závazné – mají pouze informativní charakter.

Zatímco u nás jsou indikativní ceny prvotním pokusem o regulaci marže dodavatelů energií, u našich slovenských sousedů již toto opatření v praxi funguje a obchodníci se stanovenými částkami musí řídit. Na české půdě se taková zákonná regulace v nejbližší době očekávat nedá, a to především kvůli názorovému rozporu, zda by indikativní ceny měly vycházet z nákupních cen na energetických burzách, nebo z aktuálních prodejních cen určených domácnostem (obojí bráno z pohledu dodavatele). V každém případě je však tato snaha o novou regulaci vítaným krokem, a i když částky stanovené ERÚ nejsou pro obchodníky prozatím závazné, vždy mohou spotřebitelům posloužit ke srovnání jednotlivých nabídek napříč trhem či jako argument pro získání výhodnější ceny u stávajícího dodavatele.

Není aukce jako aukce

Racionálnímu spotřebiteli velí selský rozum za spotřebu energií co nejvíce ušetřit. Oblíbeným nástrojem

k dosažení tohoto cíle se v poslední době stávají čím dál populárnější aukce energií. Zapojují se do nich domácnosti, společnosti, ale i celé obce. Mnoha zúčastněným zákazníkům přinesla taková akce skutečnou úsporu a větší spokojenost s novým dodavatelem (obzvláště jednalo-li se o odběr plynu i elektřiny od jednoho dodavatele). Energetické aukce však s sebou nesou i značná rizika a úskalí. Než se tedy do nějaké z nich nadšeně přihlásíte, vezměte v úvahu následující skutečnosti, společné pro většinu pořádaných aukcí:

- přihlášením do aukce se zavazujete k podpisu smlouvy s dodavatelem, který vám není předem znám – neznáte tak jeho ceník ani znění smlouvy,
- dodavatelé jsou posuzováni pouze podle nabídnuté ceny, jejich případné nevýhodné podmínky, sankce či neseriózní jednání nemá na vítězství vliv,
- v obchodních podmínkách jsou často obsaženy vysoké smluvní pokuty či jiné formy poplatků,
- další závazky mnohdy přináší i samotná smlouva s pořadatelem aukce,
- pořadatelské společnosti se často zříkají odpovědnosti za kvalitu poskytovaných služeb vítězného dodavatele i za úspěšné dokončení průběhu konané aukce.

Chcete-li se všem výše uvedeným rizikům bezpečně vyhnout, zvažte účast u organizátora, který vás nenutí dopředu podepisovat

Co všechno je zahrnuto v konečné ceně plynu?

Výsledná částka se skládá z těchto položek:

regulovaná složka

- cena za přepravu plynu;
- cena za distribuci plynu (část variabilní a fixní);
- cena za služby operátora trhu (poplatek pro operátora trhu OTE);

neregulovaná složka

(struktura se může u jednotlivých dodavatelů odlišovat),

- cena za komoditu;
- cena za obchod (náklady na obchodní činnost, marže);

daně

- DPH, daň ze zemního plynu – není-li osvobozen

Na vašem vyúčtování obvykle naleznete uvedené položky rozúčtované kvartálně, což je důsledek toho, že v minulosti probíhaly změny cen ve čtvrtletních intervalech. Dnes však již pro změny cen žádná univerzální lhůta neexistuje, a úpravy plateb tak plně vychází z obchodní strategie každého dodavatele.

smlouvu s neznámým dodavatelem ani na vás nenastráží dodatečné nevýhodné závazky. Takovou aukci v předchozích letech uspořádal i dTest. Na stránkách www.hcivyhodnejsienergie.cz naleznete podrobnější informace k předcházejícím aukcím a také zde můžete sledovat aktuální vývoj. ✕

E-shopy a odstupování od smlouvy

Hlavní výhodu nakupování v e-shopech, tedy možnost si zboží doma vyzkoušet a vrátit bez udání důvodu, zná asi každý. Ne všichni ale chápou, že i odstupování od smlouvy má svá zákonná pravidla, a především že e-shop není půjčovna. A plést si tyto dva pojmy se nemusí zrovna vyplatit.

Jak vypadá výrobek z internetového obchodu, většinou nezjistíte dříve, než vám ho doručovatel dopraví domů. Právě odstranění strachu z nákupu zajíce v pytlí je smyslem a účelem možnosti od smlouvy odstoupit, pokud se uzavírá mezi dvěma osobami, které nejsou fyzicky u sebe. Nakupujete-li v prověřených e-shopech, z vrácení zboží opravdu nemusíte mít žádné obavy. V následujících odstavcích si ovšem přiblížíme jednotlivé kameny úrazu, které mohou nastat.

Kdo odstoupí – ač může první bod znít zvláštně, odstoupit od smlouvy může pouze spotřebitel, který ji uzavřel. Pozor je třeba dávat u různých firemních či rodinných registrací v obchodech. Rozlišujte, zda nakupujete pro své podnikání, nebo do domácnosti. Pokud u objednávky uvádíte IČ, protistrana bude přesvědčená, že jste také podnikatel, a ve spotřebitelských právech vám nebude chtít vyhovět. Je-li účet v e-shopu registrován na určitou osobu, stejný člověk musí

také odstoupit od smlouvy, na tom, komu je konkrétní věc doručována, příliš nezáleží.

Kdy nelze odstoupit – existují situace, kdy se ani v e-shopu odstoupit nedá, podrobně je vyjmenovává zákon. Je celkem logické, že nelze vrátit zboží upravené na míru, takové, co se rychle kazí, nebo to, co se už nedá znovu prodat například z hygienických důvodů.

Jak odstoupit – odstoupení od smlouvy je právní jednání, ze kterého musí být patrné, kdo ho činí a čeho chce dosáhnout. Formulace to nejsou nijak složité, ale je důležité prodávajícímu sdělit, co konkrétně chcete. Nevyzvednutí zboží na poště či pouhé odeslání balíku zpět odstoupením od smlouvy rozhodně není. Vzor odstoupení musí být v každém e-shopu dostupný, je totiž součástí informační povinnosti, kterou musejí obchodníci plnit.

Dokdy odstoupit – čtrnáctidenní lhůta běží nejčastěji od převzetí zboží a do jejího uplynutí je třeba odstoupení odeslat. Uzavíráte-li smlouvu elektronicky, stačí poslat e-mail na adresu, která je nejčastěji uvedena v obchodních podmínkách, nebo vyplnit připravený elektronický formulář. Chcete-li mít něco v ruce, pak nezbývá než dojít na poštu a odstoupit doporučeným dopisem s doručenkou. Na vrácení zboží máte od samotného odstoupení dalších 14 dní. Neváhejte ale, a pokud zboží nechcete, pošlete jej zpět

co nejdříve. Odeslání zboží platíte sami.

Čtrnáctidenní lhůta je určena k vyzkoušení výrobku. Doma jej samozřejmě můžete vyzkoušet o trochu lépe než v obchodě, ale rozhodně by se nemělo jednat o intenzivní čtrnáctidenní záťažový test. U oblečení zjistíte, jestli vám sedí, u elektroniky, jestli funguje tak, jak má. Nevyhovuje-li, vrátíte ji do obalu a pošlete zpět. V případě zneužití práva na vyzkoušení má obchodník právo na obranu. Dojde-li k poškození zboží z důvodu nevhodného zacházení, může obchodník snížit částku, kterou vrátí, o škodu, jež mu poškozením vznikla.

Také postup obchodníka je určen občanským zákoníkem. V momentě, kdy odstoupení od smlouvy obdrží, má 14 dní na to, aby zákazníkovi vrátil peníze. Vrací se nejen kupní cena, ale i náklady na dopravu

v nejlevnější variantě, což je nejčastěji cena poštovného. Vracíte-li jen část objednávky, máte nárok na poměrnou část poštovného z toho, co jste vrátili. Obchodník může peníze zdržet až do chvíle, než bude mít jistotu, že zboží vrátíte.

Reklamáce vs. odstoupení – oba pojmy se občas pletou a někdy nastane situace, kdy lze uplatnit oba zákonné nároky. Při odstoupení bez udání důvodu nezáleží na tom, proč zboží vracíte, obchodník vám musí vrátit peníze. Při reklamaci vytýkáte obchodníkovi, že na věci je nějaká vada a chcete ji odstranit. Pokud vám z e-shopu přijde vadné zboží, uveďte to do odstoupení a požadujte proplacení poštovného jako nákladu na reklamaci. ✕

Měníte dodavatele energií? Pozor, co je ve smlouvě

Těžko v dnešní době hledat domácnost bez elektřiny nebo plynu. S mírnou nadsázkou lze říci, že energie potřebujeme k životu téměř jako vzduch. Této skutečnosti jsou si dobře vědomi i dodavatelé energií. Stejně jako toho, že pojmem jako například distributor nebo přenosová soustava většina spotřebitelů nerozumí, a tak předloženou smlouvu o dodávkách energií leckdy ani nečtou a rovnou ji podepíší. To je však chyba. Nemusíte být totiž odborníkem na energetiku, abyste dokázali zhodnotit, zda je pro vás smlouva výhodná a zda se v ní neskrývají nástrahy.

Základem smlouvy je závazek dodavatele dodat spotřebiteli elektřinu nebo plyn a závazek spotřebitele zaplatit dodavateli za spotřebované energie. Ve smlouvě musí být uvedeno odběrné místo, do kterého budou elektřina či plyn dodávány. Zákon dále požaduje, aby byl kromě jiného sjednán způsob úhrady plateb za dodávku energií. V praxi bude ve smlouvě stanovena splatnost záloh a jejich vyúčtování. Musí zde být popsáno i právo odstoupit od smlouvy v případě neplnění povinností dodavatele či nesouhlasu spotřebitele se změnou smluvních podmínek navrhovanou dodavatelem. Smlouva upravuje i rezervovaný příkon, což je zamluvené množství elektřiny, které se promítá

do platby za jistič. Smlouva musí řešit i stav nouze, tedy situaci, kdy dojde k omezení či přerušení dodávek například z důvodu živelné události.

Smlouvu na dobu neurčitou, nebo určitou?

Ve smlouvě musí být také uvedeno, zda se uzavírá na dobu určitou, nebo neurčitou. Jedná-li se o smlouvu na dobu neurčitou, musí v ní být uvedena výpovědní doba, která činí podle zákona maximálně tři měsíce. Předchozí právní úprava umožňovala výpovědní dobu v trvání až šesti měsíců. Je-li taková výpovědní doba uvedena ve vaší smlouvě, zkracuje se na zákonnou tříměsíční. Smlouvy na dobu určitou nelze často vypovědět před uplynutím sjednaného období vůbec nebo jen se zaplacením smluvní pokuty. Pokuta se v některých případech blíží předpokládanému odběru energií spotřebitele až do konce trvání závazku. O oprávnění dodavatele požadovat smluvní pokutu za předčasné ukončení odběru se pak lze přit, ovšem nejlepší je smlouvu s vysokou smluvní pokutou vůbec nepodepisovat.

Smlouva na dobu určitou bývá obvykle spojená také s fixní cenou, což znamená, že cena nebude po sjednané období měněna. Dodavatel prezentuje fixaci ceny jako výhodu, avšak ceny energií mohou v následujících letech klesat, proto tedy doporučujeme neupsat se na více než jeden rok. Námitce o možném cenovém poklesu se někteří dodavatelé brání poskytnutím takzvané garance ceny. Spotřebiteli vysvětlí, že pokud si tuto službu sjedná (často za úplat), klesne sjednaná cena až na výši ceny poskytované dodavatelem, který má v daném regionu nejvíce zákazníků. Problém však spočívá v tom, že pokud je garance zpoplatněna, může spotřebitel ve výsledku zaplatit dokonce více, než kdyby si garanci vůbec nesjednal. Také produkt dominantního dodavatele, podle kterého se cena může případně snížit, nemusí být ten nejvýhodnější na trhu, takže by spotřebitel ušetřil, pokud by měl možnost od dodavatele odejít a uzavřít jinou smlouvu.

Smlouva na dobu určitou může představovat riziko rovněž v případě stěhování. Energetický zákon totiž nikterak neupravuje, co se děje se smlouvou v případě, že se spotřebitel odstěhuje z odběrného místa. Někteří dodavatelé po předložení dokladu o stěhování (například výpisu z katastru nemovitostí) uznají odstěhování jako důvod pro ukončení smlouvy na dobu určitou. Jiní dodavatelé požadují

převod smlouvy do nového bydliště. Jestliže se tak nestane, chtějí po spotřebiteli úhradu smluvní pokuty za předčasné ukončení smlouvy.

Žárovky a různé služby

Obezřetní byste měli být v případě, že vám dodavatel kromě dodávek energií nabízí i další služby, například činnost zámečnicka, malíře, instalatéra, ale i různá pojištění a mnoho dalšího. Kromě toho, že tyto služby nemusíte v budoucnu vůbec využít, je problémem to, že často není jasné, na co máte vlastně za cenu služby nárok. Nechvalně známá je pak koupě, případně pronájem žárovek, které vám ve výsledku brání od smlouvy bez sankce odstoupit.

Smluvní podmínky a ceník

Při podpisu smlouvy je dobré si uvědomit, že některé důležité povinnosti vyplývají ze smluvních podmínek a ceníku. Ve všeobecných či zvláštních obchodních podmínkách lze často nalézt podrobnosti ohledně sjednaného produktu, například výpovědní

dobu nebo automatické prodloužení, což je ustanovení, podle kterého se smlouva na dobu určitou prodlužuje na další, zpravidla stejně dlouhé období, pokud v určitém časovém úseku nedáte dodavateli vědět, že si ve smlouvě nepřejete pokračovat. V ceníku neboli sazebníku jsou pak kromě jiného informace o zpoplatnění upomínek k zaplacení nebo o výši smluvní pokuty za předčasné ukončení smlouvy.

Změna smlouvy dodavatelem

Jelikož se předpokládá, že bude smlouva o dodávce energií trvat delší dobu, má dodavatel právo změnit během jejího trvání smluvní podmínky. Při změně podmínek či zvýšení ceny má však spotřebitel právo

od smlouvy odstoupit, a to bez sankce, tedy i bez zaplacení smluvní pokuty. Změny podmínek tak lze využít pro zrušení nevýhodné smlouvy uzavřené na dobu určitou spojené se smluvní pokutou. Dodavatel má dvojí možnost, jak změnu smlouvy spotřebitelům oznámit. Jednak tak může učinit poštou, sms

nebo e-mailem, tedy adresně a individuálně. V takovém případě může spotřebitel od smlouvy odstoupit nejpozději desátý den před účinností změny, došlo-li mu oznámení o změně podmínek nejpozději 30 dní před její účinností. Dodavatel však také může změnu smluvních podmínek oznámit pouze vyvěšením v provozovně nebo na svých webových stránkách. Za této situace může spotřebitel od smlouvy odstoupit do tří měsíců od účinnosti změny. Ideálně by tedy spotřebitelé měli každé dva až tři měsíce kontrolovat, zda nedošlo ke změně obchodních podmínek.

Možnost zrušení smlouvy uzavřené doma či přes telefon

Často se smlouvy uzavírají při podomním prodeji při návštěvě zástupce dodavatele energií u spotřebitele doma. Někteří zástupci pronikají do domácností pod smyšlenými záminkami, kdy se vydávají například za zástupce stávajícího dodavatele nebo Energetického regulačního úřadu. Obvykle pak spotřebiteli nabídnou nepříliš výhodnou smlouvu. Pokud spotřebitel podlehne a smlouvu uzavře, má ještě možnost ji zrušit. Odstoupit od takto sjednané smlouvy může do 14 dní od jejího uzavření. Pokud ale spotřebitele o možnosti od smlouvy odstoupit zástupce dodavatele nepoučí při uzavření smlouvy, počítá se čtrnáctidenní lhůta pro odstoupení až

od dodatečně poskytnutého poučení ze strany dodavatele, maximálně se však prodlužuje o jeden rok. Pokud od smlouvy nestihnete odstoupit, máte ještě další možnost, jak se zbavit nevýhodné smlouvy uzavřené na dálku nebo mimo obchodní prostory dodavatele. Jedná se o výpověď smlouvy. Tu můžete vypovědět do 15 dní od zahájení dodávek. Pokud spotřebitel již na základě smlouvy odbere elektřinu či plyn, musí za ni dodavateli samozřejmě zaplatit.

Pozor na ústně uzavírané smlouvy

Energetický zákon stanoví, že smlouva musí mít písemnou formu. Není ovšem neobvyklé, že zejména dodatky ke smlouvě, kterými se například mění doba trvání smlouvy, uzavírají dodavatelé se spotřebiteli prostřednictvím telefonu. Později pak dodavatel napraví situaci tím, že zašle spotřebiteli smlouvu v písemné podobě. Jelikož se v tomto případě jedná o smlouvu uzavřenou takzvaně na dálku, lze ji ukončit do 14 dnů od jejího uzavření, případně do 15 dnů od zahájení dodávek, tak, jak bylo uvedeno výše.

Právo na úplné a pravdivé údaje

Nejen z důvodu častých změn podmínek nemají někteří spotřebitelé k dispozici důležité údaje týkající se jejich smlouvy. Jedná se zejména o datum skončení smlouvy, výpovědní dobu

a smluvní pokuty, které jsou spojeny s předčasným ukončením smlouvy. Dodavatelé jsou povinni jim tyto informace na požádání poskytnout, ovšem řada z nich tak nečiní s výmluvami na ochranu osobních údajů nebo spotřebitelům sdělí, že si mají informace dohledat sami. Řešením by mohlo být uložení povinnosti tyto informace zahrnout do vyúčtování, což je v současné době projednáváno parlamentem. ✕

Propadnutí kreditu na SIM kartě

Moje dcera má u společnosti O2 předplacenou kartu. Vzhledem k tomu, že moc nevolá a nevyužívá ani jiné služby, měla kredit přibližně 1000 korun, neboť každého půl roku je nutné SIM kartu dobít, aby nedošlo k omezení jejích služeb. Několikrát se nám stalo, že jsme ji dobili i po omezení služeb. Kredit se však stále navyšoval. V současné době jsme kartu opět dobili, ale se zpožděním z důvodu zahraniční dovolené. Stav kreditu byl však pouze oněch dobítých 200 korun a zbytek propadl. Toto jsme reklamovali u operátora a ten nám sdělil, že je reklamáce neopodstatněná, protože má nové podmínky. Domnívám se, že toto je nezákonné a operátor se neoprávněně obohacil. Zbyněk T.

V zákoně o elektronických komunikacích není propadnutí finanční částky ve formě kreditu na SIM kartě výslovně upraveno. Operátoři si tedy propadnutí kreditu upravují ve svých všeobecných obchodních podmínkách. Vzhledem ke stávající judikatuře musíme konstatovat, že propadnutí nevyčerpaného kreditu po uplynutí předem stanoveného časového období není v rozporu s naším právním řádem. K tomuto názoru se kloní i Český telekomunikační úřad. Při zakoupení předplacené poukázky je totiž pouze na spotřebiteli, zda se rozhodne službu využít a v jakém rozsahu. Operátor ale musí spotřebitele včas informovat

o tom, že předplacený kredit zaniká, pokud není ve stanovené době spotřebován.

Sleva z nájmu za rekonstrukci

Nájemníci chtějí rekonstruovat bytové jádro. Jako pronajímatelka jsem souhlasila, ale rekonstrukci jim platit nechci. Poskytnu jim maximálně slevu na nájemném ve výši dvou tisíc korun měsíčně. Co se stane, když se budou chtít po roce odstěhovat a doplatit po mně zbytek slevy? Mohu to odmítnout? Jana N.

Rekonstrukce bytového jádra je nemalou investicí, která v konečném důsledku zhodnotí vaši nemovitost a umožní vám pronajmout ji dalším nájemníkům za vyšší cenu. Pokud souhlasíte s provedením rekonstrukce, potom mají nájemníci při skončení nájmu právo na vyrovnání podle míry zhodnocení. Jestliže v té době nebude nájemníkům investice vrácena ve formě sníženého nájemného, budou mít nárok na vyplacení zbývajících částky odpovídající míře zhodnocení předmětu nájmu. Zhodnocení však nepředstavuje veškeré náklady vynaložené na stavební úpravy, ale částku odpovídající zvýšení hodnoty bytu v důsledku provedené rekonstrukce.

Odstoupení od smlouvy a vrácení zboží

Chtěl bych se zeptat, jak mám postupovat v případě odstoupení od smlouvy s firmou Westerfield. Poslali mi holicí stojek zdarma, chtějí ale zaplatit poštovné. Nedali mi

žádný formulář pro odstoupení od smlouvy. Mám vrátet i ten holicí strojek? A musím uhradit vystavenou fakturu? Smlouva zněla tak, že společnost bude každý měsíc posílat nový strojek po dobu dvou let. Radek M.

V případě uzavření smlouvy po telefonu máte možnost si své rozhodnutí rozmyslet a od smlouvy odstoupit do 14 dnů od převzetí první dodávky zboží. Smlouva se tím ruší od počátku a obdržené zboží musíte vrátit prodejci zpět, ovšem na vlastní náklady. Prodejce vám pak musí do 14 dnů vrátit veškeré finanční prostředky, které od vás v souvislosti s uzavřenou smlouvou získal. Fakturu tedy v takovém případě nehradte a zboží pouze zašlete zpět na český P. O. box. Pro odstoupení od smlouvy není nutné vyplnit předem připravený formulář, je možné to oznámit například i telefonicky. Z důvodu lepší prokazatelnosti však doporučujeme zaslat oznámení písemně.

Podmínky pro vstup do obchodu

Dobrý den, má obchodník právo požadovat, abych si u vstupu do prodejny odložila batoh? Přijde mi potupné chodit po prodejně s rukama plnými věcí, jako jsou peněženka, mobil nebo doklady, a ve skřínce mít prázdný batoh. Ten nosím na zádech a nepříjde mi nijak velký. Pavla K.

Prodejce si může pro vstup do své prodejny stanovit

v zásadě libovolné podmínky, jsou-li pro všechny zákazníky stejné a nepřičítají se základním zásadám mravnosti či veřejnému zájmu. Je pochopitelné, že se provozovatel prodejny snaží snížit riziko krádeží tím, že neumožní zákazníkům vstup s batohy a většími taškami. Pokud nadto zákazníkům umožňuje uložit své osobní věci do uzamykatelných skříněk, pak v takovém požadavku nespatřujeme znaky protiprávního jednání. Provozovatel prodejny však bude odpovídat za případnou škodu vzniklou na věcech odložených zákazníky. ✖

Spotřebitelská poradna dTestu

Do nepříjemné situace se může dostat každý, proto vám přinášíme informace, jak se co neefektivněji domoci svých práv s naší pomocí.

■ Uložte si do telefonu číslo poradenské linky dTestu 299 149 009.

■ Setkáte-li se při nákupu, reklamaci či v jiné situaci s problémem, se kterým si nevíte rady, a je všední den mezi 9. a 17. hodinou, volejte hned.

■ Potřebujete-li vyřešit složitější problém, mějte po ruce všechny písemnosti (např. účtenku, smlouvu, záruční list) a připravte si stručné shrnutí problému, aby se náš poradce mohl v dané věci rychle zorientovat a poradit vám, jak postupovat.

Hledáte informace?

**Přehled vybraných testů
z posledních let.
Výsledky všech testů
a další informace najdete
na www.dtest.cz.**

Auto + doprava

Alkoholtestery	1/16
Bezpečnost automobilů	6/17
Letní pneumatiky	3/16; 3/17
Střešní nosiče kol	4/17
Zimní pneumatiky	10/15; 10/16

Děti

Autosedačky	6/15; 6/16; 6/17
Dětské bezpečnostní zábrany	3/15
Dětské chůvičky	9/15
Dětské plenky	5/15
Dětské postýlky	12/15
Dětské vysoké židle	11/16
Kočárky	11/14; 5/16; 5/17
Přesnídávky s jahodami	5/15
Školní aktovky	8/15

Domácnost

Alkalické AAA baterie	5/17
Digestoře	11/14; 11/15
Fritézy	6/16
Fotovoltaické panely	2/16
Chladničky	6/12; 12/14; 3/16
Indukční varné desky	6/17
Kávovary	12/14; 9/15; 10/16
Kuchyňské roboty	5/13; 12/15
Kuchyňské váhy	5/16
Myčky nádobí	10/14; 11/15; 9/16
Odšťavňovače	10/15
Prací prostředky	8/15; 7/16; 7/17
Práčky	4/14; 9/14; 5/15; 3/16
Ruční šlehače	2/15
Rychlovárné konvice	11/16
Sendvičovače	7/15
Sporáky s indukční plotnou	8/16
Sušičky potravin	8/16
Sušičky prádla	8/14; 10/15
Šicí stroje	12/16
Tablety do myčky	3/17
Tyčové mixéry	4/15; 12/16
Vakuovačky	3/17
Vestavné mikrovlnné trouby	12/15
Vestavné trouby	10/16
Výrobníky sody	7/17
Vysavače	8/14; 9/15; 8/16
Žehličky	3/15; 4/16; 5/17

Obraz + zvuk

Bezdrátové reproduktory	4/15; 6/17
Blu-ray přehrávače	3/16
Drony pro foto a video	7/17
Fotoaparáty	7/15; 2/16; 1/17; 6/17
Gramofony	2/17
Hi-fi systémy	1/14; 12/15
Pokročilé fotoaparáty	6/16
Projektor	8/14; 7/16
Sluchátka	10/14; 4/16

Sportovní kamery	9/14; 5/15
Televizory	12/14; 10/15; 9/16

Telefony + počítače

Mobily	5/16; 11/16; 5/17
Ochrana počítače	4/16; 3/17
Pevné disky	2/16; 1/17
Tablety	12/14; 12/15; 12/16
Tiskárny	3/15; 1/16; 2/17

Sport + hobby

Batohy na notebook	9/16
Granule pro kočky	8/15
Granule pro psy	9/16
Chrániče zad	2/17
Chytré hodinky	12/16
Chytré náramky	2/15; 12/16
Plotostřihy	7/15
Přímočaré pily	5/16
Přípravky na likvidaci mechu	4/17
Sekačky benzínové	4/15; 4/16
Sekačky elektrické	4/15; 4/16
Sekačky robotické	4/17
Turistické boty	6/16
Vrtačky	2/14; 1/16; 1/17

Zdraví + kosmetika

Bělící zubní pasty	2/17
Denní hydratační krémy	11/16
Doplňky stravy s omega-3	4/17
Deodoranty	11/15
Elektrické zubní kartáčky	1/14; 2/16
IPL epilátory	1/17
Kloubní výživy	5/16
Menstruační vložky	
a tampóny	10/16
Opalovací přípravky	7/16
Osobní váhy	1/16
Repelenty	6/15

Jídlo + pití

Balkánské sýry	6/17
Černý pepř	1/17
Čokoládové zmrzliny	7/17
Grilovací klobásy	8/15
Kakao	11/15
Kečupy	8/16
Lískooříškové kakaové pomazánky	10/16
Máslo	1/16
Mletá sladká paprika	4/16
Müsli tyčinky	10/15
Nealkoholická piva	7/17
Olivové oleje	5/17
Párky	2/17
Pomerančové džusy	7/16
Rajčatové protlaky a pyré	9/15
Rostlinné tuky na pečení	
a 100% tuky	3/17
Řecké jogurty	4/17
Sardinky v konzervě	2/16
Sterilované hrášky	12/16
Sušené datle a figy	12/15
Šunkové salámy	9/16
Švestkové povidla	3/16

Uzený losos	11/16
Vepřové konzervy	6/16

Právo + finance

Autorské právo a ochrana vlastních fotografií	9/15
Ceny elektřiny	7/17
Cestovní pojištění	5/16; 6/17
Co s nehodícími se dárky	1/16
Daně	1/15; 1/17
Den daňové svobody	6/17
Dětské účty	7/14; 9/16
Dodávky energií – reklamace	8/16
Dodávky energií – stěhování	1/17
Elektřina zlevňuje	7/15; 7/16
Havarijní pojištění	11/15; 4/17
Jak na nájem bytu	8/15
Jak správně vybrat e-shop	12/16
Katastr nemovitostí	7/17
Kauce při sjednání nájmu bytu	2/17
Kreditní karty	4/16
Koupě nemovitosti	
a služby RK	7/16
Mimosoudní řešení sporů	4/17
Minimální mzda	5/17
Mobilní tarify	5/15; 3/16
Náhrada újm a škody	11/16
Nákup na internetu	12/14; 8/15
Nákup na slevových portálech	6/16
Než koupíte zájezd	5/16
Novinky v online prodeji	5/17
Operátoři – reklamace	
vyúčtování	3/16
Operátoři, změny smluv a pokuty	11/15
Plyn	8/15; 8/16
Podomní prodej energií	12/16
Pojištění domácnosti	6/16
Pojištění odpovědnosti	11/16
Povinné ručení	2/14; 2/16; 1/17
Problémy se zájezdy	6/15
Prodávatel záruka	4/17
Přenositelnost telef. čísla	7/17
Půjčka pod stromeček	12/16
Reklamace	3/17
Smlouva o dílo	3/14; 9/16
Smlouva o nájmu	5/17
Sociální pojištění	5/17
Spotřebitel na horách	2/17
Spotřebitelské úvěry	12/14; 3/17
Spořicí účty	10/15; 10/16; 3/17
Stavební spoření	12/15
Termínované vklady	3/17
Údržba nájemního bytu	4/16
Úpravy v nájemním bytě	6/17
Ukončení nájmu bytu	10/16
Úvěry na bydlení nově	6/17
Vracení vánočních dárek	1/17
Vyklizení a předání nájemního bytu	11/16
Zdravotní pojištění	4/15; 2/17
Značení textilu	2/16
Životní pojištění	5/13; 1/16

Předplatte si dTest a ušetříte

Výsledky testů a spousta užitečných informací každý měsíc ve vaší schránce a denně na www.dtest.cz.

**Roční předplatné časopisu
dTest v ČR: 949 Kč
Roční předplatné časopisu
dTest v SR: 38,90 eura**

Cena zahrnuje:

- 12 vydání časopisu
 - zdarma roční přístup do předplatitelské sekce stránek www.dtest.cz s výsledky testů více výrobků než v časopise a možností porovnávat si výsledky v počítači, tabletu či chytrém telefonu
 - speciální poradenskou linku s přednostním servisem
 - zdarma bonus v podobě praktické brožury vzorů pro řešení spotřebitelských problémů v hodnotě 200 Kč
- Pro srovnání: Ve stánkovém prodeji stojí 12 vydání časopisu dTest 1152 Kč bez přístupu do předplatitelské sekce webu a dalších výše uvedených výhod.*

Jak předplatné objednat? Nabízíme několik možností:

- elektronicky: vyplněním objednávky na www.dtest.cz/predplatne nebo www.dtest.sk/predplatne
- telefonicky: na čísle 241 404 922
- zasláním SMS na číslo 604 556 874 ve formátu: dtest jméno příjmení ulice číslo popisné PSČ obec e-mail

dTest: Jinak než ostatní

Objektivně, nezávisle, bez reklam

Testuje se v laboratořích, ne v redakci

- Naši redaktori osobně netestují žádné výrobky ani potraviny. Pro tyto účely využíváme profesionální laboratoře vybavené potřebnými technologiemi a zkušenostmi.
- Specializované laboratoře nám poskytují odborné zázemí a know-how. Při vyhodnocování výsledků si na pomoc bereme normy, zkušenosti laboratorů, očekávání spotřebitelů, ale i selský rozum.
- Jména laboratorů nezveřejňujeme, chráníme tak jejich nezávislost. Před zavedením tohoto pravidla bývaly laboratoře v některých případech vystaveny tlaku ze strany výrobců, kteří u nich mohou také zadávat zakázky.

Výrobci nemají žádnou možnost ovlivnit výsledky našich testů

- Vzhledem k tomu, že nejsme klasickým časopisem, ve kterém může i polovinu obsahu tvořit reklama, výrobci na nás nemohou vyvíjet tlak v podobě hrozby ukončení inzerce. Ta je hlavním zdrojem financí pro provoz běžných médií.
- Při nákupu výrobků do testu postupujeme jako běžný spotřebitel. Výrobky nakupujeme anonymně v maloobchodní síti, nikdy je nepřijímáme od výrobců.
- Výběr výrobků vychází z pečlivého průzkumu trhu u nás i v dalších státech, kde působí spotřebitelské organizace účastníci se daného testu.

Využíváme mezinárodní spolupráci a zkušeností našich partnerů

- dTest je jediným českým členem mezinárodní organizace zastřešující nezávislé testování pro spotřebitele (International Consumer Research & Testing).
- Zkušenosti desítek spotřebitelských organizací po celém světě jsou nejlepším předpokladem pro vytvoření optimálních podmínek pro testování.
- Díky dlouholeté praxi a mezinárodní spolupráci s jasně danými pravidly je zajištěno, že v testech se pracuje s relevantními daty, objektivními postupy a reálnými potřebami spotřebitelů.

Více o fungování dTestu najdete na

www.dtest.cz/onas

Nahlédnutí do dTestu 9–2017

© U-Farron / Fotolia

Dětské holínky

Víte, které gumáky vydrží nejvíce dětského řádění? Vybrali jsme modely od známých značek a otestovali jejich odolnost, pružnost, ochranu proti uklouznutí i obsah nežádoucích chemikálií.

Hořké čokolády

Četným milovníkům čokolády poradíme, která z levnějších hořkých čokolád stojí za hřích. Zjišťovali jsme, kolik kakaava obsahují i to, jak moc a jak bezpečně na nich pochutnáte.

Sušičky prádla

Můžete své mokré prádlo směle hodit do bubnu sušičky, aniž by vás čekalo zklamání? Otestovali jsme další várku sušících přístrojů, abychom to zjistili.

Dvojitá kvalita

Existuje dvojitá kvalita mezi prací prášky? Perou ty německé lépe než české? Obsahují německé prostředky více účinných látek? Necháme promluvit fakta z laboratoře.

© kv_san / Fotolia

© Argus / Fotolia

3 důvody, proč si předplatit dTest

1. Peníze vložené do předplatného se vám mohou vrátit už během jediného nákupu. Naše nezávislé testy ukazují, že dražší výrobky nemusí být lepší než levnější konkurence. S dTestem efektivně nakoupíte a ušetříte.

2. Jako předplatitel získáváte zdarma přístup do unikátní databáze tisíců testů na našich webových stránkách www.dtest.cz.

3. Praktické dárky, které dostávají naši předplatitelé, potěší a usnadní život.

Předplatné objednávejte na www.dtest.cz/predplatne nebo na telefonním čísle **241 404 922**.

změna vyhrazena